

KOSTRA-dypdykk skole, barnehage og pleie og omsorg 2. og 3. sep.

KS KONSULENT

Seniorrådgiver *Chriss Madsen*, KS Konsulent as

Chriss.madsen@ks.no

Chriss Madsen

- Seniorrådgiver KS-Konsulent AS
 - Jobber særlig med kommunal analyse, styring, kvalitetsindikatorer, omstilling og KOSTRA
- Kommunalkandidat fra Høgskolen i Oslo og videreutdanning i helse og sosialpolitikk fra Høgskolen i Oslo
- 12 års erfaring fra kommunal virksomhet
- 4,5 år i KS faggruppe EffektiviseringsNettverkene
- Bred erfaring som prosjektleder og FoU-fagansvarlig

chriss.madsen@ks.no

950 12 768

KS KONSULENT

Visjon: Kompetente kommuner - lokale løsninger

Verdier: Utfordrende og dedikert

Innhold:

Hva er de viktigste funnene som vi vil ta med oss til folkevalgte?

1. Innledning:

- Kort om KOSTRA og hva det gir av styringsinformasjon

2. KOSTRA-dypdykkene (skole, barnehage og pleie og omsorg):

- Kort gjennomgang av tjenestenes objektive utgiftsbehov
- Hvilke forhold påvirker utgiftsnivået/ressursbruken?
- Hvordan prioriteres tjenestene? Hvor mange mottar tjenester og hva koster de?
- **Sammen** vil vi beskrive og analysere tjenestenes profil og drøfte mulig handlingsrom

HUSK - still spørsmål underveis!

Det er deres «undringer» og kommentarer som skaffer oss ny innsikt!

Del 1 – Kort om KOSTRA og hva det gir av styringsinformasjon

Kort om KOSTRA – KØmmune-STat-RApportering

Fra Kommunal- og distriktsdep. side om KOSTRA:

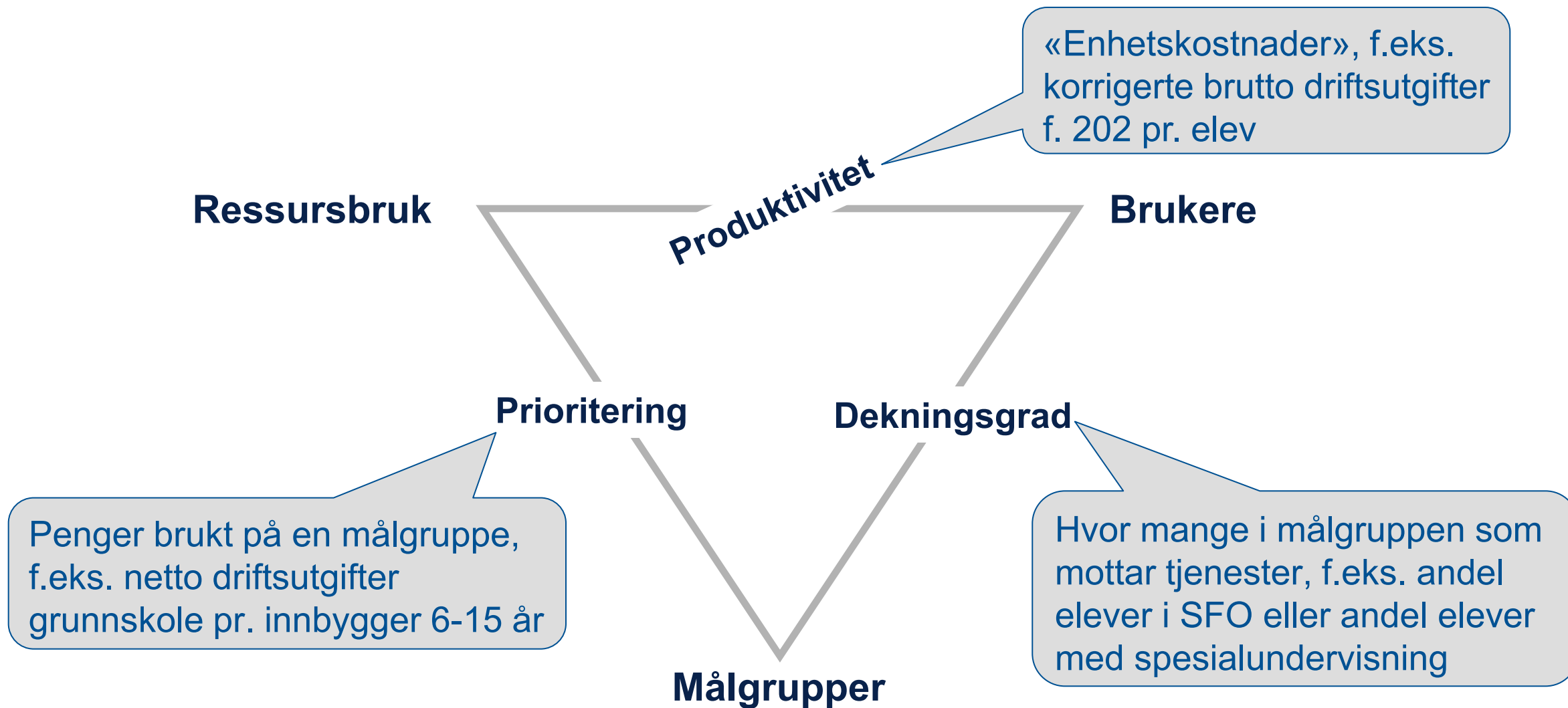
1. Et nasjonalt informasjonssystem som gir **styringsinformasjon** om kommunal virksomhet
2. Nøkkeltall og grunnlagsdata skal bidra til å gi innbyggere, media, kommunesektoren selv, staten og andre, muligheten for å få informasjon om det meste av kommuners og fylkeskommuners virksomhet. **Denne informasjonen skal også bidra til åpenhet, gjennomsiktighet og å gi muligheten for å forbedre tjenestetilbudet i kommunesektoren**

- Sier mye om ressursbruk
- Sier mye om dekningsgrader/bruksrater
- Sier noe om produktivitet(?)
- Sier mindre om kvalitet?
- Sier lite om etterspørsel?

Styringsinformasjon i KOSTRA:

Eks. fra skole:

«Enhetskostnader», f.eks. korrigerede brutto driftsutgifter f. 202 pr. elev

Penger brukt på en målgruppe, f.eks. netto driftsutgifter grunnskole pr. innbygger 6-15 år

Hvor mange i målgruppen som mottar tjenester, f.eks. andel elever i SFO eller andel elever med spesialundervisning

KOSTRA er inndelt i funksjoner:

Funksjon:

1. Fokuserer på hvilke typer behov tjenestene skal dekke (f.eks barnevern, grunnskole, barnehagetilbud)
2. Hvilke grupper disse tjenestene primært henvender seg til (f.eks. grunnskoletjeneste som skal gi tjenester til skoleelever)
3. Funksjonsbegrepet er uavhengig av hvordan tjenestene er organisert i den enkelte kommune

Inndeling av kommuner i KOSTRAgrupper:

KOSTRA-gruppe 1	Kommuner med 2 000 til 9 999 innbyggere, lave bundne kostnader og lave frie disponible inntekter per innbygger
KOSTRA-gruppe 2	Kommuner med 2 000 til 9 999 innbyggere, lave bundne kostnader og middels frie disponible inntekter per innbygger
KOSTRA-gruppe 3	Kommuner med 2 000 til 9 999 innbyggere, lave bundne kostnader og høye frie disponible inntekter per innbygger
KOSTRA-gruppe 4	Kommuner med 2 000 til 9 999 innbyggere, middels bundne kostnader og lave frie disponible inntekter per innbygger
KOSTRA-gruppe 5	Kommuner med 2 000 til 9 999 innbyggere, middels bundne kostnader og middels frie disponible inntekter per innbygger
KOSTRA-gruppe 6	Kommuner med 2 000 til 9 999 innbyggere, middels bundne kostnader og høye frie disponible inntekter per innbygger
KOSTRA-gruppe 7	Kommuner med 10 000 til 19 999 innbyggere og lave frie disponible inntekter per innbygger
KOSTRA-gruppe 8	Kommuner med 10 000 til 19 999 innbyggere og middels eller høye frie disponible inntekter per innbygger
KOSTRA-gruppe 9	Kommuner med 20 000 til 29 999 innbyggere
KOSTRA-gruppe 10	Kommuner med 30 000 til 44 999 innbyggere
KOSTRA-gruppe 11	Kommuner med 45 000 til 74 999 innbyggere
KOSTRA-gruppe 12	Kommuner med 75 000 til 300 000 innbyggere
KOSTRA-gruppe 13	Oslo kommune
KOSTRA-gruppe 14	Kommuner med 600 til 1 999 innbyggere og lave eller middels frie disponible inntekter per innbygger
KOSTRA-gruppe 15	Kommuner med 600 til 1 999 innbyggere og høye frie disponible inntekter per innbygger
KOSTRA-gruppe 16	Kommuner med mindre enn 600 innbyggere
KOSTRA-gruppe 17	De kommunene med høyest skatteinntekter per innbygger. Skatteinntektene inkluderer kommunal inntekts- og formuesskatt, eiendomsskatt, konsesjonskraftinntekter og naturressursskatt.

Viktige KOSTRA-datoer:

Dato	Melding
1. - 22.11.2024	Innrapporteringsportalen er åpen for testinnsendinger av skjema og filuttrekk. Alle data som legges inn i denne perioden er kun for testformål og vil bli slettet før kommunene får pinkoder til bruk i rapporteringen for 2024. Brukernavn: organisasjonsnummer Passord: 12341234
Uke 49	Pinkoder blir sendt til (fylkes-)kommunens/IKSets Altinn-postkasse. En kan logge inn i portalen, og legge inn data i skjemaene, men ikke sende inn.
02.01.2025	"Send-inn"-knappen i skjemaene aktiveres. Data kan sendes til SSB.
15.01.2025	Frist for innsending av skjemaene 4, 5, 11, 11C og 15.
17.02.2025	Frist for innsending av andre tjenesteskjema.
24.02.2025	Frist for innsending av regnskapsfiler.
10.03.2025	Deaktivering av "send-inn" knappen for KOSTRA klokken 12:00
17.03.2025	Publisering av foreløpige tall for 2024
15.04.2025	Frist for å sende inn korrigerede tall til SSB
06.06.2025	Deaktivering av "send-inn" knappen for KOSTRA klokken 12:00
16.06.2025	Publisering av korrigerede tall for 2024

Kontrollerer dere tallene?

Vurdering av kommunene:

Komm.nr.	Kommune	Antall innb. 31.12.24	Utg. korr. frie innt. pr innb.	Samlet utgiftsbehov	Utgiftsbehov barnehage	Utgiftsbehov skole	Utgiftsbehov PLO	KOSTRAgr.
3416	Eidskog	6 059	72.449,-	110,5%	66,1%	78,6%	153,3%	4
3418	Åsnes	7 247	74.079,-	108,3%	70,8%	83,5%	142,5%	1
3430	Os	1 895	77.779,-	119,4%	82,8%	82,8%	153,3%	14
1517	Hareid	5 320	74.777,-	108,3%	99,5%	117,4%	109,4%	1
5006	Steinkjer	24 064	75.484,-	106,4%	91,9%	100,3%	121,3%	9
5025	Røros	5 681	77.925,-	104,9%	92,4%	88,8%	124,5%	2
5026	Holtålen	2 048	81.522,-	116,6%	73,6%	95,9%	142,4%	14
5037	Levanger	20 732	73.451,-	103,2%	106,1%	103,8%	107,2%	9
5054	Indre Fosen	10 042	75.880,-	108,3%	81,2%	106,7%	126,2%	7
5540	Kåfjord	1 955	96.470,-	125,3%	60,4%	98,0%	164,5%	6

Hvem kan vår kommune sammenliknes med?

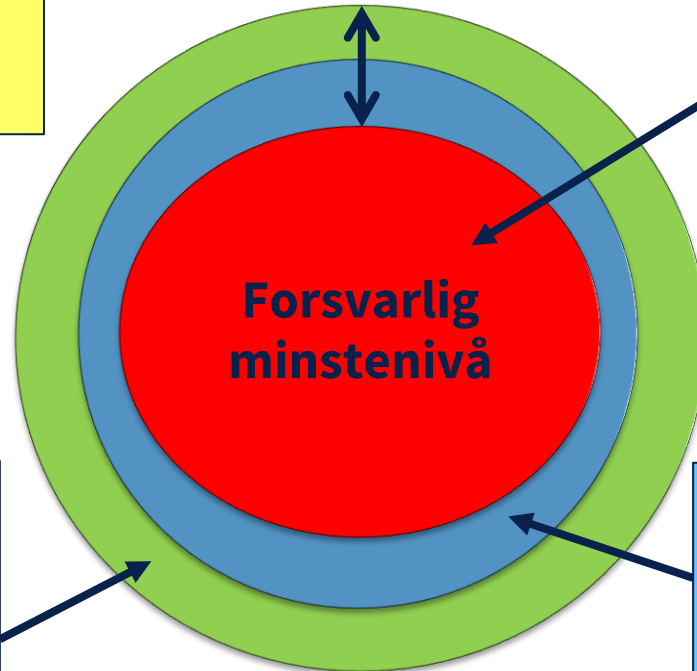

Hva er handlingsrommet?

Handlingsrommet avhenger av hva vi prioriterer og hvor effektivt vi produserer tjenestene

- Omfang (volum) av tjenesten
- Produktivitet / effektivitet

Kostnaden av å produsere lovpålagte oppgaver på den mest effektive måten

Ekstrautgifter når tjenesten produseres på en ineffektiv måte.
- Kan effektiviteten økes uten at det går utover kvaliteten i tjenesten?

Kommunens prioritering på et tjeneområde utover «minstestandarder»
- Kan vi redusere omfanget av tjenesten og likevel gi en god tjeneste?

Hvordan finne handlingsrommet i tjenestene?

To sentrale spørsmål:

1. Gjør vi de riktige tingene?

Prioriterer vi de tiltakene og aktivitetene som bidrar best måloppnåelse, eller bør vi prioritere annerledes?

2. Gjør vi tingene på en riktig måte?

Er det noe vi kan gjøre for å gjennomføre det vi har bestemt oss for «raskere» og «bedre»?

...og, hva er «godt nok»?

Del 2 – KOSTRA-gjennomganger

Tall for 2024 pr 16.06.25

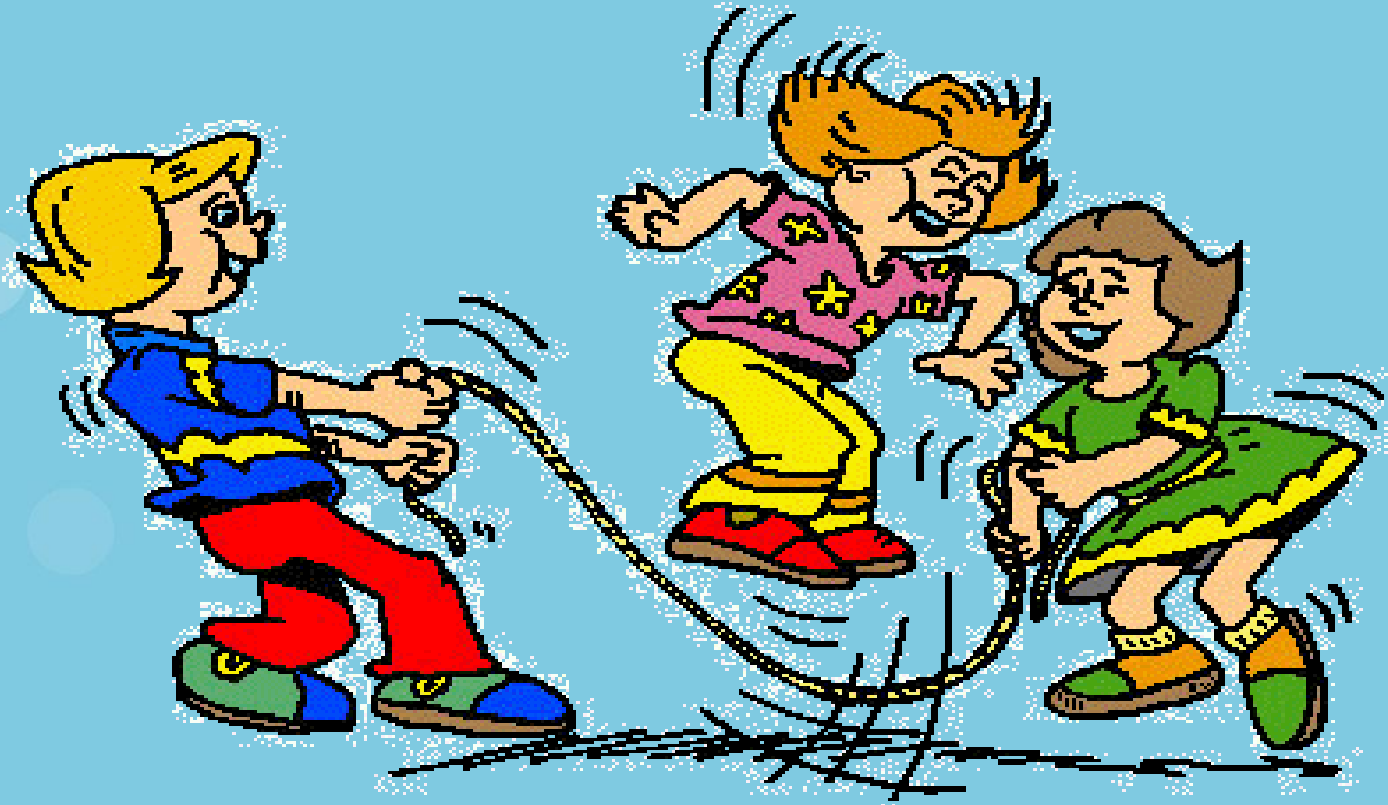

I KOSTRA-gjennomgangene skal vi se på:

- Hvilke tall er viktige og hvorfor er de det?
- Hva forteller de og hva forteller de ikke?
- Hvilke sammenhenger bør man se etter?
- Hvilke «utgiftsdriverne» har tjenesten?
- Hva kan vi si om kvalitet?

«handlingsrommet»

KOSTRA for Skole

KOSTRA-funksjoner som inngår i tjenesten:

202 Grunnskole

1. Undervisning i grunnskolen (all undervisning, inkl. delingstimer, spesialundervisning, vikarer m.m., jf. GSI: årstimer).
2. Funksjonen omfatter videre:
 - a. administrasjon på den enkelte virksomhet/skole, rådgiver på ungdomstrinnet, kontaktlærere, samlingsstyrer og etterutdanning for lærere og avtalefestede ytelser (reduisert leseplikt, virkemiddelordninger mv.),
 - b. pedagogisk-psykologisk tjeneste (ekskl. PPTs innsats i barnehager og voksenopplæring), assistenter, morsmålundervisning, skolebibliotekar, kontorteknisk personale/kontordrift. Funksjonen omfatter også assistenter som utfører praktisk bistand for elever med nedsatt funksjonsevne der vedtak har hjemmel i opplæringsloven. Funksjon ~~258~~ ~~254~~ benyttes om vedtaket har hjemmel i helselovgivningen.
 - c. skolemateriell, undervisningsmateriell og -utstyr m.m
 - d. utgifter til ekskursjoner som ledd i undervisning,
 - e. transportutgifter til og fra aktiviteter
 - f. leksehjelp, fysisk aktivitet
 - g. utgifter og inntekter knyttet til aktiviteter i forbindelse med den kulturelle skolesekken som foregår som en del av det pedagogiske opplegget innenfor den ordinære grunnskoleundervisningen,
 - h. bredbåndsutgifter (abonnement, drifts- og serviceavtaler).
 - i. samtlige utgifter knyttet til spesialundervisning ved skoler som har forsterket avdeling for spesialundervisning, samt evt. utgifter til elever i statlige kompetansesentre
3. Skoleskyss (transport mellom hjem og skole) føres på funksjon 223.

213 Voksenopplæring

1. Opplæring for innvandrere (inkl. norskopplæring for deltakerne i introduksjonsprogrammet).
2. Grunnskoleopplæring for innvandrere 16-20 år.
3. Grunnskoleopplæring for voksne.
4. Spesialundervisning for voksne.
5. Voksenopplæring etter opplæringsloven (ekskl. grunnskoleopplæring til personer over 15 år i spesialskoler). Inklusive. evt. styrkingstilbud til disse elevene (spesialundervisning, PPT mv.).
6. Lokaler til voksenopplæring
7. Skyssutgifter til voksenopplæring føres også på funksjon 213
8. Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere føres på funksjon 213

215 Skolefritidstilbud

1. Skolefritidsordninger, fritidshjem. Utgifter til lokaler føres på funksjon 222.

222 Skolelokaler

1. Utgifter til drift og vedlikehold av skolelokaler, SFO-lokaler og internatbygninger (med tilhørende tekniske anlegg og utendørsanlegg/skolegård). Dette omfatter lønn mv. til eget drifts-/vedlikeholdspersonell, innkjøp av materiell og utstyr til drift og vedlikehold, og kjøp av drifts-/vedlikeholdstjenester (eksempelvis vaktmestertjenester, snøryddingsavtaler, renholdsavtaler, serviceavtaler på tekniske anlegg, avtaler om vakthold og tilsyn mv.) som er knyttet til skolelokaler. Dessuten avskrivninger av egne bygg. Som driftsaktiviteter regnes løpende drift, renhold, vakthold, sikring, energi og vann, avløp og renovasjon. Skillet mellom vedlikeholdsutgifter og utgifter til påkostning/investering er beskrevet i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet, se www.gkrs.no.
2. Forvaltningsutgifter knyttet til skolelokaler (administrasjon, forsikringer av bygg og pålagte skatter og avgifter knyttet til skolelokaler) føres på funksjon 121.
3. Investeringer i og påkostning av skolelokaler.
4. Husleieutgifter og -inntekter ved leie/utleie av skolelokaler/bygninger. Se art 190 og punkt 5.5.3, samt punkt 6.5 og 6.6, om bruk av art for leieutgifter og leieinntekter.
5. Inventar og utstyr (innbo/løsøre) knyttet til undervisningen i skolen eller SFO-tilbudet inngår ikke her, men føres på funksjon 202, 213 eller 215. Investeringer, drift og vedlikehold av infrastruktur (faste tekniske installasjoner) knyttet til IKT inngår imidlertid på funksjon 222.
6. Skyss av skolebarn inngår ikke i funksjonen, men skal føres på funksjon 223.

223 Skoleskyss

1. Utgifter til skoleskyss mellom hjem og skole (inkl. skyss som er del av tilrettelegging av tilbudet for funksjonshemmede barn). Utgifter til skoleskyss for elever i kommunens skoler skal alltid føres på art 170. Transportutgifter vedrørende aktiviteter i grunnskolen føres under funksjon 202.

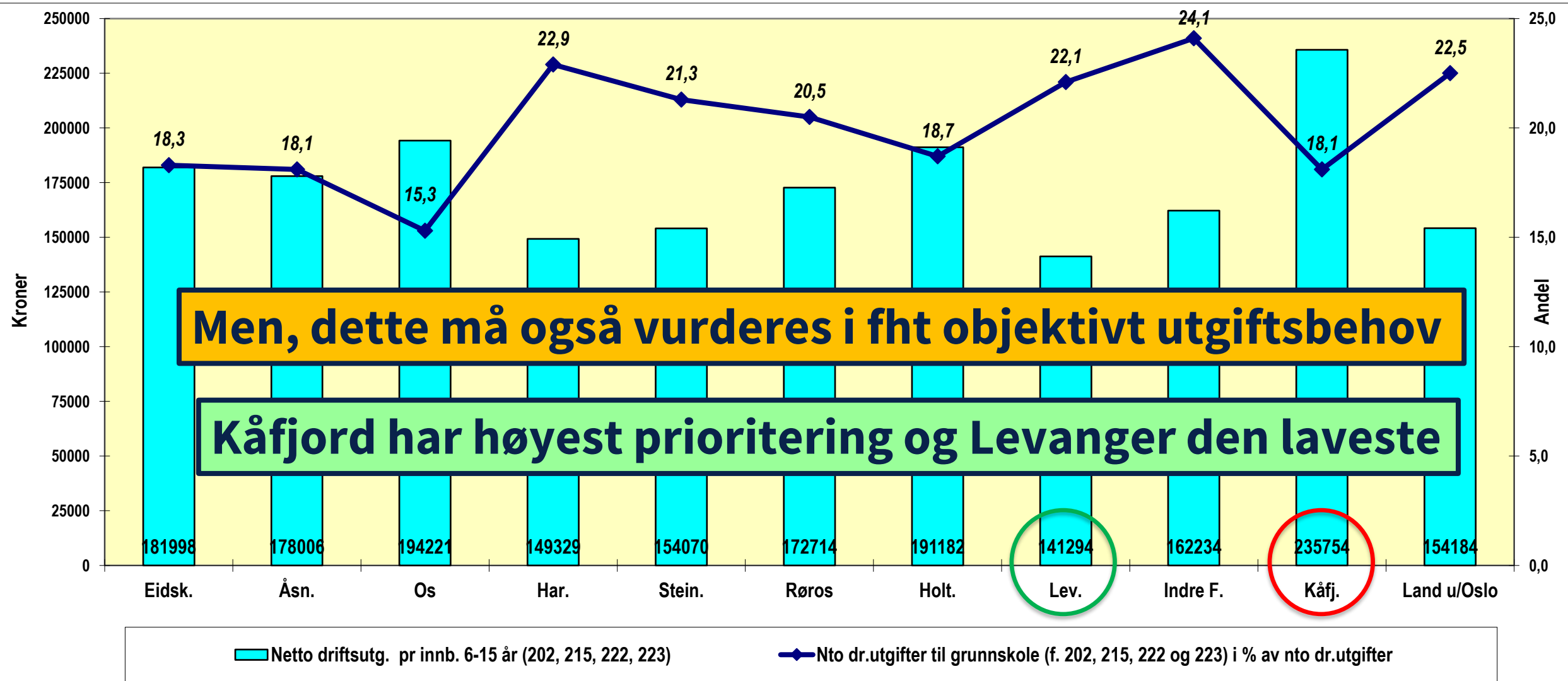

Utgiftsbehov og kriteriedata for skole:

	Eidsk.	Åsn.	Os	Har.	Stein.	Rørø	Holt.	Lev.	Indre F.	Kåfjord	Land u/Oslo
Indeks innb. 6-15 år (92%)	75,4 %	79,2 %	66,3 %	116,6 %	100,0 %	83,9 %	83,3 %	105,0 %	102,3 %	81,1 %	102,0 %
Indeks basiskriteriet (1%)	218,3 %	181,9 %	891,3 %	228,6 %	52,3 %	241,8 %	990,8 %	58,4 %	162,2 %	1 011,8 %	114,6 %
Indeks reiseavst. innen sone (2%)	145,4 %	125,7 %	192,7 %	65,8 %	135,1 %	152,2 %	178,6 %	113,5 %	238,3 %	386,6 %	106,9 %
Indeks reiseavst. til nabokrets (2%)	111,9 %	199,1 %	245,1 %	69,5 %	140,3 %	172,3 %	120,7 %	105,9 %	192,9 %	168,1 %	107,8 %
Indeks innv. 6-15 år (3%)	58,7 %	83,4 %	102,8 %	156,6 %	82,4 %	89,4 %	55,0 %	75,1 %	89,9 %	30,6 %	100,5 %
Utgiftsbehov - Grunnskole (sum)	78,6 %	83,5 %	82,8 %	117,4 %	100,3 %	88,8 %	95,9 %	103,8 %	106,7 %	98,0 %	102,3 %

Har., Stein., Lev. og Indre F. har høyere utgiftsbehov enn landssnittet, resten under

Samlet prioritering - høyest og lavest?

Vi må bruke n.dr.utg. pr innb. 6-15 år fordi andel utgifter til skole av totale utgifter er i stor grad påvirket av kommunens demografi

Prioritering = Netto driftsutgifter pr innbygger 6-15 år

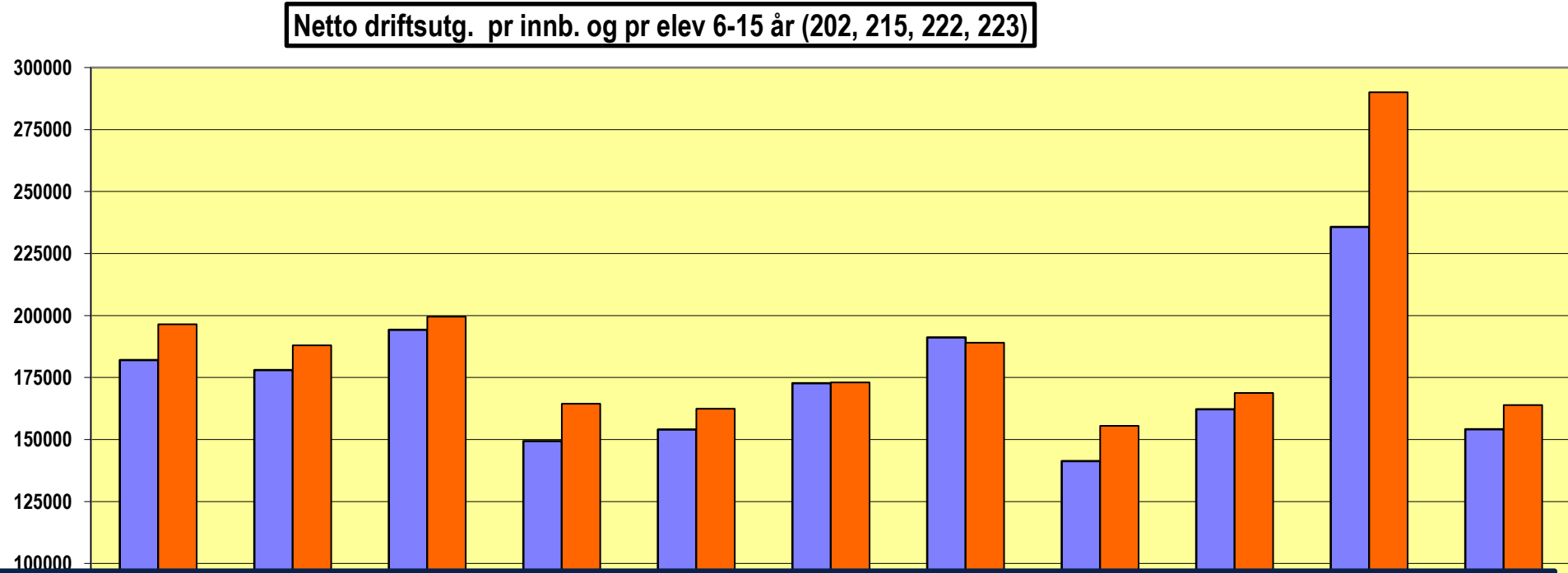
Før denne brukes til å bestemme prioriteringsnivået må vi sjekke andelen av innbyggere i kommunale grunnskoler

Andel elever i kommunens grunnskoler, av kommunens innbyggere 6-15 år

Her er det variasjoner - vi sjekker netto driftsutgift pr elev...

Netto driftsutgift (f. 202, 215, 222 og 223) pr innbygger (blå) og pr elev (rød):

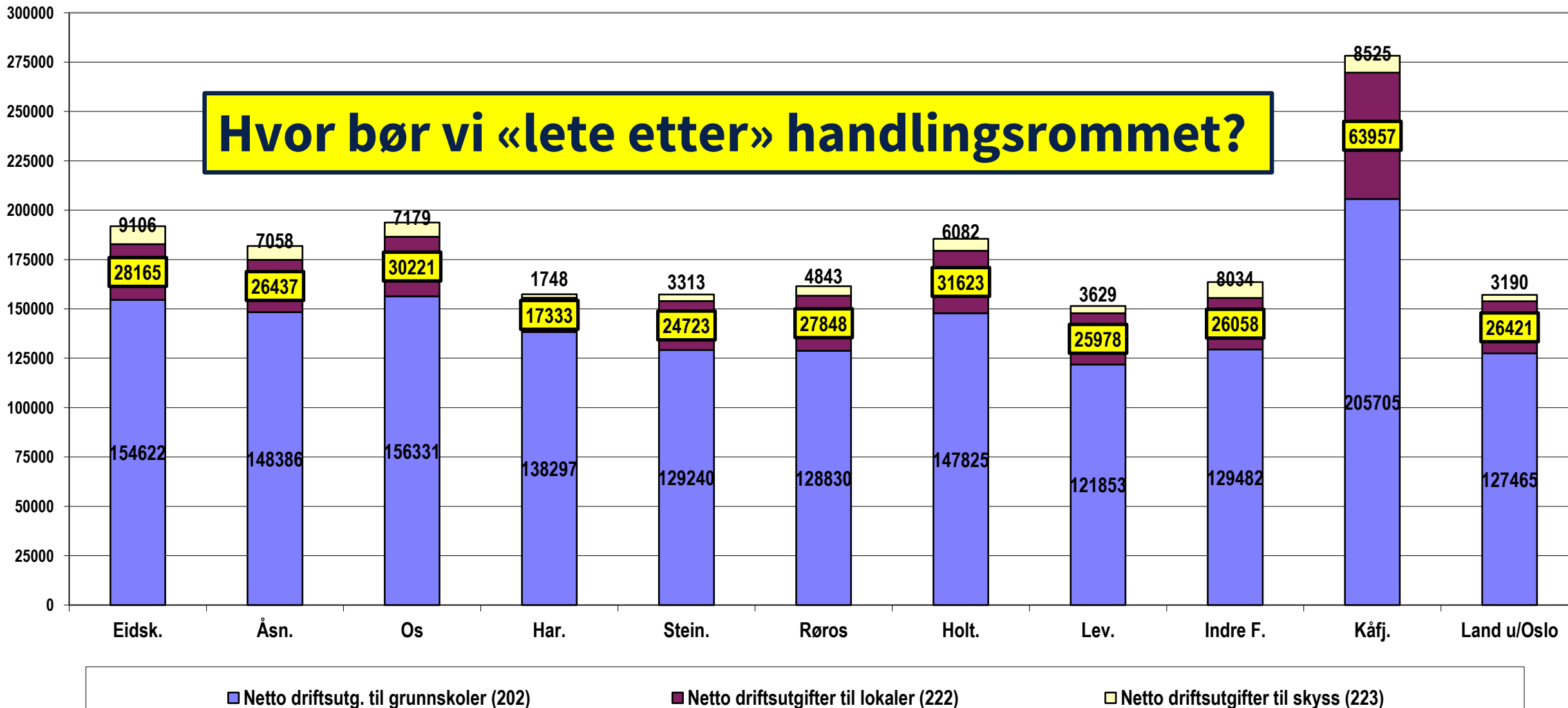
Vi ser det er forskjell mellom rød og blå søyle => vi bør bruke «netto dr.utg. pr elev» som indikator for prioritering

	Eidsk.	Åsn.	Os	Har.	Stein.	Røros	Holt.	Lev.	Indre F.	Kåfj.	Land u/Oslo
Netto driftsutg. pr innb. 6-15 år (202, 215, 222, 223)	181998	178006	194221	149329	154070	172714	191182	141294	162234	235754	154184
Netto utg. pr elev (f. 202, 215, 222 og 223)	196484	187993	199579	164399	162439	173023	189093	155541	168793	290029	163925

Prioritering - netto driftsutgifter. pr elev:

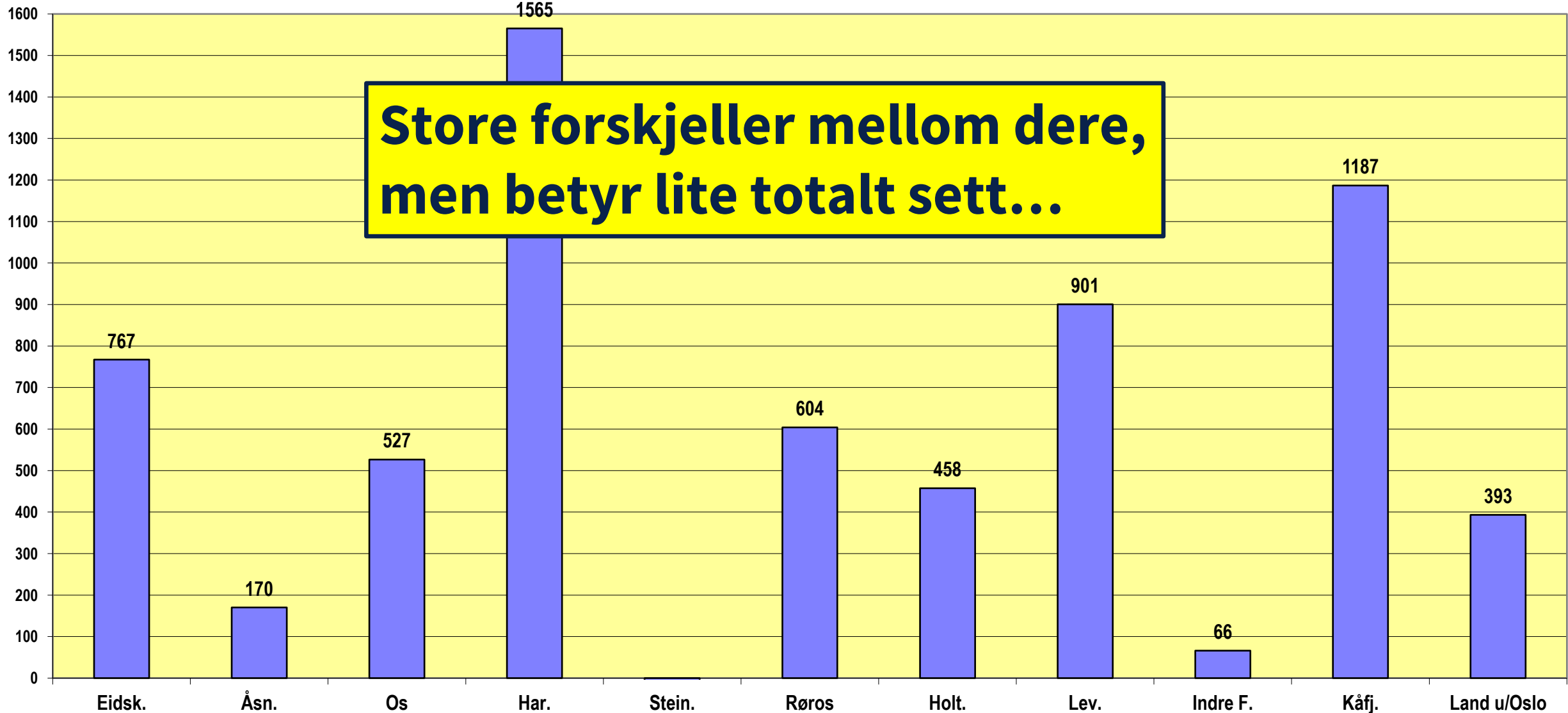
Nettoutgifter pr.elev 6-15 år fordelt på funksjoner

Hvor bør vi «lete etter» handlingsrommet?

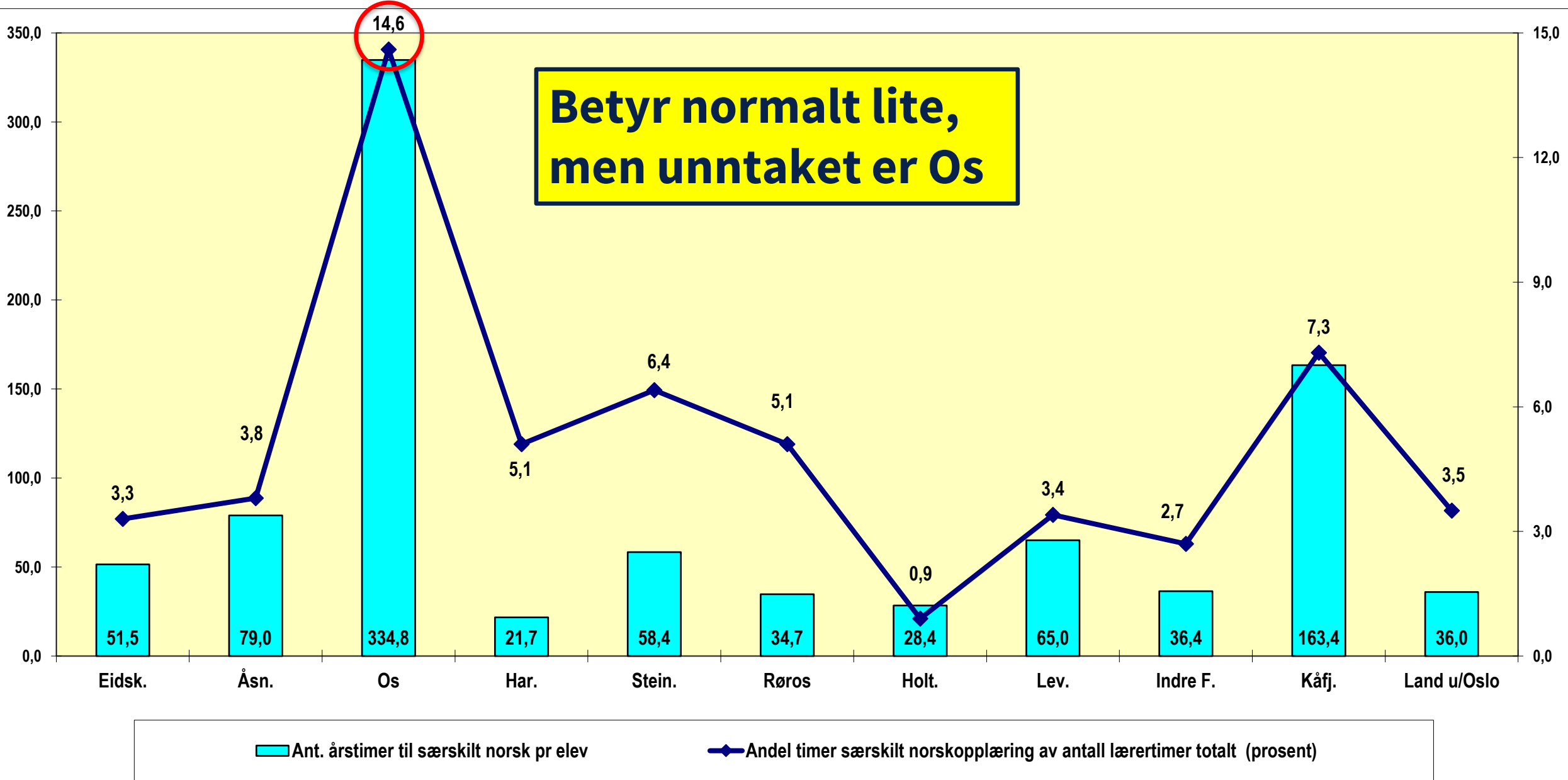

Prioritering f. 213 – Voksenopplæringen:

Netto driftsutg. pr innb. til voksenopplæringen (f. 213)

Særskilt norskopplæring:

Utgiftsdrivere med sammenhenger og grad av påvirkningskraft:

Gjennomsnittlig skolestørrelse påvirker;

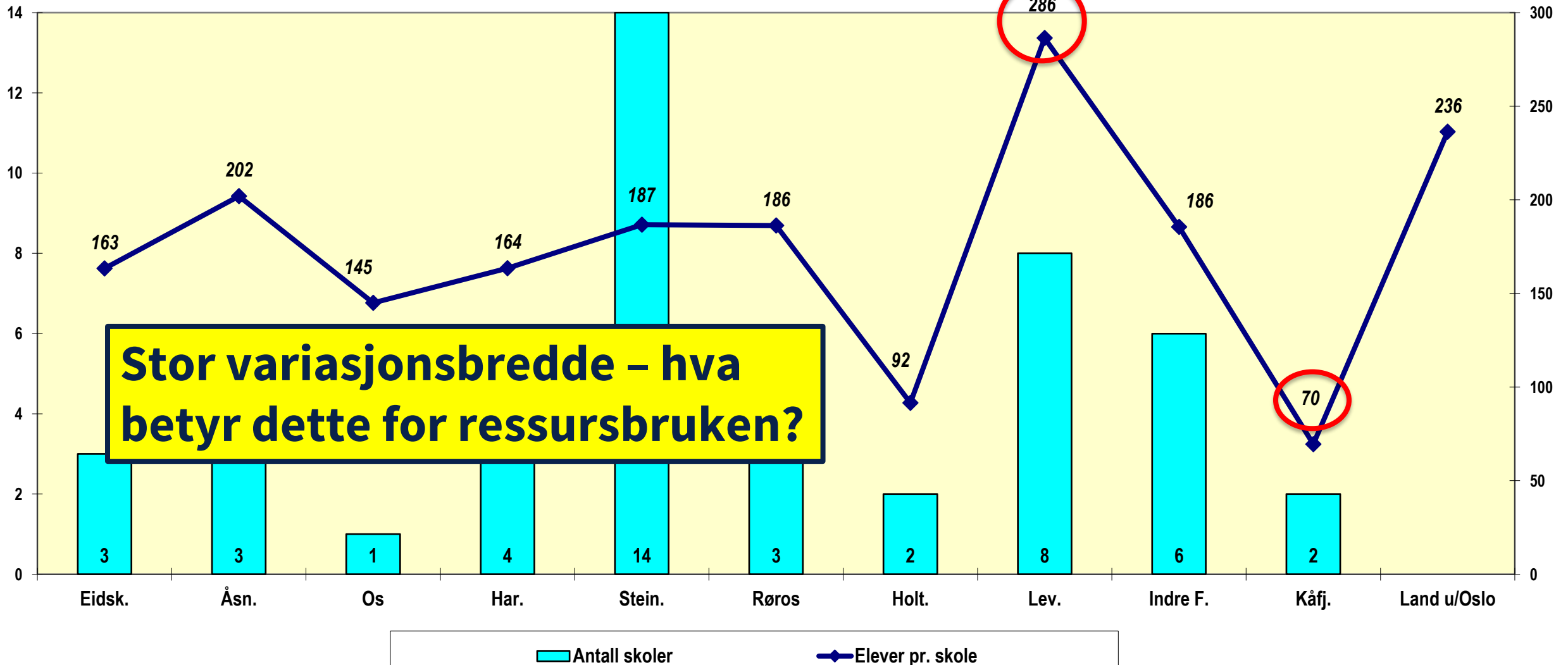
1. Antall elever i gruppen; det er ”vanskelig” å ha høyt antall elever i gruppen hvis det ikke finnes flere elever....OG

Lavt elevtall i gruppen gir høy lærertetthet pr. gruppe og dermed høy lærertetthet pr. elev = **høye utgifter pr. innb. 6-15 år**

2. Ressursandel/nivå til individuelt tilrettelagt opplæring/spesialundervisning
3. Lønnsansiennitet/nivå pr. årsverk (kan ikke beregnes)
4. Lokale prioriteringer på årsverkstetthet/elevtimer generelt
5. Øvrige driftsutgifter som er knyttet til undervisning (ikke drift bygninger)

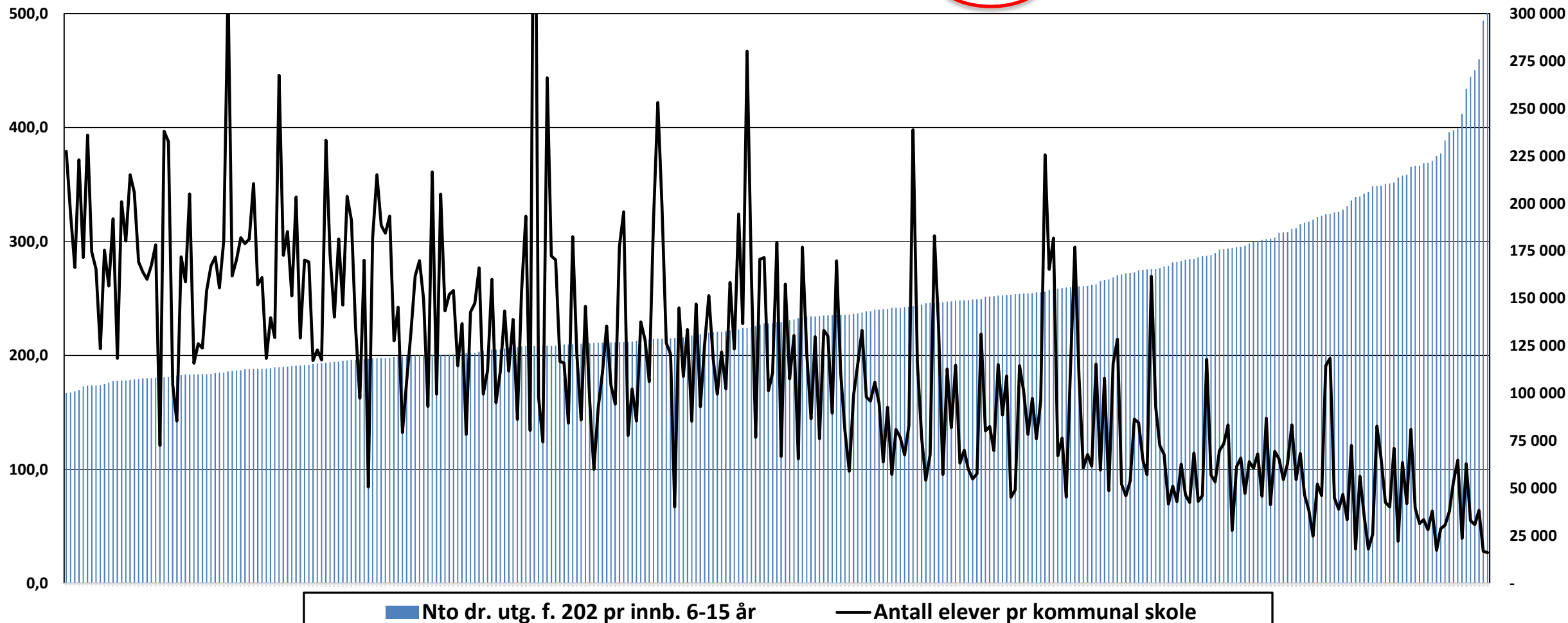
Den viktigste driveren for utgiftsnivået:

Skolestruktur og størrelsen på skolene

Utgifter følger skolestørrelse?

KOSTRA 2024, tall pr 17.03.25, N = 335, $r = -0,66$

R = - 0,66 betyr at det er en ganske sterk statistisk samvariasjon mellom nto. dr.utg pr innb. 6-15 år og antall elever pr skole (skolestørrelse)

Men, også viktig å ha innsikt i variasjonsbredden i egen kommune

Indre Fosen:

Nasjonalt - Fylke - Kommune - Enhet	Kommunal ?		Kommunal ?		Kommunal ?		Kommunal ?	
	Antall elever ?	Antall skoler ?	Antall elever ?	Antall skoler ?	Antall elever ?	Antall skoler ?	Antall elever ?	Antall skoler ?
- Hele landet	605 750	2 484	606 991	2 457	606 159	2 428	599 836	2 409
- Trøndelag - Tröndelage	52 292	228	52 362	225	52 408	224	51 819	221
- Indre Fosen	1 161	6	1 145	6	1 143	6	1 113	6
Fevåg/Hasselvika skole	29		26		11		10	
Mælan skole	58		60		55		52	
Stadsbygd skole	259		241		242		237	
Testmann Minne skole	261		257		244		239	
Vanvikan skole	163		151		149		145	
Åsly skole	391		410		442		430	

Er det sammenheng mellom trinnstørrelse på 5. trinn og resultater på nasjonale prøver 5. trinn?

Norge:

Elever

2024

Engelsk

Lesing

Regning

Trinnstr. 5. trinn:

Nivå 1

Nivå 2

Nivå 3

Nivå 1

Nivå 2

Nivå 3

Nivå 1

Nivå 2

Nivå 3

1-10 elever

28,6

50,6

20,8

30,8

48,8

20,4

30,3

48,2

21,5

11-20 elever

27,5

50,5

22,0

32,2

46,9

20,9

31,3

48,2

20,4

21-40 elever

23,4

51,4

25,2

29,0

47,8

23,2

30,1

48,0

21,9

41-60 elever

21,9

51,4

26,7

25,9

47,5

26,6

28,1

47,1

24,8

Mer enn 60 elever

20,6

50,9

28,5

23,6

45,3

31,1

26,1

46,0

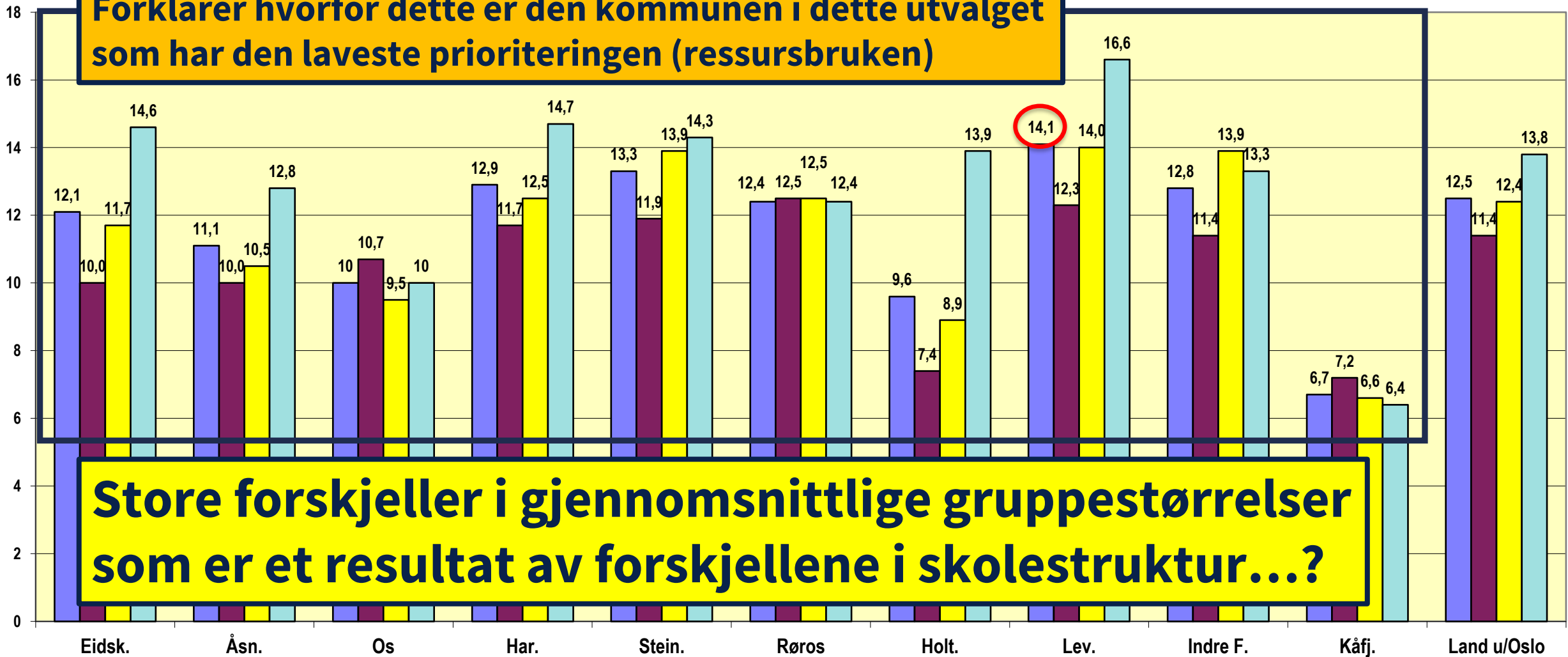
28,0

Ja, vi ser at det er det er en høyere andel elever som ligger på lavt nivå (nivå 1) når trinnstr. er små...

Gjennomsnittlig gruppestørrelser 1:

Forklarer hvorfor dette er den kommunen i dette utvalget som har den laveste prioriteringen (ressursbruken)

Store forskjeller i gjennomsnittlige gruppestørrelser som er et resultat av forskjellene i skolestruktur...?

■ Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10. årstrinn

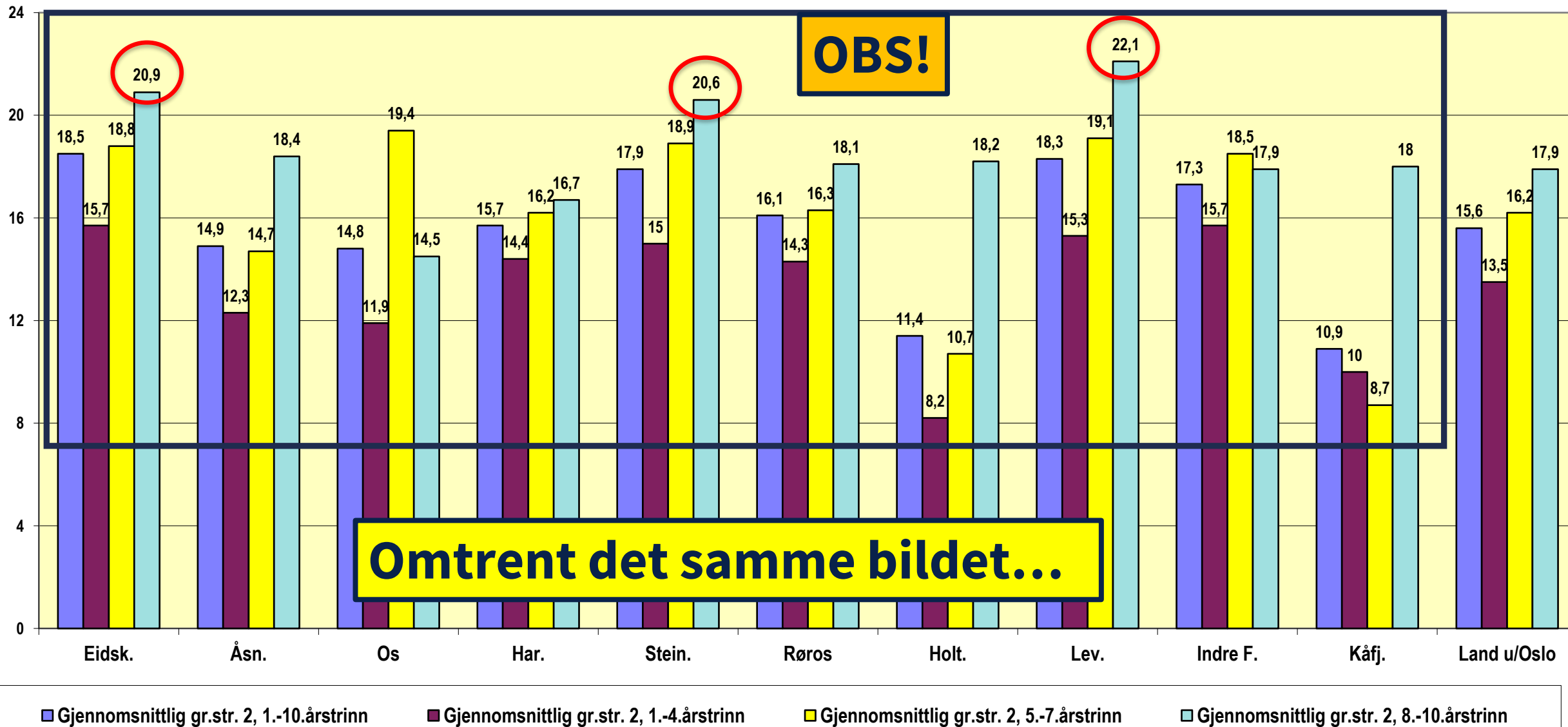
■ Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-4. årstrinn

■ Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 5.-7. årstrinn

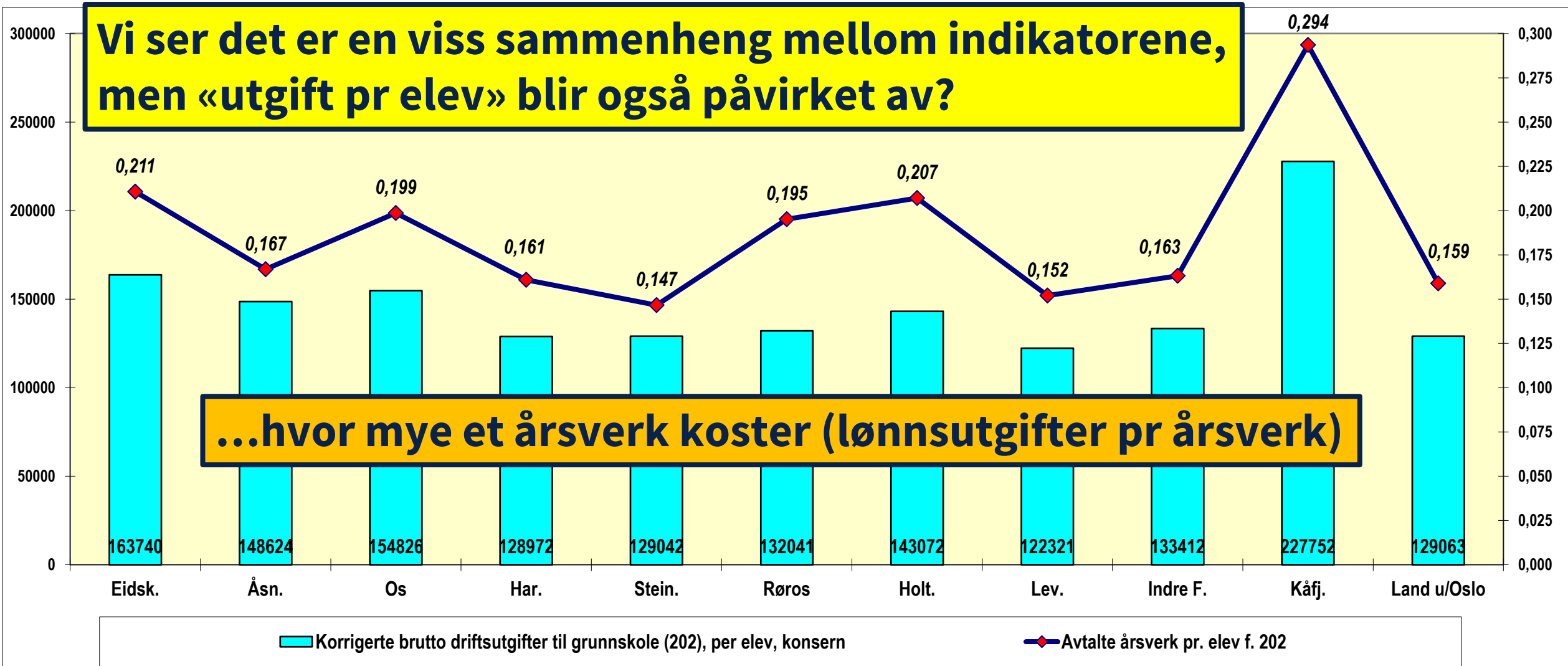
■ Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.-10. årstrinn

Gjennomsnittlig gruppestørrelser 2 - lærernorm:

Gjennomsnittlig gruppestr. 2

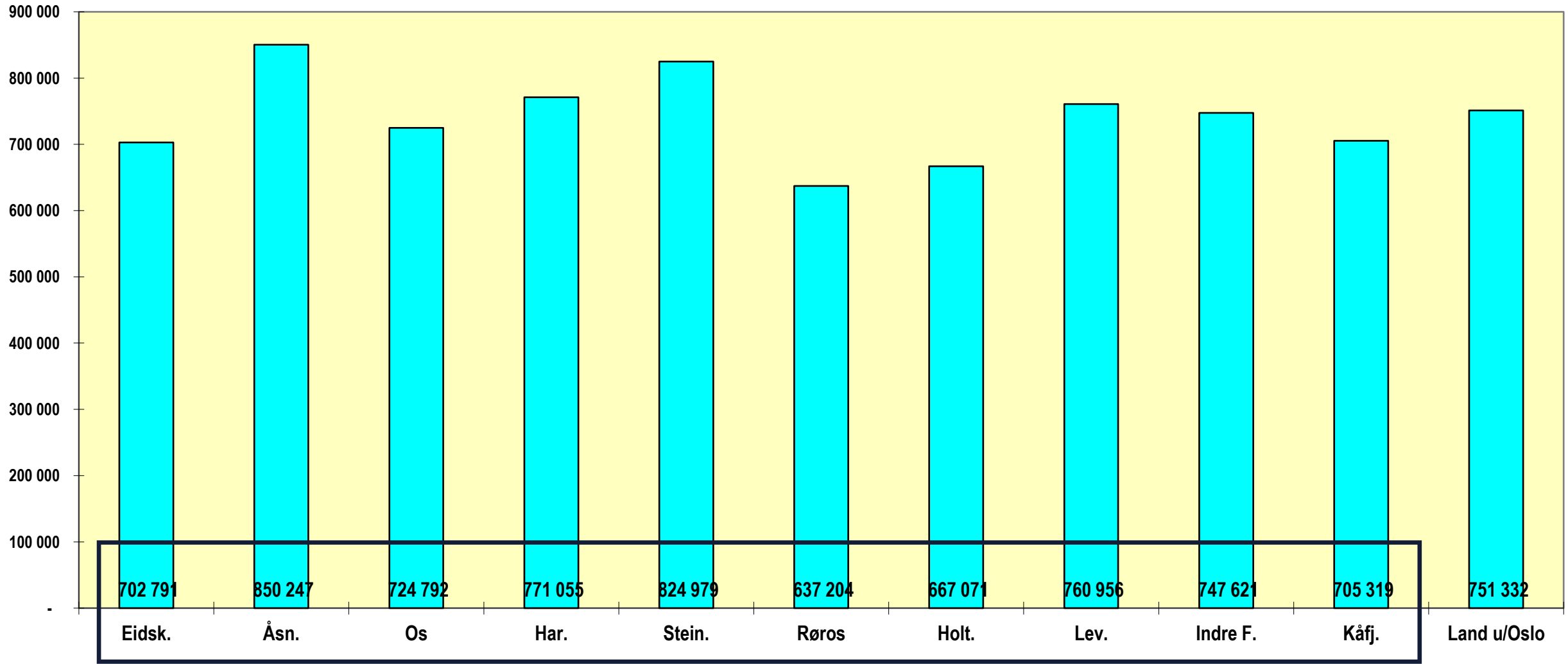
«Produktivitet» – utgift pr elev og årsverk pr elev:

Inkludert i tallet «avtalte årsverk» er alle ansatte i uke 46 som samtidig fikk lønn i november mnd. Lange fravær (som legemeldt fravær og svangerskapspermisjon) er også inkludert i dette tallet

Lønnsutgifter (fratrasket sykep.ref.) pr årsverk f. 202:

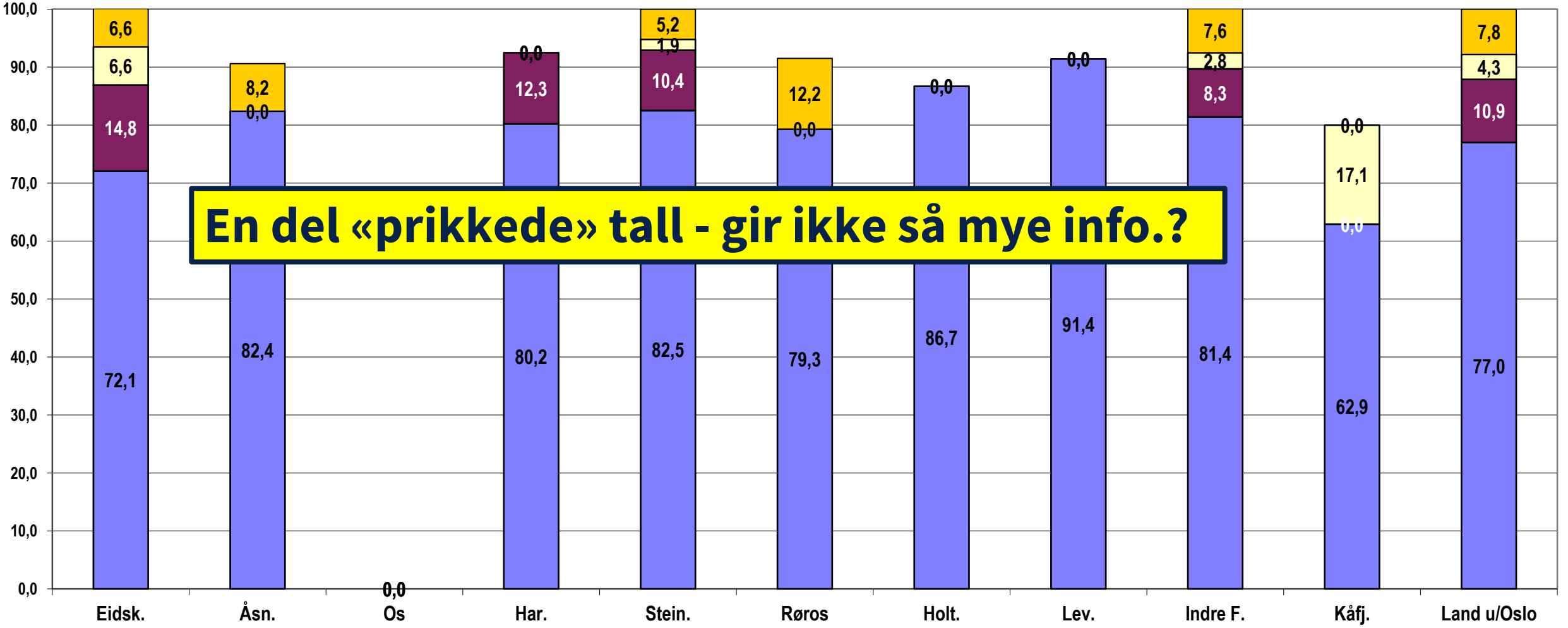
Lønnsutgifter fratrukket sykep.ref. pr årsverk f. 202

Veldig store forskjeller – hva kan forklare dette?

Utdanningsnivå:

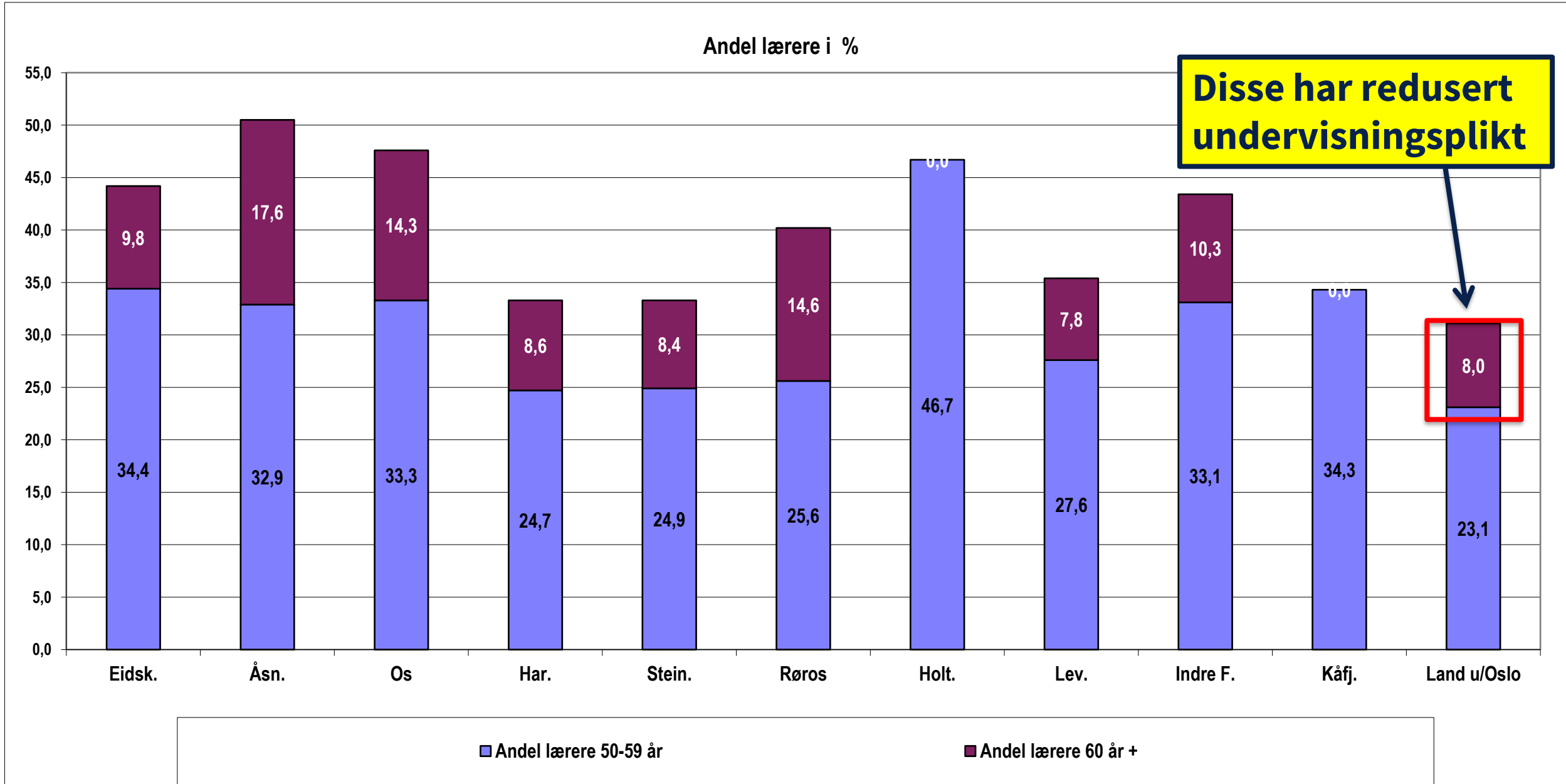
Undervisningsstillinger i kommunale grunnskoler fordelt på utdanning i %

En del «prikkede» tall - gir ikke så mye info.?

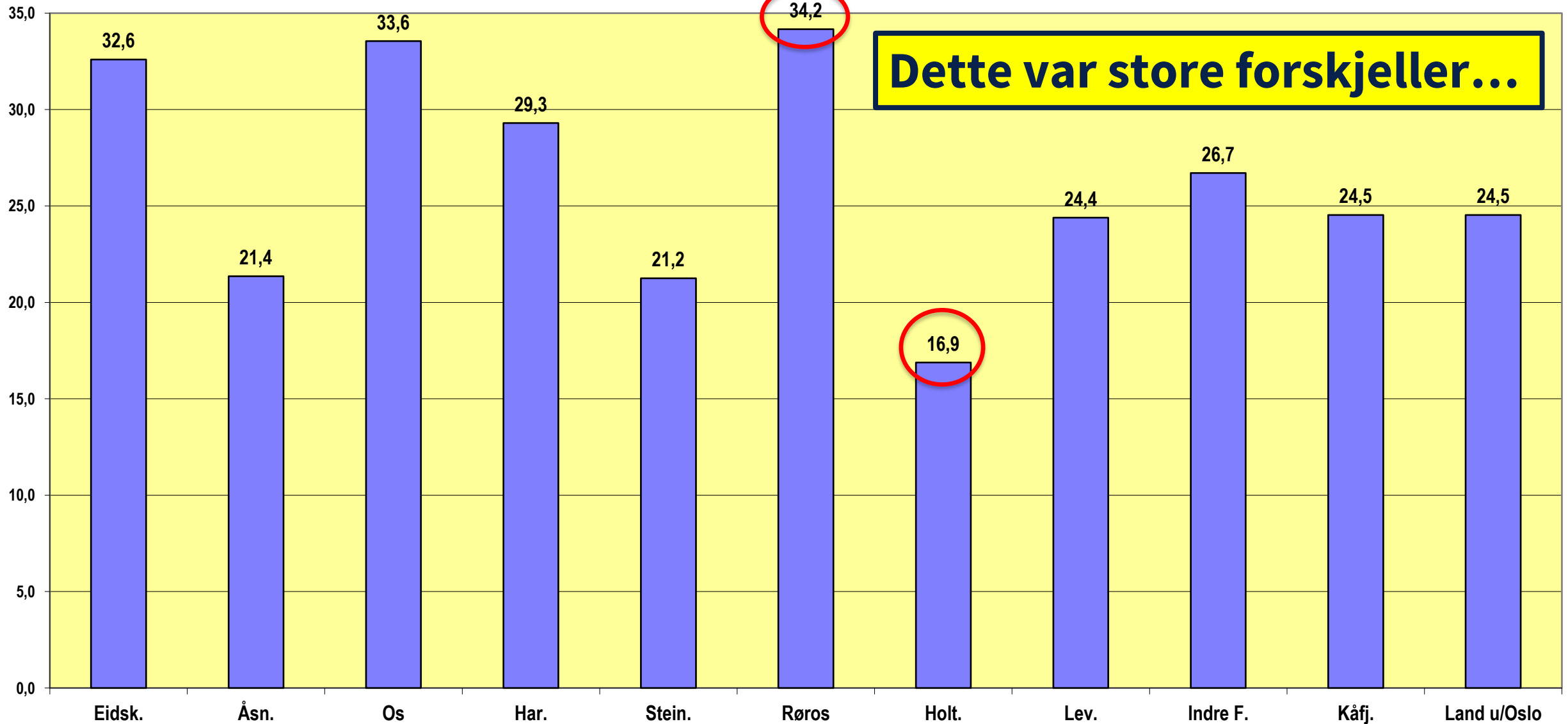
- Univ.- og høgsk.utd. med en lærerutdanning
- Univ.- og høgsk.utd. med annen ped. utdanning
- Univ.-/høgsk.utd. uten ped. utdanning
- Videregående utdanning eller lavere

«Ansiennitet»:

Andel assistentårsverk i % av avtalte årsverk totalt:

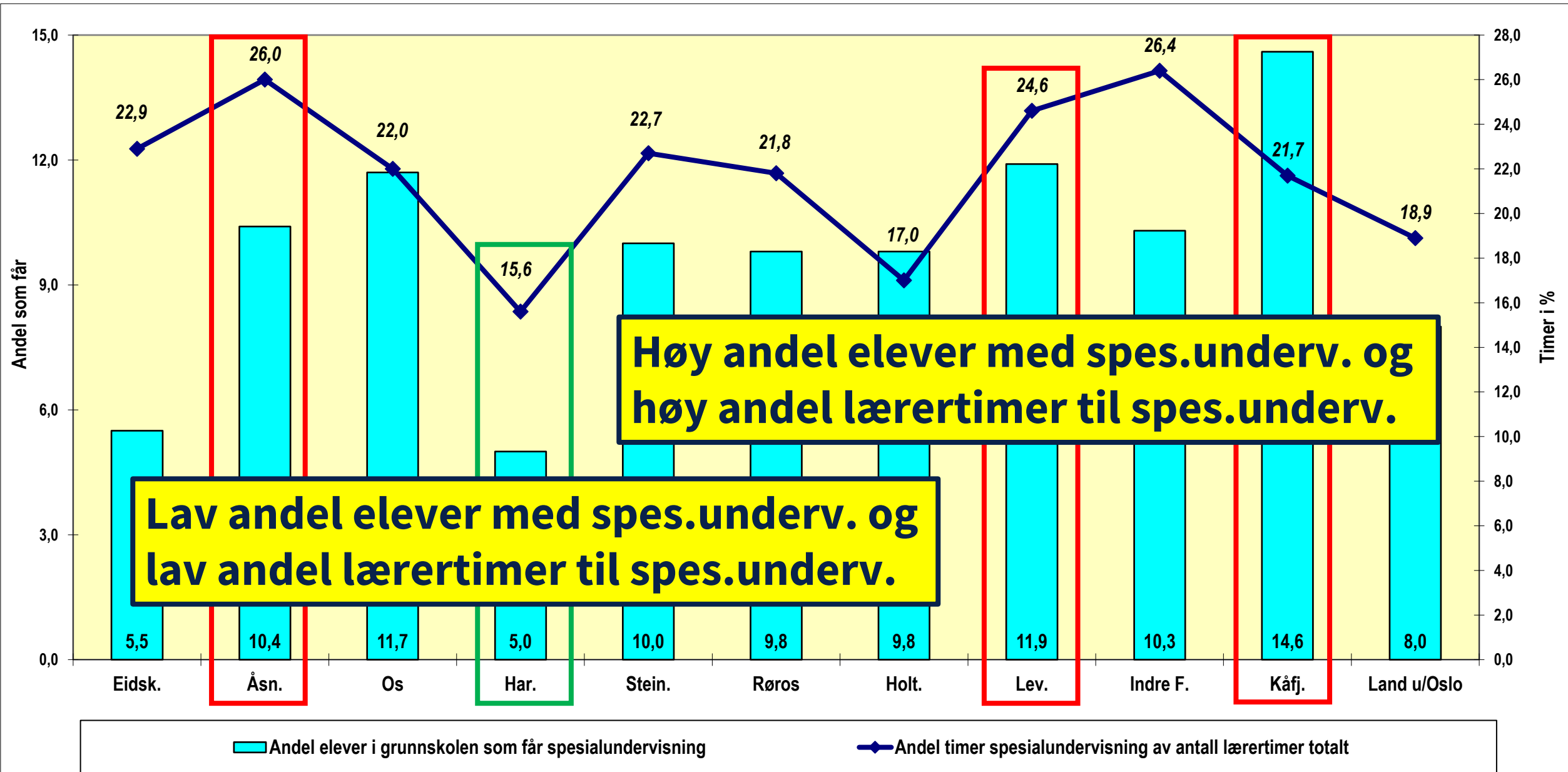
Andel assistentårsverk i % av årsverk totalt (grunnskolesektor)

Deloppssummering....

1. Ta hensyn til objektivt utgiftsbehov og gi en vurdering av ressursbruk (prioritering); er den lav - middels – høy?
2. Hvor mye av ressursbruken kan forklares ved skolestruktur?
3. Hvor mye av ressursbruken kan forklares ved:
 - a) Lærertetthet (gruppestr. 2)?
 - b) Nivået på den viktigste innsatsfaktoren – lønnsutgifter pr årsverk?

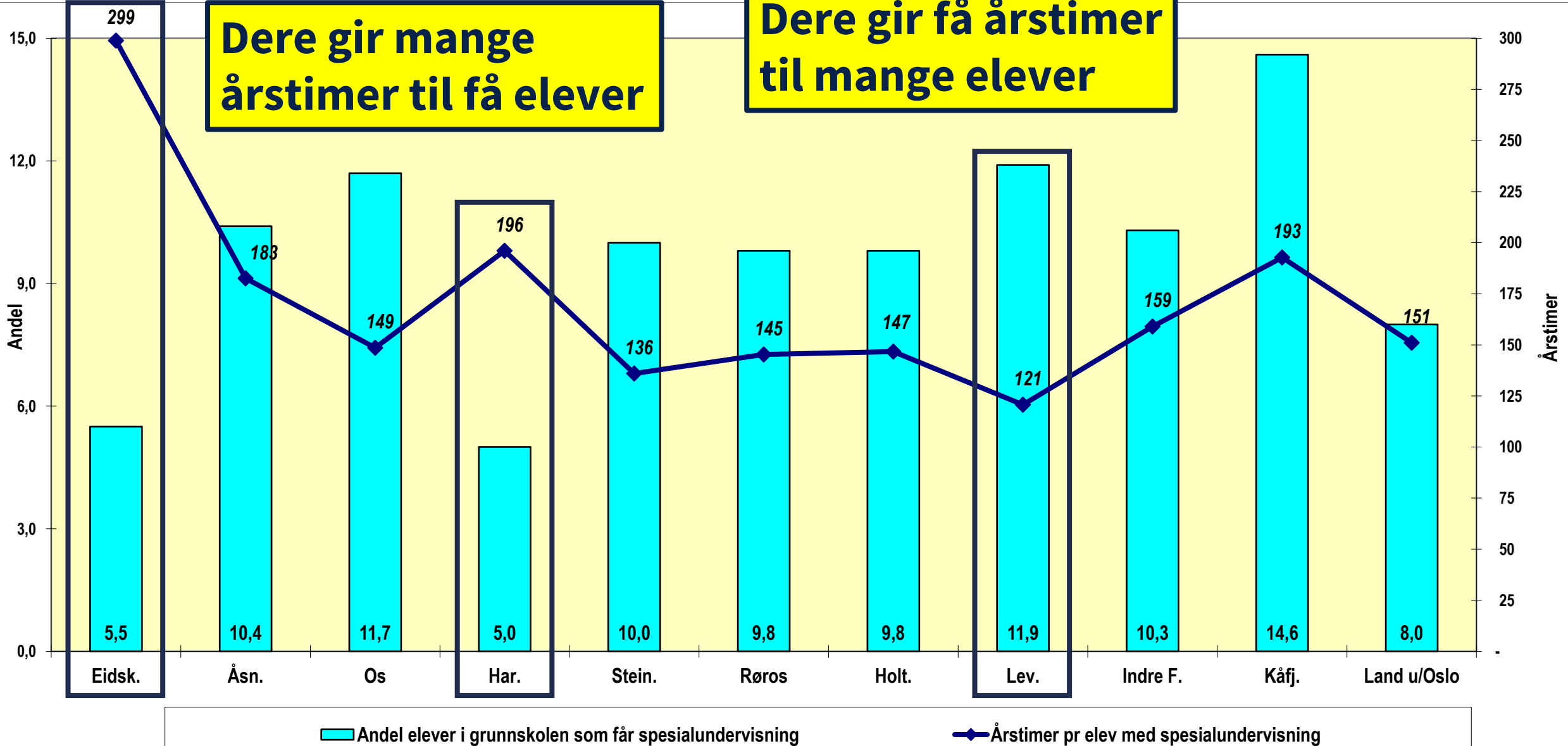
Utgiftsdriver nr. 2 - spesialundervisning:

Hvor mye får de?

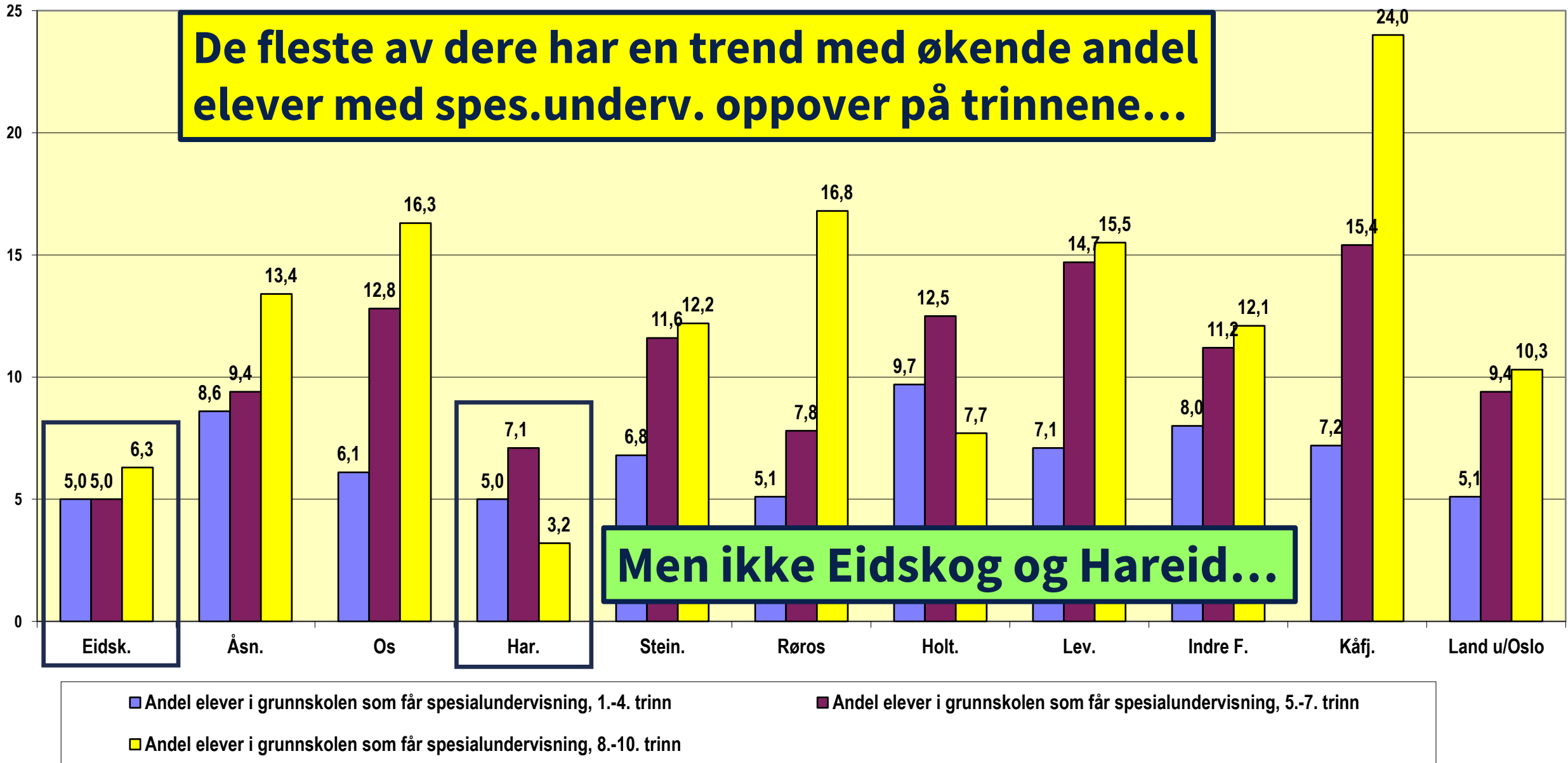
Dere gir mange årstimer til få elever

Dere gir få årstimer til mange elever

Spesialundervisning - profil:

De fleste av dere har en trend med økende andel elever med spes.underv. oppover på trinnene...

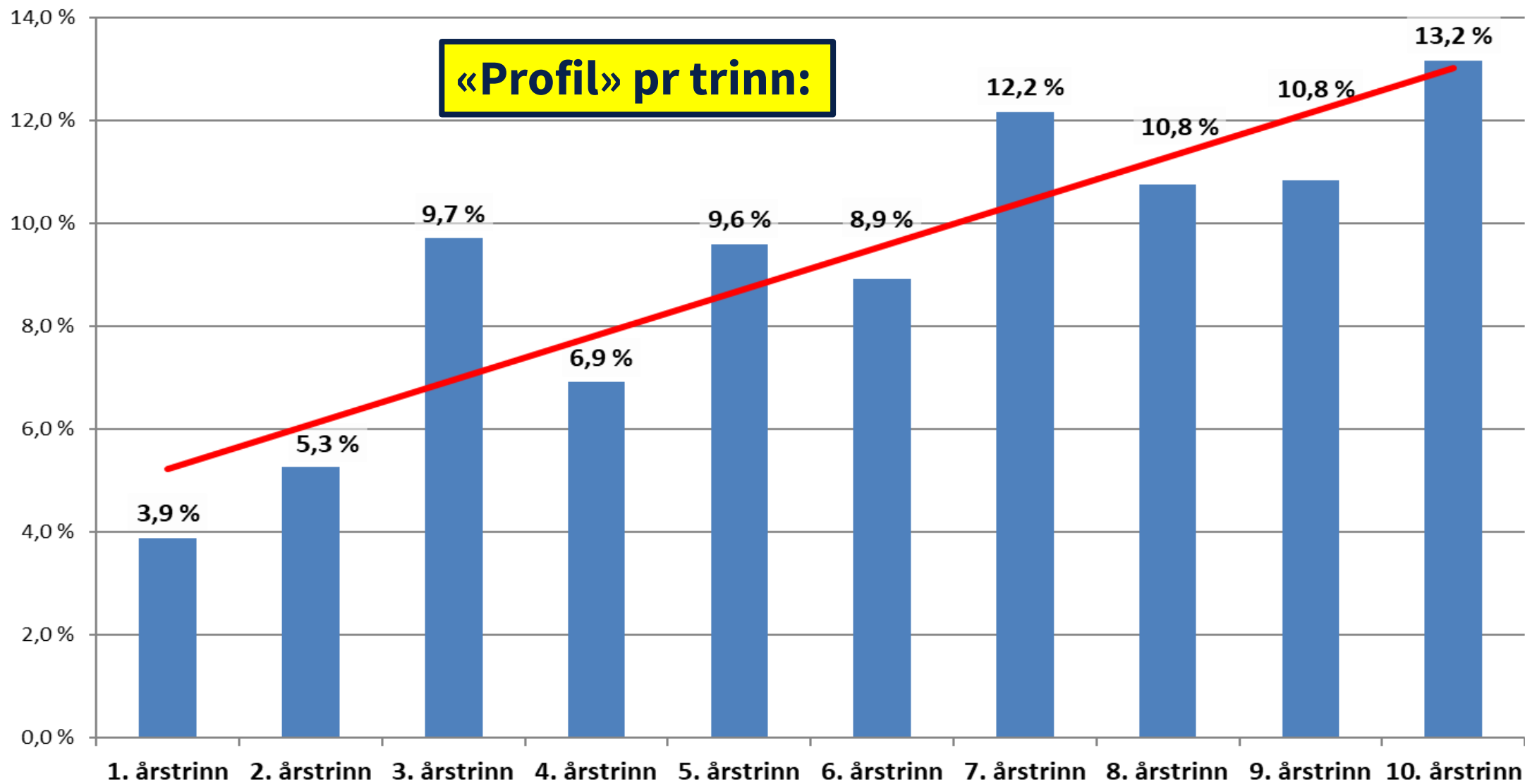
Refleksjonsspørsmål:

- 1. Hvorfor øker andel elever med ITO/spesialundervisning på de høyere trinnene?**
- 2. Kan dere dokumentere resultater av ITO/spesialundervisningen?**
 - Og, i så fall....hva viser resultatene?
- 3. Hva kan være mulig «handlingsrom» her?**

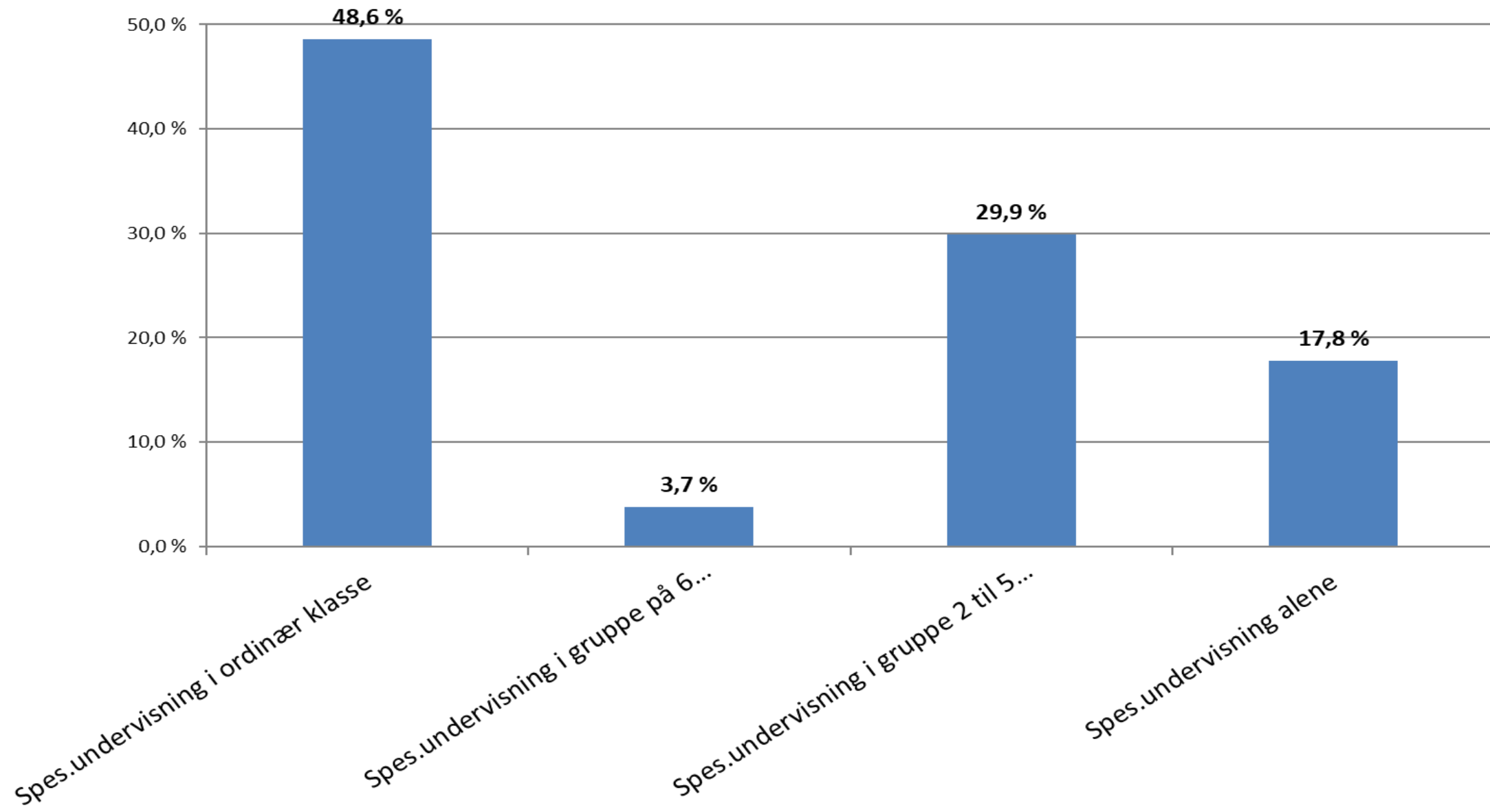
Eksempler på bruk av GSI-tall:

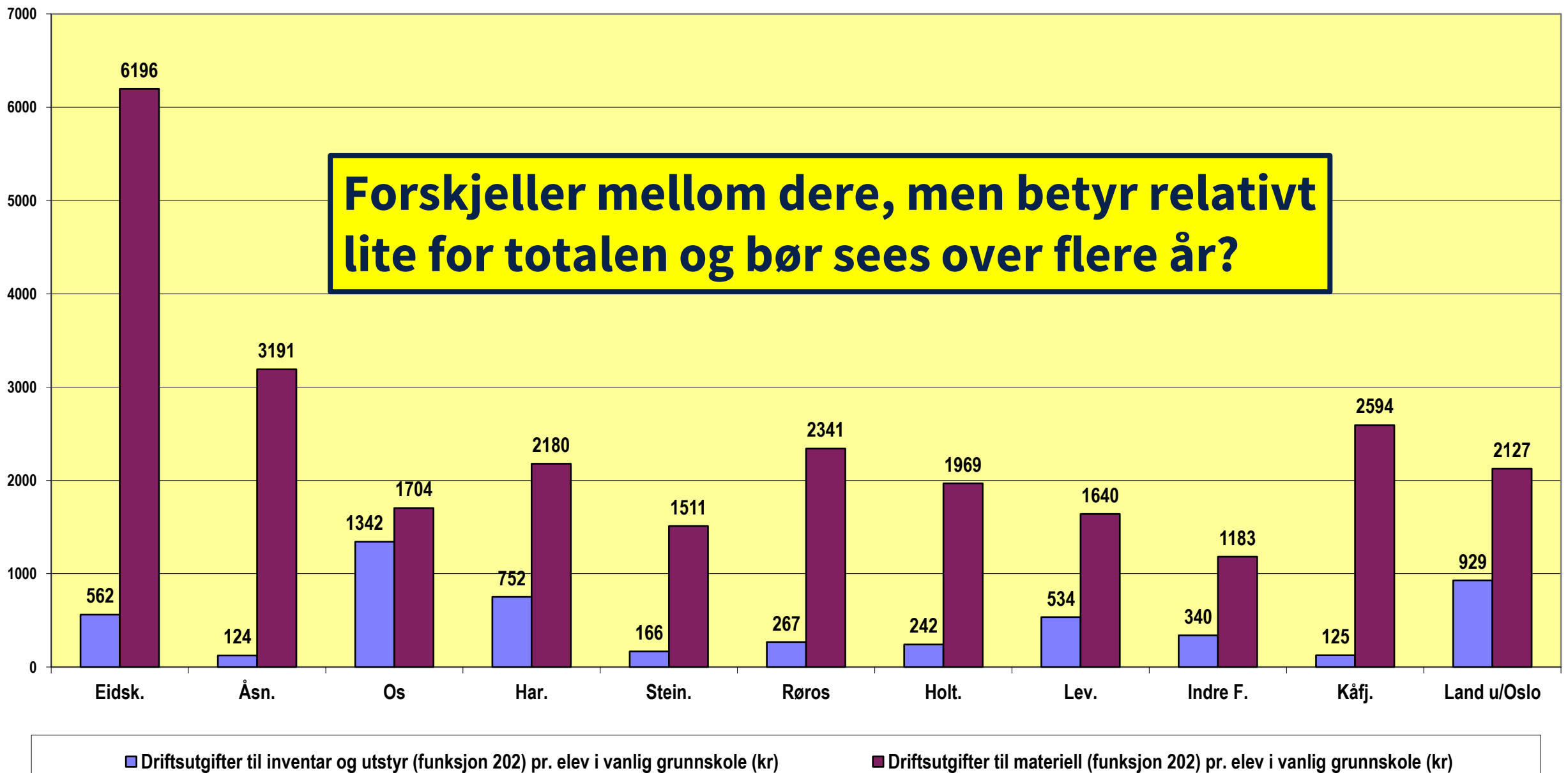
Andel elever med spesialundervisning pr trinn

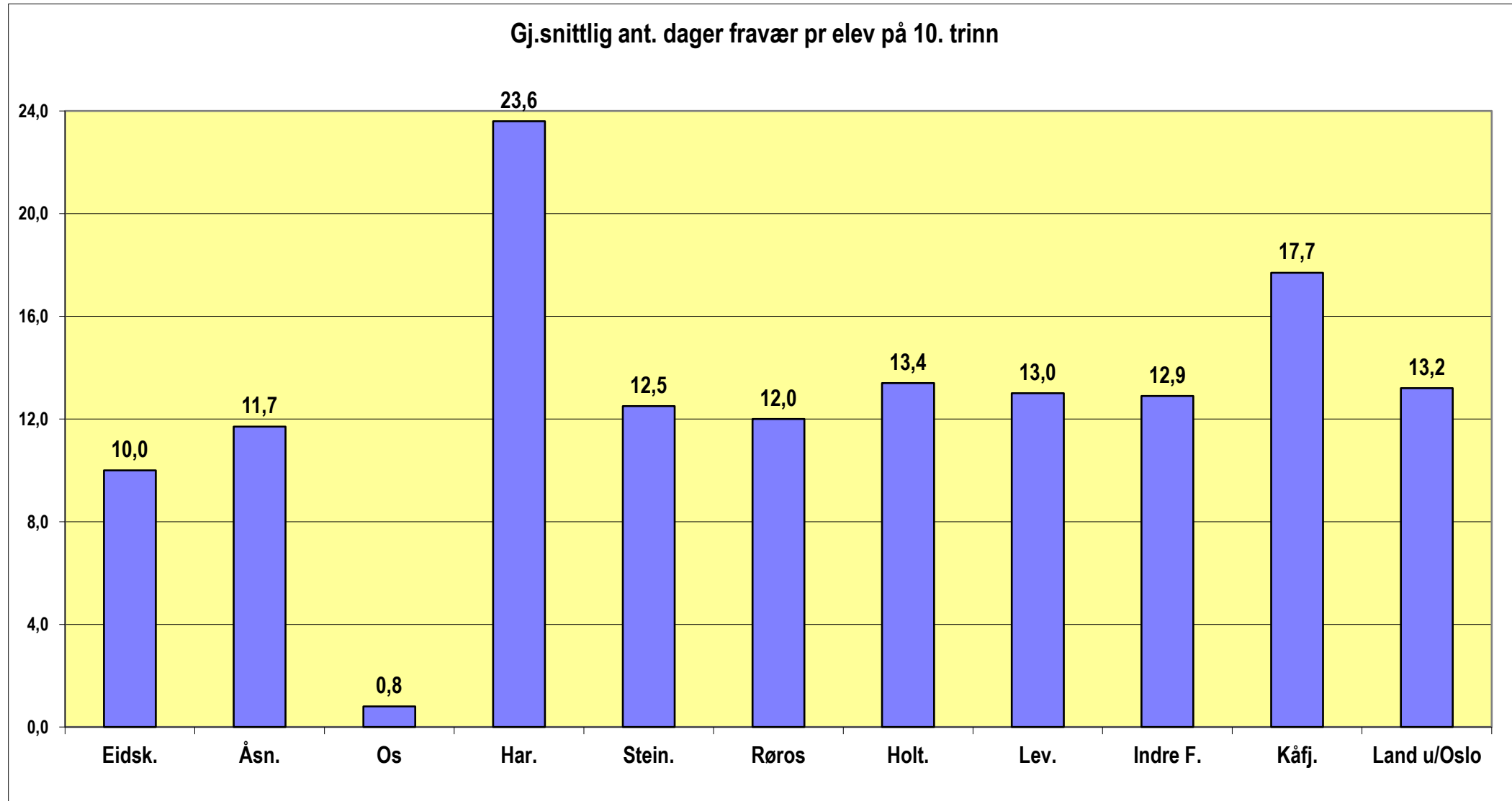
Organisering av spesialundervisningen

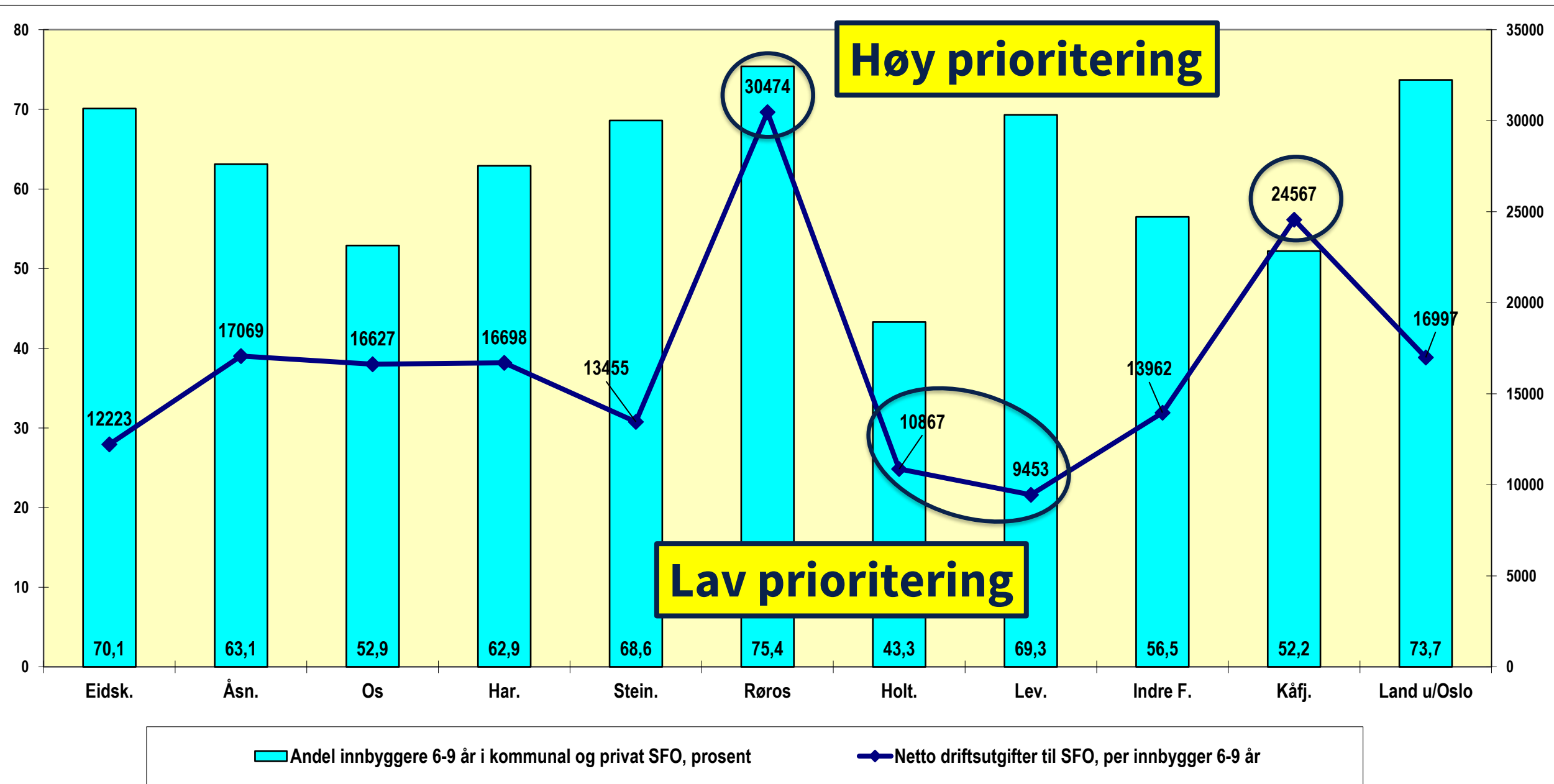
Driftsutgifter pr elev:

Antall dager fravær:

SFO – dekningsgrad og prioritering:

«Produktivitet» – utgift pr elev i SFO:

Korrigerte brutto driftsutgifter til SFO pr. komm. bruker

List opp de 3 viktigste «funnene» i fht. hva som kan være et mulig handlingsrom:

A.

B.

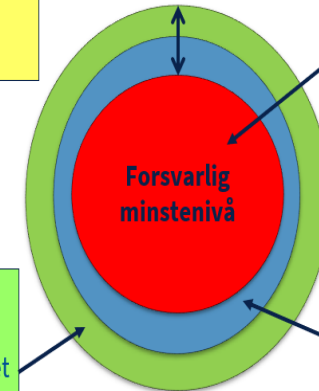
C.

Hva er handlingsrommet?

Handlingsrommet avhenger av hva vi prioriterer og hvor effektivt vi produserer tjenestene

- Omfang (volum) av tjenesten
- Produktivitet / effektivitet

Kostnaden av å produsere lovpålagte oppgaver på den mest effektive måten

Ekstraavgifter når tjenesten produseres på en ineffektiv måte.

- Kan effektiviteten økes uten at det går utover kvaliteten i tjenesten?

Kommunens prioritering på et tjeneområde utover «minstestandarder»

- Kan vi redusere omfanget av tjenesten og likevel gi en god tjeneste?

Oppstart kl. 16:15 😊

KOSTRA for Barnehage

KOSTRA-funksjoner som inngår i tjenesteområdet:

201 Barnehage

1. Aktivitet i barnehager basert på grunnbemanning («basistilbud»), ordinære driftsutgifter (inkl. utgifter til turer, mat, leker osv.). Inventar og utstyr. Administrasjon av den enkelte virksomhet/barnehage (styrer/daglig leder).
2. Tilskudd til drift av ikke-kommunale barnehager føres på art 370.
3. Funksjon 201 omfatter ikke tiltak som er knyttet til integrering av barn med spesielle behov og tiltak for å tilrettelegge tilbudet til spesielle barnegrupper (jf. funksjon 211).

Husk å fordele årsverk/utgifter

211 Styrket tilbud til førskolebarn

1. Tilbud til funksjonshemmede (inkl. skyss, der dette er en del av tilretteleggingen av tilbudet til barnet), spesialtilbud (inkl. PPT), særskilt språkstimulering eller minoritetsspråklige barn, materiell anskaffet til enkeltbarn eller grupper. Utgifter og inntekter som gjelder styrket tilbud for barn i mottaksbarnehage for asylsøkere/flyktninger. Funksjonen omfatter også barn som mottar tiltak, men som ikke har plass i barnehage.

221 Barnehagelokaler og skyss

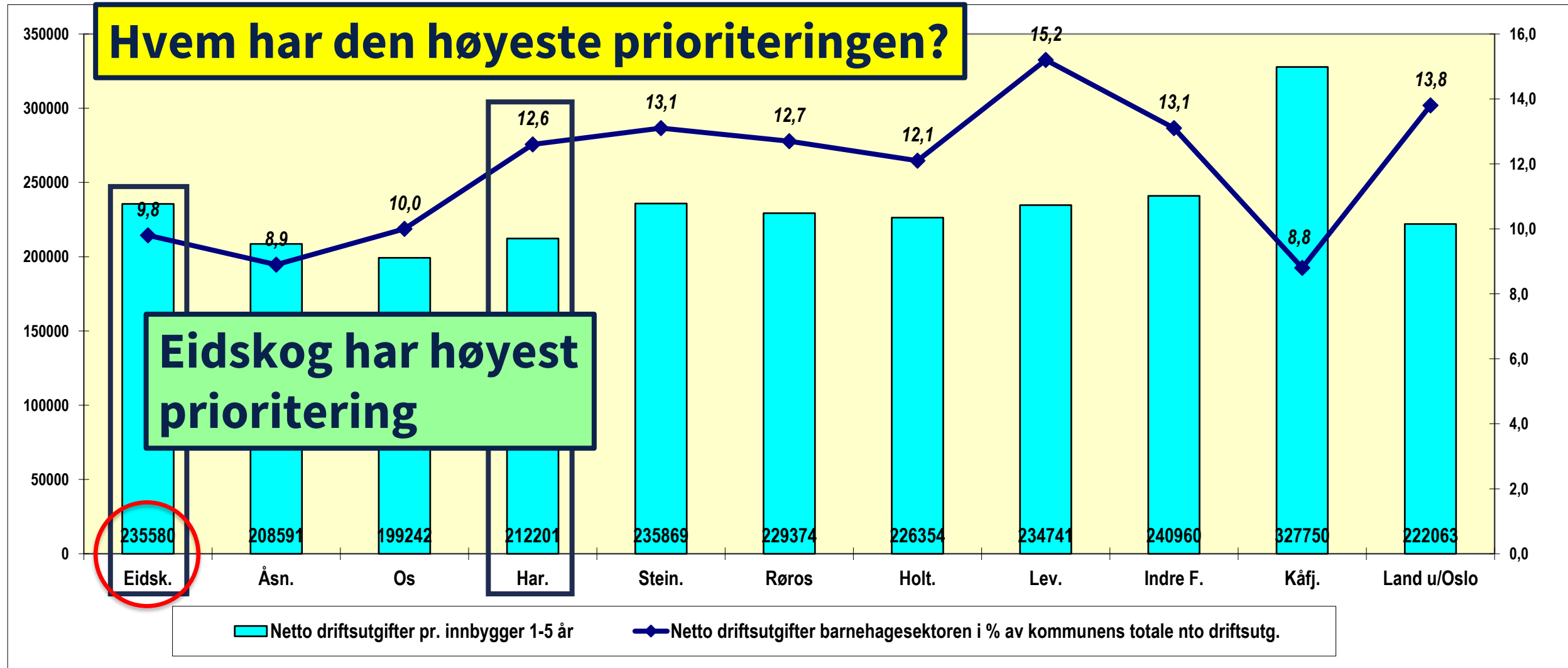
1. Utgifter til drift og vedlikehold av barnehagelokaler (med tilhørende tekniske anlegg og utendørsanlegg/lekeareal). Dette omfatter lønn mv. til eget drifts-/vedlikeholdspersonell, innkjøp av materiell og utstyr til drift og vedlikehold, og kjøp av drifts-/vedlikeholdstjenester (eksempelvis vaktmestertjenester, snøryddingsavtaler, renholdsavtaler, serviceavtaler på tekniske anlegg, avtaler om vakthold og tilsyn mv.) som er knyttet til barnehagelokaler. Dessuten avskrivninger av egne bygg. Som driftsaktiviteter regnes løpende drift, renhold, vakthold, sikring, energi og vann, avløp og renovasjon. Skillet mellom vedlikeholdsutgifter og utgifter til påkostning/investering er beskrevet i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet, se www.gkrs.no.
2. Forvaltningsutgifter knyttet til barnehagelokaler (administrasjon, forsikringer av bygg og pålagte skatter og avgifter knyttet til barnehagelokaler) føres på funksjon 121.
3. Investeringer i og påkostning av barnehagelokaler.
4. Husleieutgifter og -inntekter ved leie/utleie av barnehagelokaler/bygninger. Se art 190 og punkt 5.5.3, samt punkt 6.5 og 6.6, om bruk av art for leieutgifter og leieinntekter.
5. Inventar og utstyr (innbo/løsøre) knyttet til aktiviteten i barnehagen inngår ikke her, men føres på funksjon 201 eller 211.
6. Skyss av barnehagebarn (ekskl. skyss som er del av tilrettelegging av tilbudet for funksjonshemmede barn) inngår i funksjonen.

Utgiftsbehov og kriteriedata for barnehagetjenesten:

	<u>Eidsk.</u>	<u>Åsn.</u>	Os	Har.	Stein.	Røros	Holt.	Lev.	Indre F.	Kåfjord	Land u/Oslo
Indeks innb. 2-5 år (78%)	65,1 %	70,9 %	82,9 %	105,9 %	90,8 %	93,8 %	69,5 %	104,8 %	84,2 %	58,7 %	99,7 %
Indeks barn 1 år uten kontantstøtte (10%)	88,9 %	81,4 %	85,0 %	86,2 %	111,0 %	89,7 %	116,8 %	122,0 %	78,9 %	70,7 %	98,3 %
Indeks innb. m. høyere utdanning (11%)	52,2 %	60,1 %	79,7 %	67,5 %	82,0 %	85,2 %	62,5 %	100,4 %	62,6 %	63,0 %	92,7 %
Utgiftsbehov - Barnehage (sum)	66,1 %	70,8 %	82,8 %	99,5 %	91,9 %	92,4 %	73,6 %	106,1 %	81,2 %	60,4 %	98,8 %

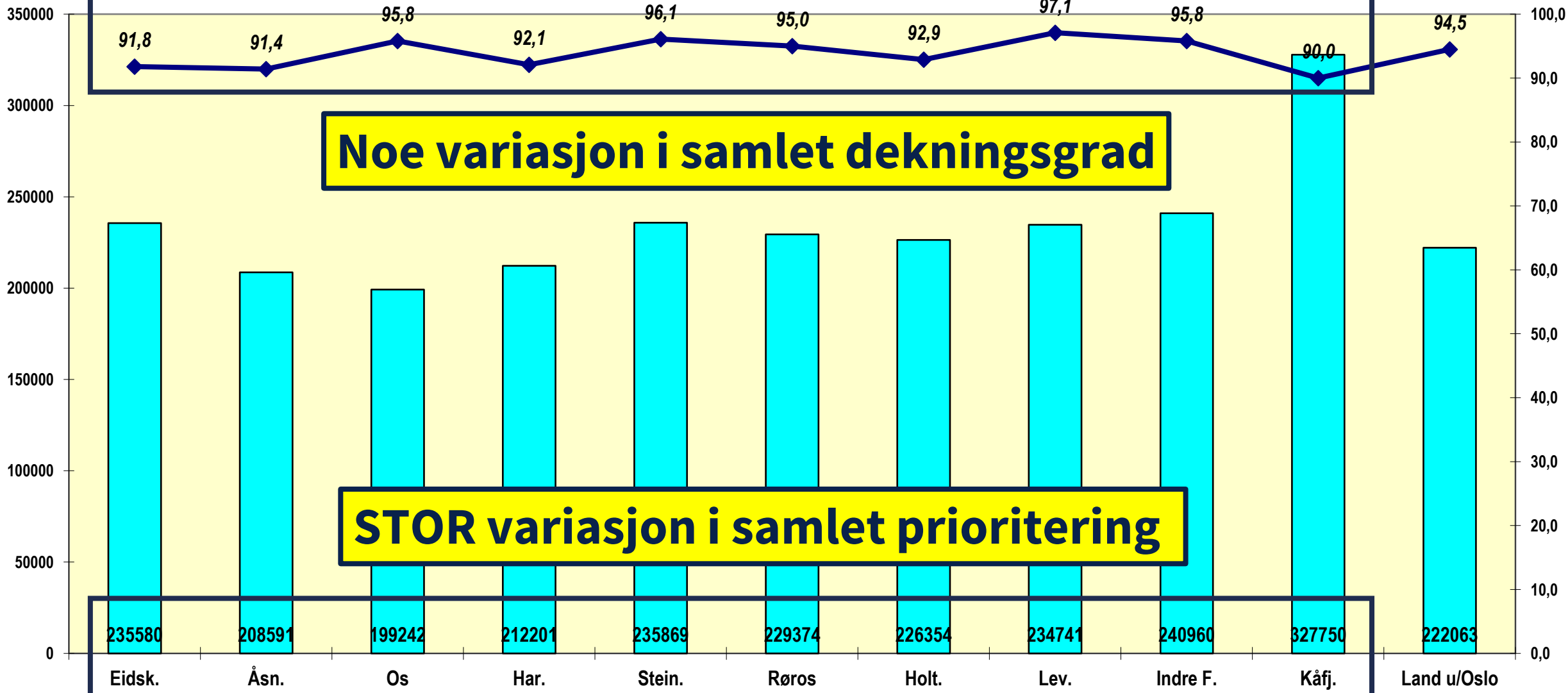
Alle med unntak av Levanger har lavere utgiftsbehov enn landssnittet

Prioritering i kr og i %:

Vi må bruke netto dr.utg. pr innb. 1-5 år fordi andelen utgifter til barneh. av totale utgifter er i stor grad påvirket av kommunens demografi

Prioritering og samlet dekningsgrad:

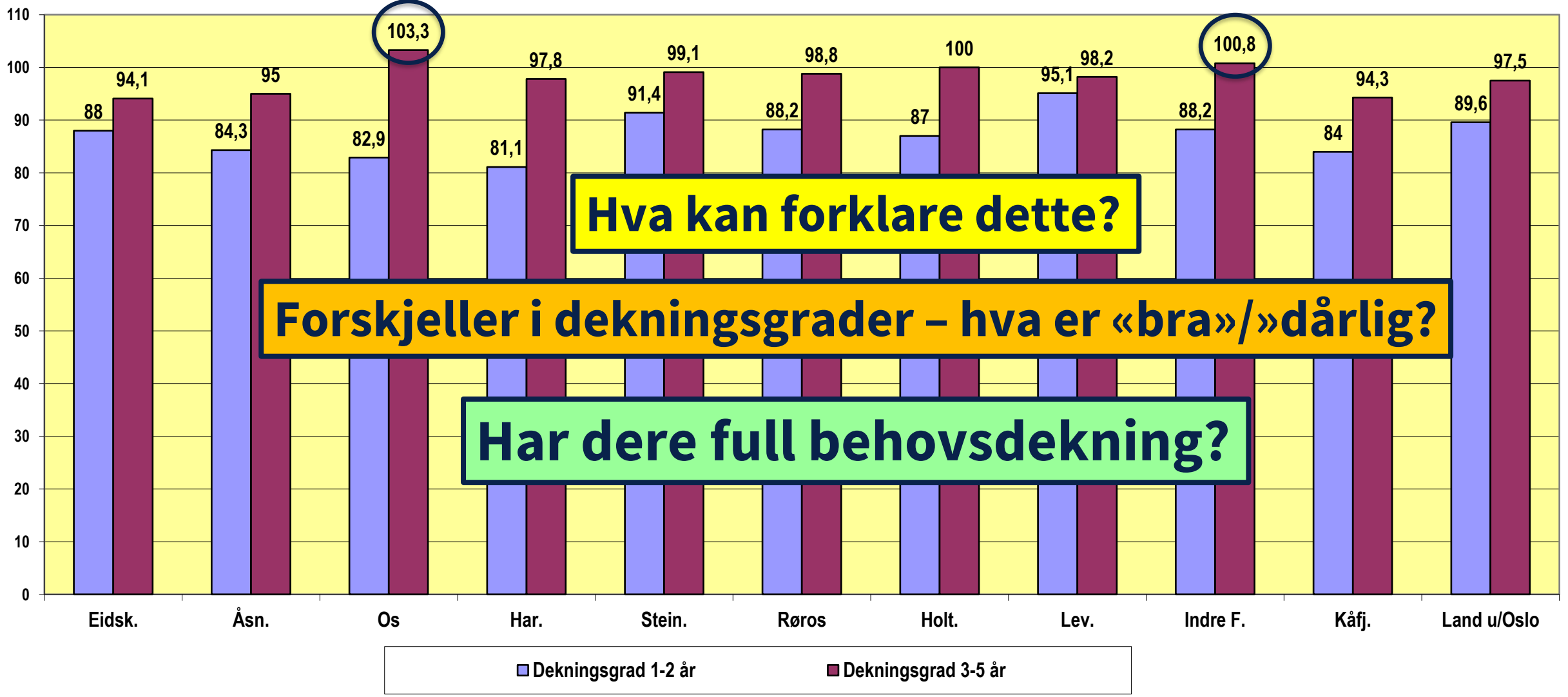
Noe variasjon i samlet dekningsgrad

STOR variasjon i samlet prioritering

Netto driftsutgifter pr. innbygger 1-5 år

Andel barn 1-5 år med barnehageplass

Litt mer om dekningsgrader:

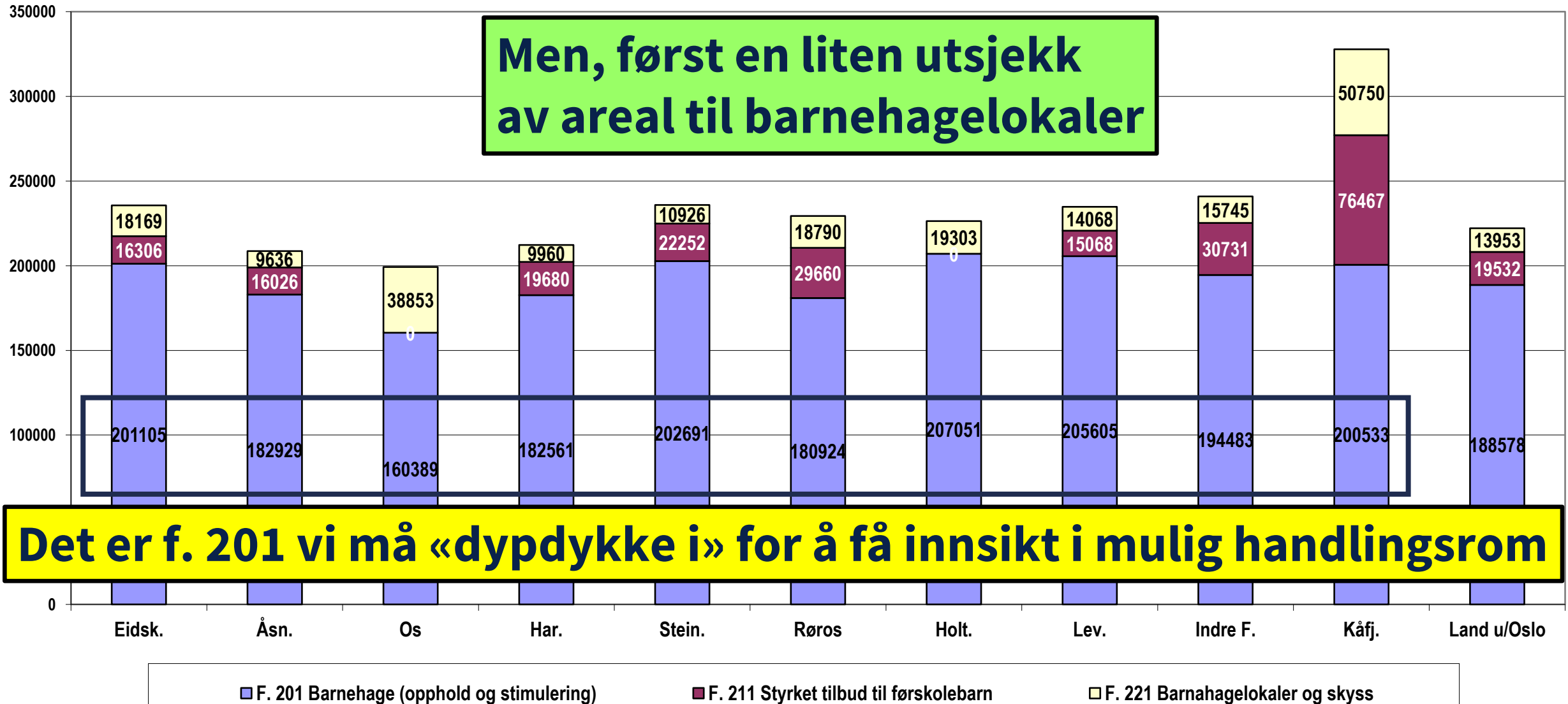
13632: Barn på venteliste til barnehageplass

	2024									
	K-3416 Eidskog	K-3418 Åsnes	K-3430 Os	K-1517 Hareid	K-5006 Steinkjer	K-5025 Røros - Rosse	K-5026 Holtålen	K-5037 Levanger - Levangke	K-5054 Indre Fosen	K-5540 Gáivuotna - Kåfjord - Kaivuono
I alt										
Barn 0-5 år på venteliste	29	3	2	0	1	34	0	1	2	0
0-2 år	To av dere som har noen på venteliste									
Barn 0-5 år på venteliste	29	2	2	0	1	31	0	1	2	0
3-5 år										
Barn 0-5 år på venteliste	0	1	0	0	0	3	0	0	0	0

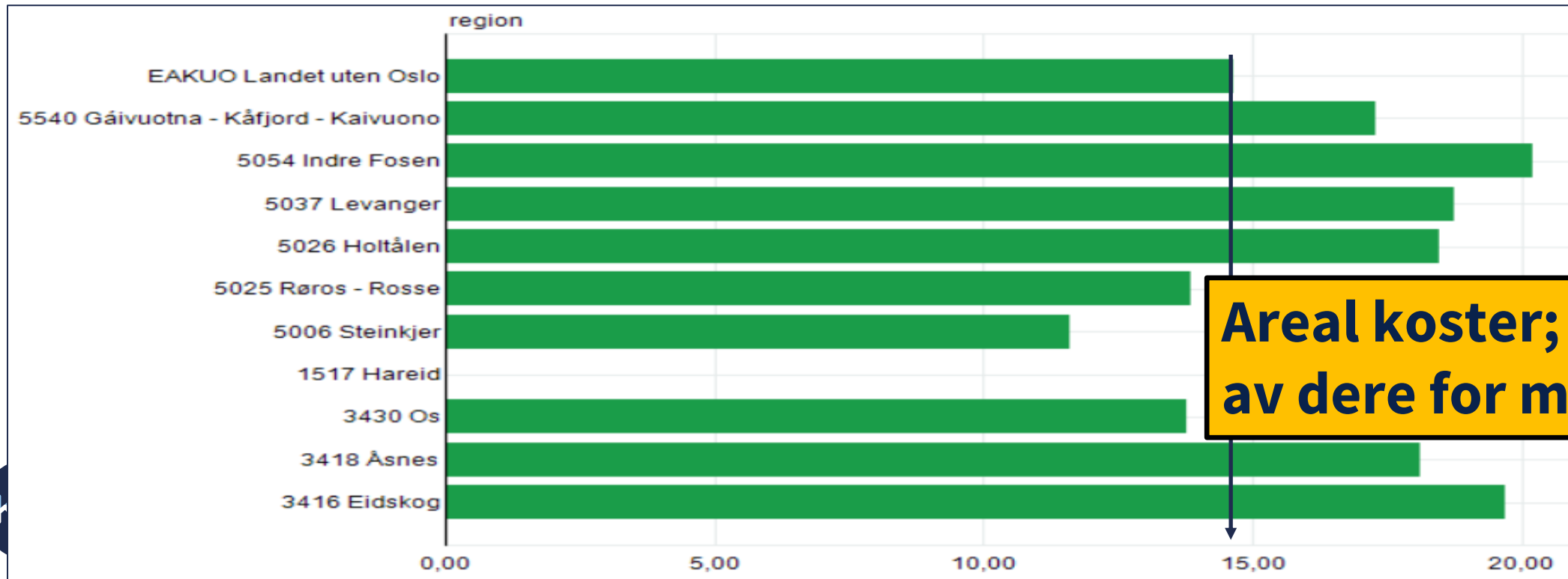
Prioritering pr deltjeneste:

Netto driftsutgifter pr. funksjon pr innb. 1-5 år

11907: Hvor mye areal til barnehageformål?

	2024										
	221 Barnehagelokaler og skyss										
	3416 Eidskog	3418 Åsnes	3430 Os	1517 Hareid	5006 Steinkjer	5025 Røros - Rosse	5026 Holtålen	5037 Levanger	5054 Indre Fosen	5540 Gáivuotna - Kåfjord - Kaivuono	EAKUO Landet uten Oslo
Areal per bruker (m2)	19,70	18,10	13,78	.	11,59	13,85	18,48	18,76	20,19	17,29	14,66

Areal koster; har noen av dere for mye?

Faktorer som «forklarer» forskjeller i prioritering (ressursbruk)

Bli «påvirket» av barnehagestruktur...

1. Antall plasser x utgift pr. plass
2. Kommuner med små barnehager = høye utgifter pr. plass/
basisbemanning
3. Kommuner som ikke har fulle barnehagegrupper hele dagen = høye utgifter pr. plass
4. Antall barn med spesielle behov x utgift pr. barn m/spes. behov
5. Utdanningsnivå/lønnsnivå/ansiennitet

Barnehagestruktur - Kommunale barnehager:

Komm.nr.	Fylke	Kommune	Barnehageenhetnavn	Ant. barnehager	Ant. barn
3416	Innlandet	Eidskog	Alle barnehager	3	158
3416	Innlandet	Eidskog	Magnor barnehage		48
3416	Innlandet	Eidskog	Matrand barnehage		44
3416	Innlandet	Eidskog	Skotterud barnehage		66
3430	Innlandet	Os	Alle barnehager	2	91
3430	Innlandet	Os	Dalsbygda barnehage		17
3430	Innlandet	Os	Os barnehage		74
3418	Innlandet	Åsnes	Alle barnehager	3	116
3418	Innlandet	Åsnes	Bashammeren barnehage		44
3418	Innlandet	Åsnes	Myrsnipa barnehage		44
3418	Innlandet	Åsnes	Sønsterud barnehage		28
1517	Møre og Roms Hareid	Alle barnehager	3	142	
1517	Møre og Roms Hareid	Bigset barnehage		52	
1517	Møre og Roms Hareid	Hareid barnehage		26	
1517	Møre og Roms Hareid	Syverplassen barnehage		64	
5540	Troms - Roms Kåfjord	Alle barnehager	3	55	
5540	Troms - Roms: Kåfjord	Birtavarre barnehage		19	
5540	Troms - Roms: Kåfjord	Fossen barnehage		13	
5540	Troms - Roms: Kåfjord	Olderdalen barnehage		23	
5026	Trøndelag - Tr Holtålen	Alle barnehager	2	92	
5026	Trøndelag - Tr Holtålen	Holtålen kommune Haltdalen oppvekstsenter Avd barneh.		24	
5026	Trøndelag - Tr Holtålen	Ålen barnehage		68	

Komm.nr.	Fylke	Kommune	Barnehageenhetnavn	Ant. barnehager	Ant. barn
5054	Trøndelag - Tr Indre Fosen	Alle barnehager	7	234	
5054	Trøndelag - Tr Indre Fosen	Fagerbakken barnehage		19	
5054	Trøndelag - Tr Indre Fosen	Fagerbakken barnehage		41	
5054	Trøndelag - Tr Indre Fosen	Fagerbakken barnehage		8	
5054	Trøndelag - Tr Indre Fosen	Fagerbakken barnehage		69	
5054	Trøndelag - Tr Indre Fosen	Fagerbakken barnehage		34	
5054	Trøndelag - Tr Indre Fosen	Skogly friluftsbarnhage		23	
5054	Trøndelag - Tr Indre Fosen	Vanvikan barnehage		40	
5037	Trøndelag - Tr Levanger	Alle barnehager	9	403	
5037	Trøndelag - Tr Levanger	Bjørnang barnehage		13	
5037	Trøndelag - Tr Levanger	Ekne barnehage		39	
5037	Trøndelag - Tr Levanger	Frol barnehage		101	
5037	Trøndelag - Tr Levanger	Momarka barnehage Avd Momarka		75	
5037	Trøndelag - Tr Levanger	Mølnå barnehage		8	
5037	Trøndelag - Tr Levanger	Purktrøa Voll gårdsbarnehage		43	
5037	Trøndelag - Tr Levanger	Skogn barnehage		50	
5037	Trøndelag - Tr Levanger	Staup barnehage		45	
5037	Trøndelag - Tr Levanger	Ytterøy barnehage		29	
5025	Trøndelag - Tr Røros	Alle barnehager	5	189	
5025	Trøndelag - Tr Røros	Brekken barnehage		12	
5025	Trøndelag - Tr Røros	Glåmos barnehage		14	
5025	Trøndelag - Tr Røros	Hengfonna Barnehage, Gåebli Maanagierte		86	
5025	Trøndelag - Tr Røros	Luvlege Maanagierte Ysterhagen barnehage		33	
5025	Trøndelag - Tr Røros	Øya barnehage		44	
5006	Trøndelag - Tr Steinkjer	Alle barnehager	8	482	
5006	Trøndelag - Tr Steinkjer	Byafossen barnehage		53	
5006	Trøndelag - Tr Steinkjer	Egge barnehage		62	
5006	Trøndelag - Tr Steinkjer	Lø barnehage		79	
5006	Trøndelag - Tr Steinkjer	Malmen barnehage Avd Follafo		17	
5006	Trøndelag - Tr Steinkjer	Malmen barnehage Avd Malm		54	
5006	Trøndelag - Tr Steinkjer	Mære barnehage		77	
5006	Trøndelag - Tr Steinkjer	Steinkjersannan barnehage		78	
5006	Trøndelag - Tr Steinkjer	Søndre Egge barnehage		62	

Variasjonsbredden:

Vi drøfter: Hva betyr barnehagestruktur for kostnadseffektivitet og kvalitet?

Vil større barnehager (6 avd./72 barn+) føre til økt «kostnadseffektivitet» og kvalitet?

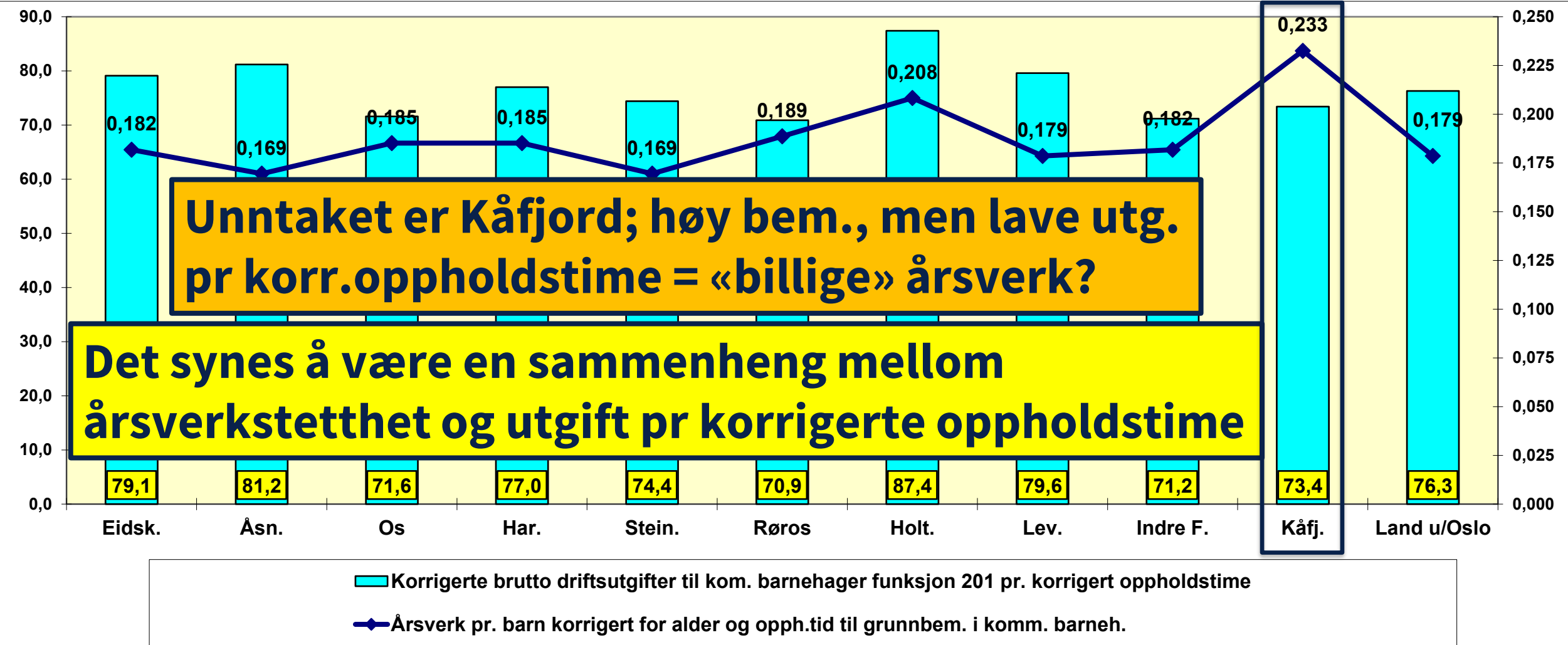
Diverse rapporter/utredninger peker på:

- Økt fleksibilitet i bruk av bemanningen (mindre sårbare ved fravær -> lavere vikarutgifter) -> økt kostnadseffektivitet
- Større fagmiljø -> pedagogisk utviklingsarbeid
- Større og mer fleksible barnegrupper
- Effektiv arealutnyttelse

Og, økt mulighet for å bruke spesialpedagogisk kompetanse mer effektivt?

«Enhetskostnader»: Utgift pr korrigerede oppholdstime og årsverkstetthet:

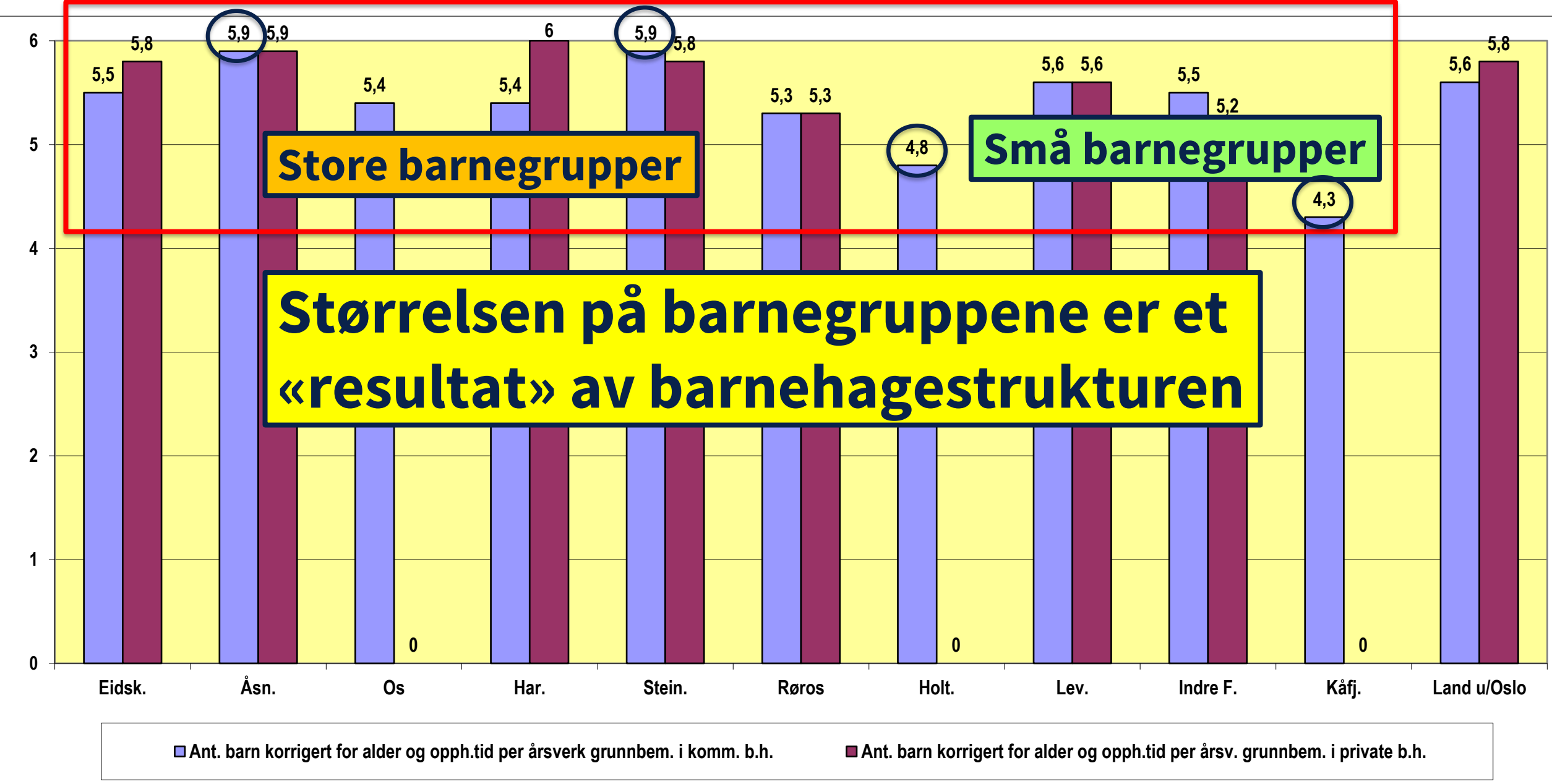

Indikasjon på lønnsutgifter pr årsverk i basisvirksomhet f. 201 ekskl. sykep.ref.:

Lønnsutg. ekskl. sykep.ref. f. 201 pr årsverk i basisvirksomhet

Antall barn korrigert for alder og oppholdstid pr årsverk:

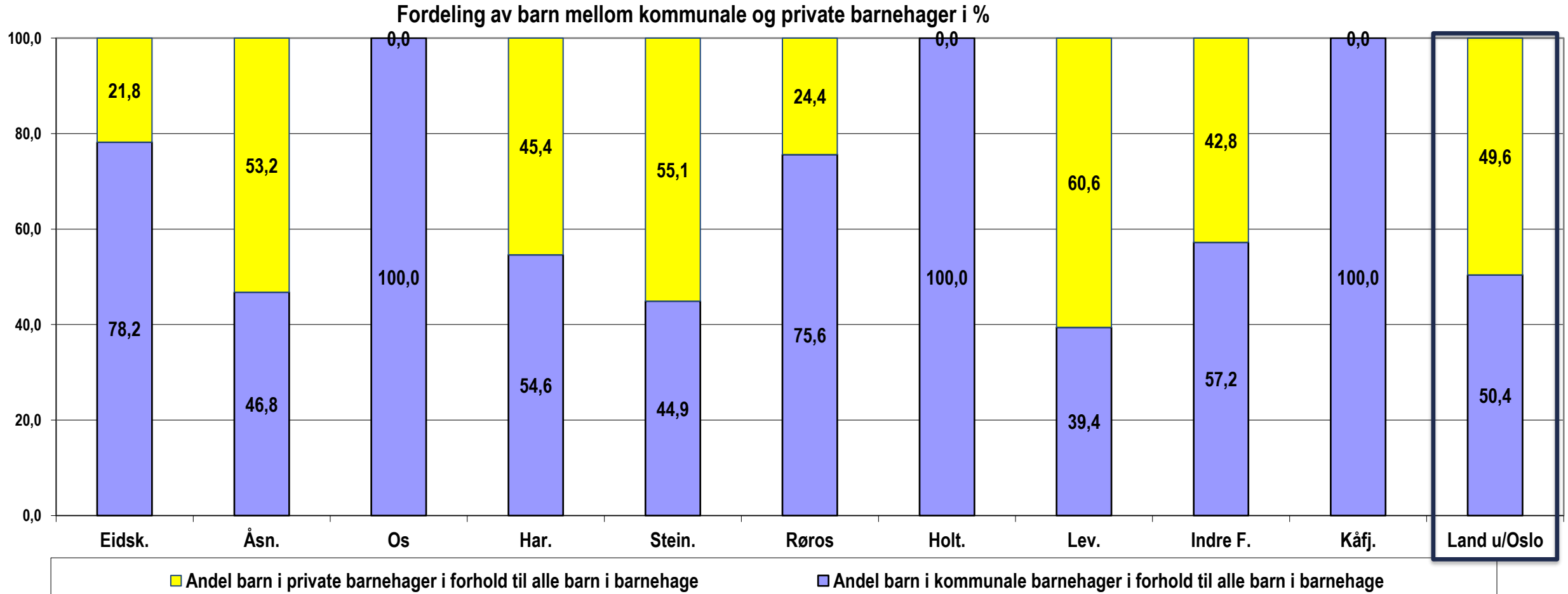

Refleksjonsspørsmål:

Vurder nivået på ressursbruken (prioriteringen) hos dere og beskriv hvor mye som kan forklares ved:

1. Barnehagestruktur som påvirker behovet for bemanning?
2. Hvilket handlingsrom har dere i fht. struktur?
3. Hvilke andre faktorer kan påvirke ressursbruken på f. 201 (ordinært barnehagetilbud)?

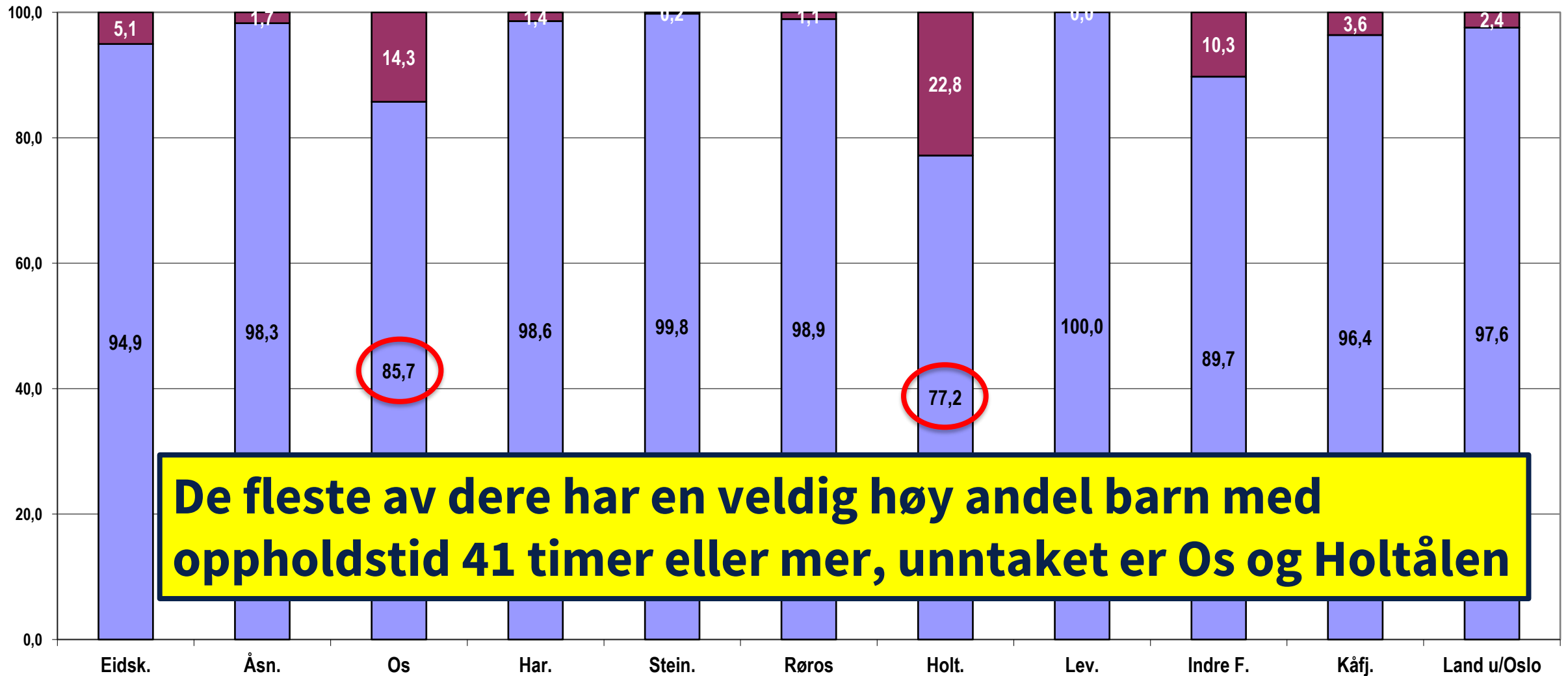
Fordeling av barn mellom kommunale og private barnehager:

Liten overvekt av barn i kommunale b.h. på landsbasis, store forskjeller mellom dere

Hvor mange med fulltid i kommunale b.h.?

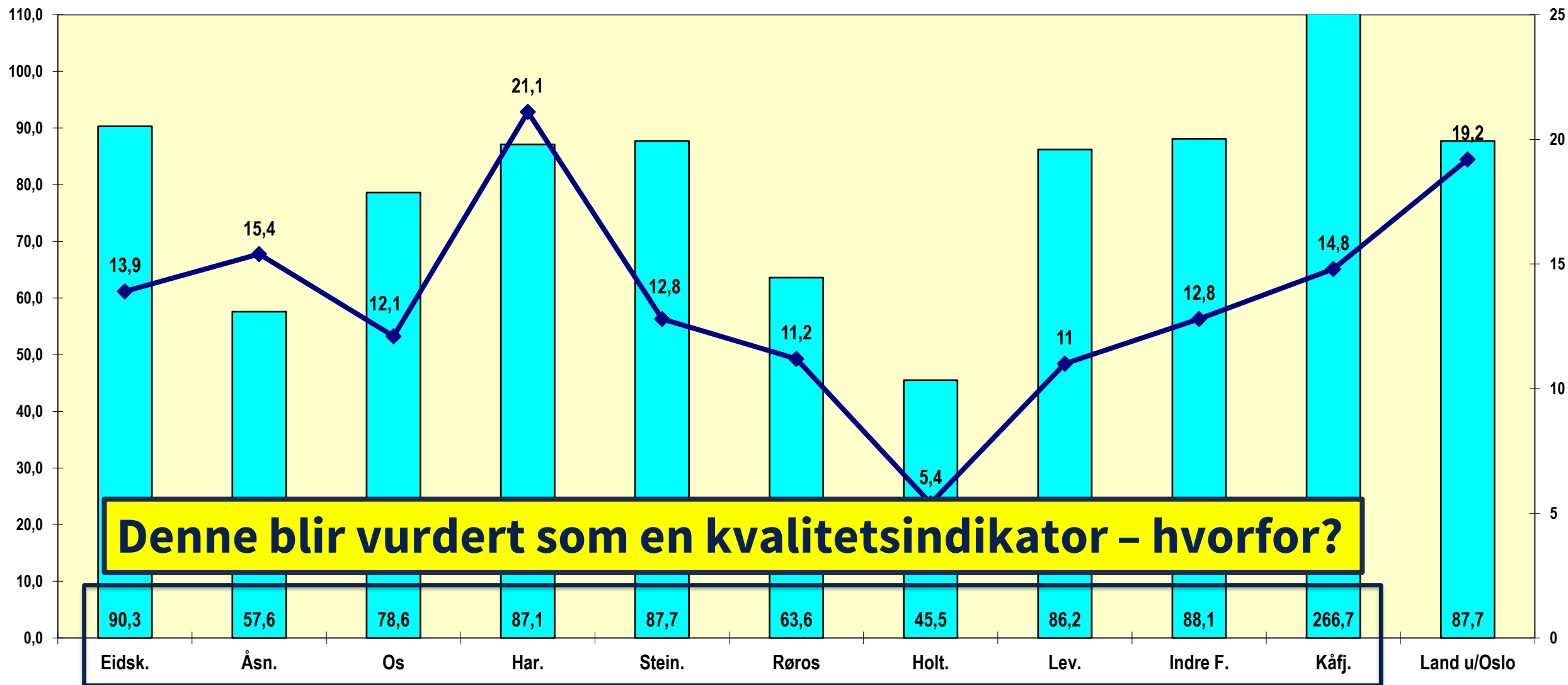
Fordeling av brukere i kommunale barnehager etter oppholdstid i %

De fleste av dere har en veldig høy andel barn med oppholdstid 41 timer eller mer, unntaket er Os og Holtålen

■ Andel brukere med kommunalt barnehagetilbud med oppholdstid 40 timer eller mindre pr. uke ■ Andel brukere med kommunalt barnehagetilbud med oppholdstid 41 timer eller mer pr. uke

Minoritetsspråklige barn i barnehage:

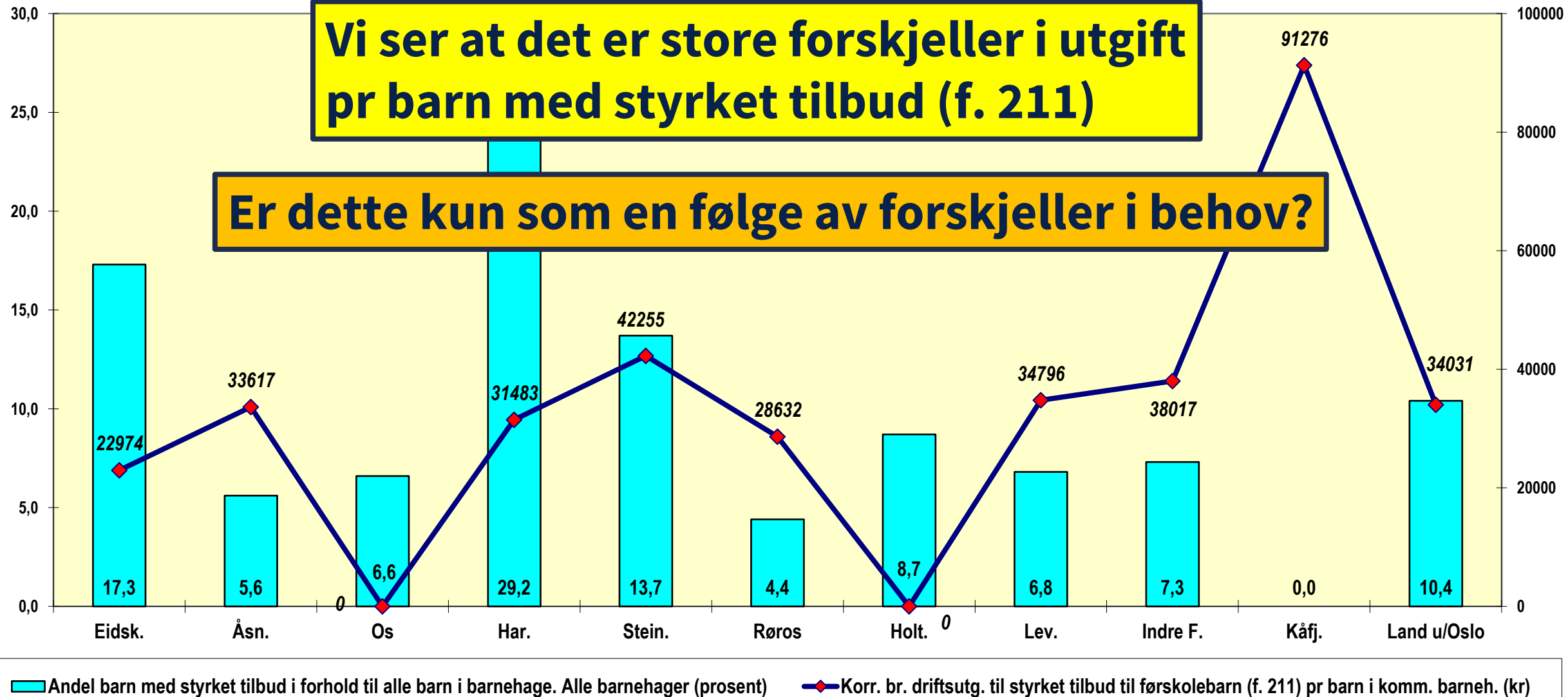

Denne blir vurdert som en kvalitetsindikator - hvorfor?

■ Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år

◆ Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass

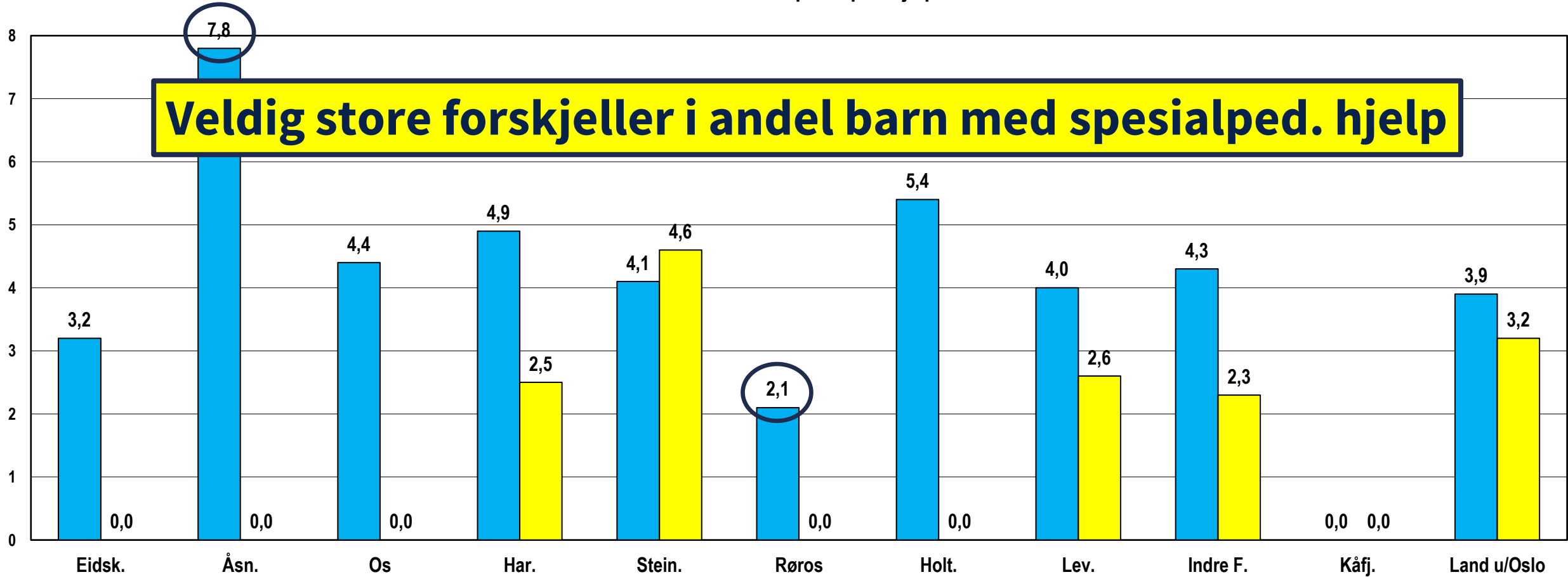
Andel barn som får styrket tilbud i fht. alle barn i barnehage og utgifter pr barn (f. 211):

Andel barn med spesialped. hjelp etter barnehageloven §31:

Andel barn med spesialped.hjelp

Veldig store forskjeller i andel barn med spesialped. hjelp

- Andel barn i kommunale barnehager med vedtak om spes.ped. hjelp etter barnehageloven §31 (prosent)
- Andel barn i private barnehager med vedtak om spes.ped. hjelp etter barnehageloven §31 (prosent)

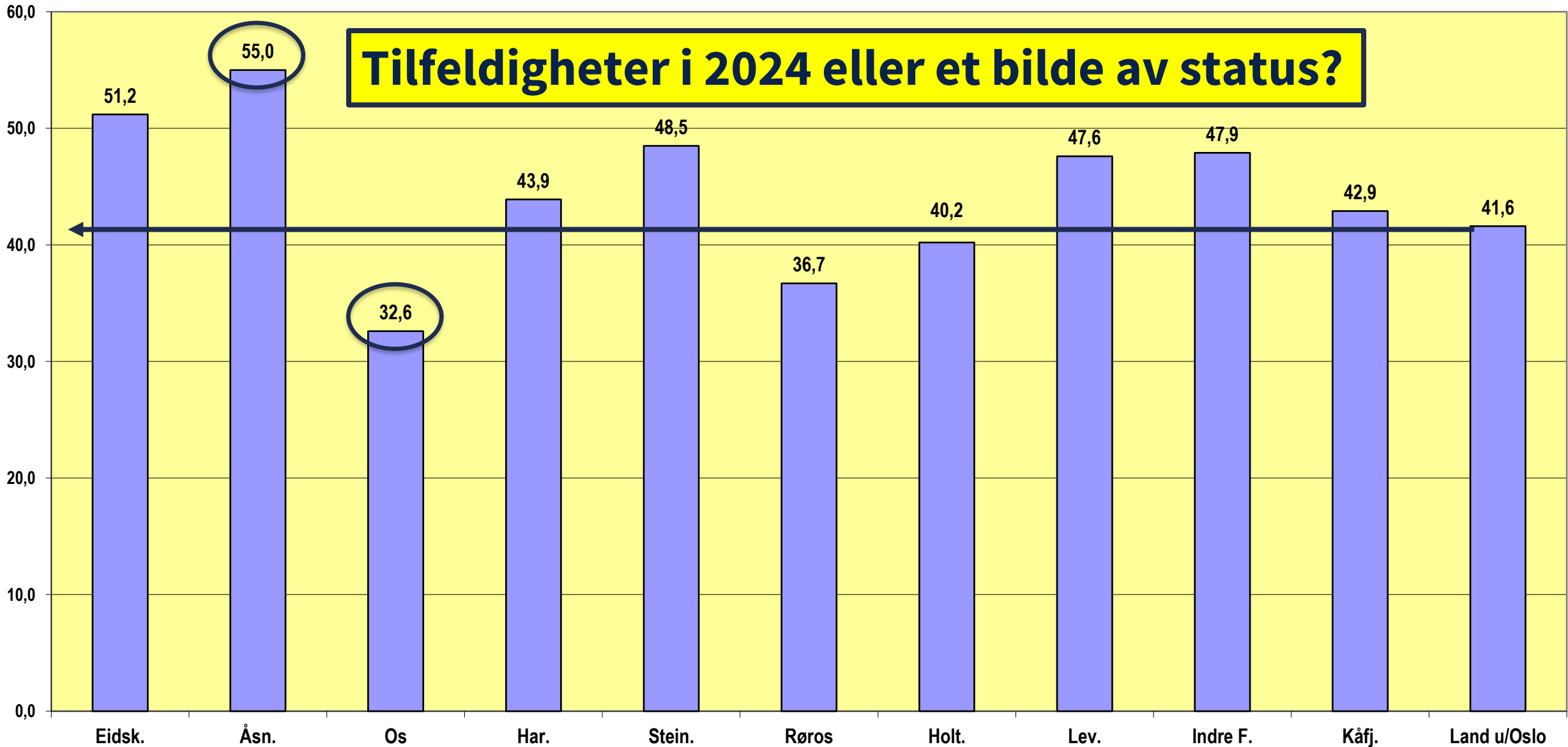
Spørsmål til drøfting:

1. Hvordan vurderes nivået på andel barn med styrkningstiltak og spes.ped. hjelp?
2. Hvordan dokumenterer/måler dere resultater (kort sikt) og effekter (lang sikt) av hjelpen som gis?
3. Har dere noe «handlingsrom»?

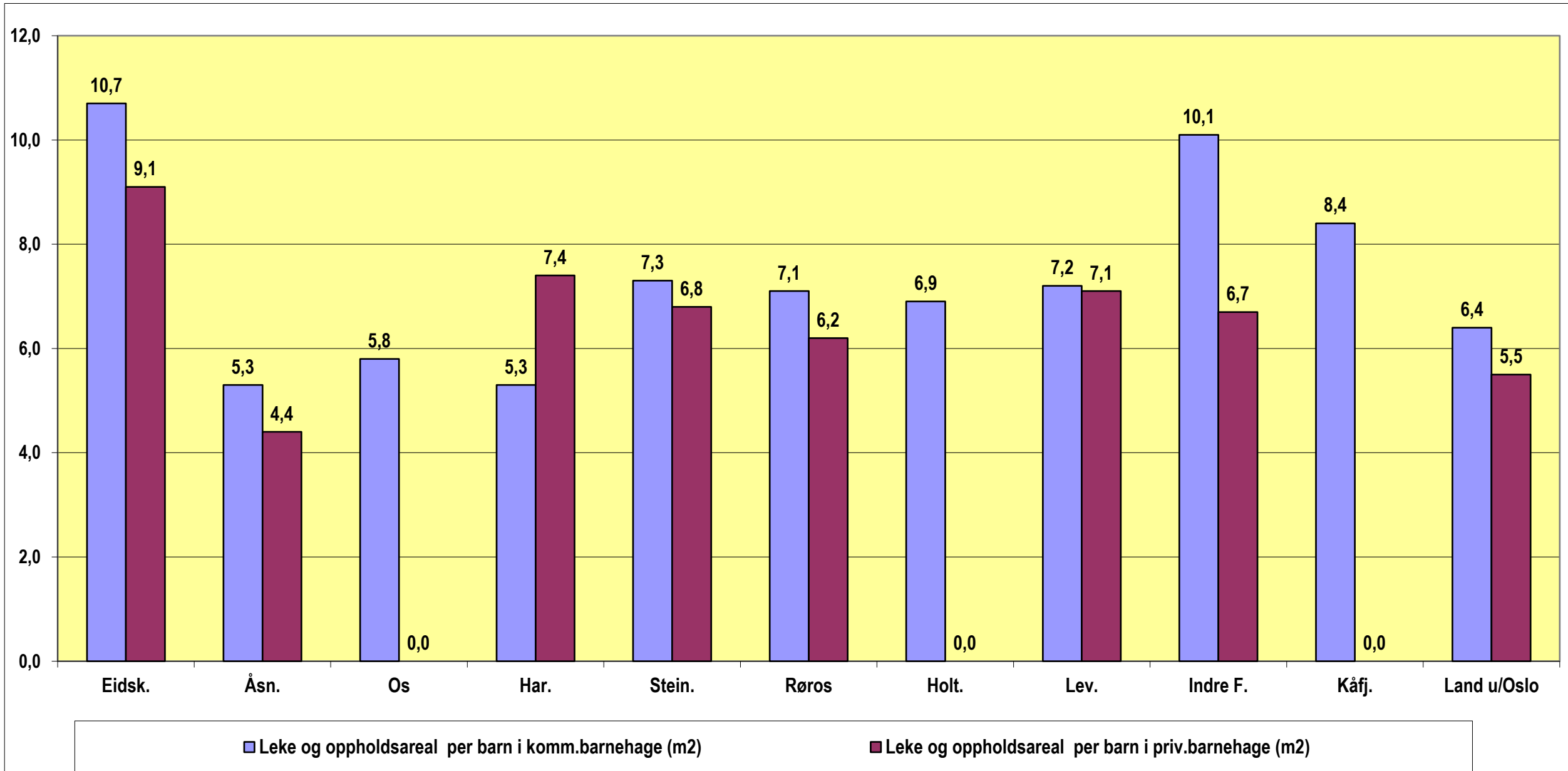
«Kvalitet» - andel barnehagelærere:

Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (prosent)

Tilfeldigheter i 2024 eller et bilde av status?

Leke- og oppholdsareal:

Kjønnsfordelingen:

List opp de 3 viktigste «funnene» i fht. hva som kan være et mulig handlingsrom:

A.

B.

C.

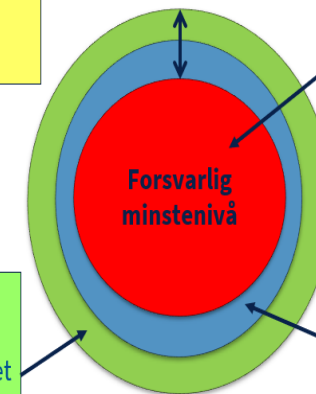

Hva er handlingsrommet?

Handlingsrommet avhenger av hva vi prioriterer og hvor effektivt vi produserer tjenestene

- Omfang (volum) av tjenesten
- Produktivitet / effektivitet

Kostnaden av å produsere lovpålagte oppgaver på den mest effektive måten

Ekstrautgifter når tjenesten produseres på en ineffektiv måte.

- Kan effektiviteten økes uten at det går utover kvaliteten i tjenesten?

Kommunens prioritering på et tjeneområde utover «minstestandarder»

- Kan vi redusere omfanget av tjenesten og likevel gi en god tjeneste?

KOSTRA-tall for hele pleie og omsorg

KOSTRA-funksjoner som inngår i tjenesten:

234 Aktiviserings- og servicetjenester til eldre og personer med funksjonsnedsettelse mv.

1. Aktiviserings- og servicetjenester til eldre, personer med funksjonsnedsettelse, psykiske lidelser, utviklingshemming, personer med rusproblemer mv.:
 - a. Eldresentre og dagsentre for hjemmeboende,
 - b. aktivitetssentre for personer med utviklingshemming m.m
 - c. aktivisering av barn med funksjonsnedsettelse utover aktivisering i forbindelse med grunnskoleundervisning,
 - d. andre dagaktivitetstilbud
 - e. transporttjenester,
 - f. støttekontakt,
 - g. mat til hjemmeboende, herunder utkjøring og matombringning,
 - h. velferdsteknologiske innretninger som trygghetsalarm, lokaliseringsteknologi (GPS), elektronisk medisineringsstøtte og digitalt tilsyn (kjøp, installering, vedlikehold og drift av teknologien, men ikke utgifter som er knyttet til utrykninger, som føres på funksjon 254),
 - i. vaktmester,
 - j. vask av tøy for hjemmeboende utført av institusjon eller privat foretak,
 - k. ferietilbud og andre velferdstiltak for eldre og personer med funksjonsnedsettelse,
 1. frisør og fotpleie til eldre og personer med funksjonsnedsettelse.
2. Eldresentre/dagsentre er aktivitetstilbud der brukerbetaling ikke er hjemlet i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Utgifter til dagopphold på institusjon, dvs. tjenester innvilget ved enkeltvedtak, med betaling/egenandel hjemlet i denne forskriften kapittel 1 om egenandeler for kommunale helse- og omsorgstjenester i institusjon mv. føres på funksjon 253.
3. Vertskommunetilskudd HVPU skal inntektsføres på funksjon 840.

253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon

1. Direkte brukerrettede oppgaver i forbindelse helse- og omsorgstjenester i institusjon, jf. helse- og omsorgstjenesteloven §3-2 første ledd nr. 6 bokstav c) og forskrift om kommunal helse- og omsorgsinstitusjon § 1 bokstavene a, c og d (institusjon med heldøgns helse- og omsorgstjenester for barn og unge under 18 år som bor utenfor foreldrehjemmet som følge av behov for tjenester (barnebolig), herunder avlastningsbolig, aldershjem og sykehjem).
2. Inntekter fra egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester i institusjon, jf. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester kapittel 1.
3. I tillegg til døgnopphold inkluderer dette også dag- og nattopphold, samt tidsbegrenset opphold på slike institusjoner, f.eks. re-/habilitering og avlastning. Omfatter også servicefunksjoner som:
 - a. husøkonom,
 - b. kjøkken,
 - c. kantine/kiosk,
 - d. vaskeri,
 - e. aktivitør.
4. Dersom institusjonens servicefunksjoner (for eksempel kjøkken og vaskeri) yter tjenester overfor hjemmeboende, skal disse utgiftene fordeles mellom funksjon 253 og funksjon 234. Utgifter og inntekter til mat overfor hjemmeboende, herunder brukere i bofellesskap, personer innunder tjenestetilbud for rus, personer med tjenestetilbud innen psykiatri, mv. skal føres på funksjon 234. Renhold, drift og vedlikehold av institusjonslokaler føres på funksjon 261.

5. Utskrivningsklare sykehuspasienter (somatikk, psykisk helsevern og spesialisert behandling av rusavhengighet), føres på funksjon 253, art 300.
6. Funksjonen omfatter videre:
 - a. medisinske forbruksvarer,
 - b. tekniske hjelpemidler,
 - c. inventar og utstyr,
 - d. administrasjon/ledelse av institusjonen (forutsetningen er at eventuelle ledere ved avdelinger/poster ikke har fullstendig lederansvar),
 - e. inntekter av oppholdsbetaling,
 - f. utgifter til hjelp i og betjening av avlastningsboliger,
 - g. betalinger utskrivningsklare sykehuspasienter.
7. Kommunale institusjoner knyttet til rusomsorg føres på funksjon 243.
8. For bokstavene b og e i forskrift om kommunal helse- og omsorgsinstitusjon gjelder følgende:
 - a. Bokstav b: Institusjon med heldøgns helse- og omsorgstjenester for rusmiddelavhengige føres på funksjon 243.
 - b. Bokstav e: Døgnplasser som kommunen oppretter for å sørge for tilbud om døgnopphold for øyeblikkelig hjelp føres på funksjon 256.

254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende

T.o.m. 2023

1. Praktisk bistand og opplæring
2. Brukerstyrt personlig assistanse
3. Avlastning utenfor institusjon
4. Omsorgstønad
5. Helsetjenester i hjemmet, herunder sykepleie (hjemmesykepleie) og psykisk helsetjeneste
6. Tiltak til rusmisbrukere som bor i egen eller kommunalt tildelt bolig («hjemmeboende») som faller inn under hjemmesykepleie, praktisk bistand og avlastning.
7. Inntekter fra egenandel for praktisk bistand og opplæring, jf. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester kapittel 2.
8. Avlastningsopphold i avlastningsbolig eller på institusjon registreres under funksjon 253.
9. Vertskommunetilskudd HVPU skal inntektsføres på funksjon 840.

256 Øyeblikkelig hjelp døgntilbud

1. Utgifter til tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnoophold i kommunene iht. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-5. Funksjonen omfatter hjelp til brukere med somatisk sykdom og sykdom innenfor psykisk helse- og rusområdet, jf. forskrift om kommunenes plikt til å sørge for øyeblikkelig hjelp døgntilbud § 2 andre ledd.
2. Funksjonen inkluderer aktiviteter knyttet til beredskapshensyn når kommuner oppretter egne avdelinger for å ta imot personer som trenger å bli innlagt, herunder isolasjonsavdeling.
3. Utgifter til drift og vedlikehold av lokaler for akutt døgnoophold føres på funksjon 261.

261 Institusjonslokaler

1. Utgifter til drift og vedlikehold av institusjoner (hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven, jf. funksjon 253 og forskrift om kommunale helse- og omsorgsinstitusjoner) med tilhørende tekniske anlegg og utendørsanlegg. Driftsutgifter for boliger vedrørende tjenester regulert etter ovennevnte lov skal føres under funksjon 261 uavhengig av valgt løsning på boform. Dette omfatter lønn mv. til eget drifts-/vedlikeholdspersonell, innkjøp av materiell og utstyr til drift og vedlikehold, og kjøp av drifts-/vedlikeholdstjenester (eksempelvis vaktmestertjenester, snøryddingsavtaler, renholdsavtaler, serviceavtaler på tekniske anlegg, avtaler om vakthold og tilsyn mv.) som er knyttet til institusjonslokaler. Dessuten avskrivninger av egne bygg. Som driftsaktiviteter regnes løpende drift, renhold, vakthold, sikring, energi og vann, avløp og renovasjon. Renhold av institusjonslokaler (dette føres ikke lenger på funksjon 253). Skillet mellom vedlikeholdsutgifter og utgifter til påkostning/investering er beskrevet i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet, se www.gkrs.no
2. Forvaltningsutgifter knyttet til institusjonslokaler (administrasjon, forsikringer av bygg og pålagte skatter og avgifter knyttet til institusjonslokaler) føres på funksjon 121.
3. Investeringer i og påkostning av institusjonslokaler.
4. Husleieutgifter og -inntekter ved leie/utleie av institusjonslokaler. Se art 190 og punkt 5.5.3, samt punkt 6.5 og 6.6, om bruk av art for leieutgifter og leieinntekter.
5. Inventar og utstyr (innbo/løsøre) knyttet til pleie- og omsorgstilbudet inngår ikke her, men føres på funksjon 253.

Ny fra 2024:

257 Hjemmetjenester – personellbase knyttet til bofellesskap/samløkaliserte omsorgsboliger

1. Helse- og omsorgstjenester fra personellbase til brukere i bofellesskap eller samløkaliserte omsorgsboliger, der personellbasen og omsorgsboligen er lokalisert på samme sted.
2. Funksjonen kan omfatte følgende hjemmetjenester:
 - a. Helsetjenester i hjemmet, herunder sykepleie (hjemmesykepleie) og psykisk helse- og rusarbeid
 - b. Praktisk bistand og opplæring
 - c. Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)
 - d. Avlastning utenfor institusjon

Presiseringer:

3. Dersom en personellbase gir hjemmetjenester til brukere utenfor de tilknyttede samløkaliserte omsorgsboligene/bofellesskapet, skal utgiftene knyttet til dette føres på funksjon 258.
4. Dersom brukere i bofellesskap eller samløkaliserte omsorgsboliger med personellbase mottar hjemmetjenester fra andre virksomheter enn den tilknyttede personellbasen, skal utgiftene knyttet til dette føres på funksjon 258.
5. Utgifter knyttet til hjemmetjenester fra en personellbase som er opprettet for én enkelt bruker (som er 18 år eller eldre), skal føres på funksjon 258.
6. Utgifter til heldøgns helse- og omsorgstjenestetilbud utenfor foreldrehjemmet for barn og unge som har behov for tjenester på grunn av funksjonshemminger, skal føres på funksjon 253.
7. Utgifter til bygningsdrift og vedlikehold av kommunalt disponerte boliger og tilhørende fasiliteter, der det er en leiekontrakt mellom brukeren og kommunen, skal føres på funksjon 265.
8. Husleieinntekter fra beboere i kommunalt disponerte boliger skal føres på funksjon 265.
9. Utgifter til virksomheter som gir tjenester både til brukere i omsorgsboliger som er lokalisert samme sted som personellbasen og til brukere utenfor disse omsorgsboligene, skal fordeles forholdsmessig mellom henholdsvis funksjon 257 og funksjon 258.

Ny fra 2024:

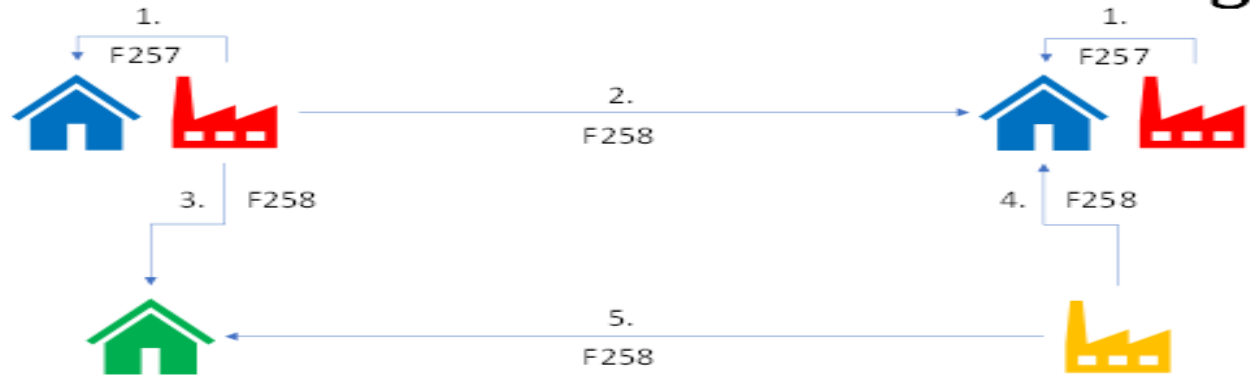
258 Hjemmetjenester – ambulerende virksomhet mv.

1. Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende brukere, der tjenesten gis fra personellbase som ikke er lokalisert på samme sted som brukerens bolig.
2. Funksjonen kan omfatte følgende hjemmetjenester:
 - a. Helsetjenester i hjemmet, herunder sykepleie (hjemmesykepleie) og psykisk helse- og rusarbeid
 - b. Praktisk bistand og opplæring
 - c. Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)
 - d. Avlastning utenfor institusjon
 - e. Omsorgsstønad
3. Hjemmetjenester fra en personellbase som er opprettet for én enkelt bruker (som er 18 år eller eldre).

Presiseringer:

4. Utgifter til hjemmetjenester fra personellbase til brukere i et bofelleskap eller samlokaliserte omsorgsboliger, som er lokalisert samme sted som personellbasen, skal føres på funksjon 257.
5. Utgifter til virksomheter som gir tjenester både til brukere i omsorgsboliger som er lokalisert samme sted som personellbasen og til brukere utenfor disse omsorgsboligene, skal fordeles forholdsmessig mellom henholdsvis funksjon 257 og funksjon F258.

Personellbase vs brukers lokalisering

Personell fra sykehjem og andre institusjoner, som gir helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende personer, regnes også som personellbaser i denne figuren.

Linje	Beskrivelse	Funksjon
1	Fra personellbase til egen samlokalisert bolig	257
2	Fra personellbase til annen bolig med samlokalisert personellbase	258
3	Fra personellbase med samlokalisert bolig til bolig uten personellbase	258
4	Fra personellbase uten samlokalisert bolig til bolig med samlokalisert personellbase	258
5	Fra personellbase uten samlokalisert bolig til bolig uten personellbase	258

Utgiftsbehov og kriteriedata for pleie- og oms.tjen.

	<u>Eidsk.</u>	<u>Åsn.</u>	Os	Har.	Stein.	Røros	Holt.	Lev.	Indre F.	Kåfjord	Land u/Oslo
Indeks innb. 0-1 år (0%)	78,5 %	72,8 %	79,8 %	90,6 %	94,1 %	88,2 %	119,5 %	105,0 %	94,0 %	75,3 %	97,3 %
Indeks innb. 2-5 år (1%)	65,1 %	70,9 %	82,9 %	105,9 %	90,8 %	93,8 %	69,5 %	104,8 %	84,2 %	58,7 %	99,7 %
Indeks innb. 6-15 år (2%)	75,4 %	79,2 %	66,3 %	116,6 %	100,0 %	83,9 %	83,3 %	105,0 %	102,3 %	81,1 %	102,0 %
Indeks innb. 16-22 år (1%)	81,4 %	84,7 %	98,8 %	94,8 %	101,1 %	87,7 %	82,9 %	109,4 %	102,6 %	96,2 %	101,6 %
Indeks innb. 23-66 år (10%)	96,8 %	94,9 %	97,7 %	95,1 %	92,4 %	93,6 %	92,2 %	93,8 %	90,7 %	89,2 %	98,2 %
Indeks innb. 67-79 år (11%)	149,8 %	150,5 %	137,6 %	107,4 %	124,7 %	147,0 %	147,2 %	110,1 %	132,3 %	157,5 %	104,4 %
Indeks innb. 80-89 år (20%)	143,8 %	156,4 %	146,5 %	103,9 %	140,7 %	136,7 %	187,1 %	117,3 %	143,2 %	201,9 %	104,9 %
Indeks innb. over 89 år (11%)	168,7 %	134,8 %	134,5 %	127,4 %	137,4 %	116,4 %	88,7 %	109,8 %	121,9 %	138,9 %	102,9 %
Indeks basiskriteriet (1%)	218,3 %	181,9 %	891,3 %	228,6 %	52,3 %	241,8 %	990,8 %	58,4 %	162,2 %	1 011,8 %	114,6 %
Indeks <u>reiseavst.</u> innen sone (1%)	145,4 %	125,7 %	192,7 %	65,8 %	135,1 %	152,2 %	178,6 %	113,5 %	238,3 %	386,6 %	106,9 %
Indeks <u>reiseavst.</u> til nabokrets (1%)	111,9 %	199,1 %	245,1 %	69,5 %	140,3 %	172,3 %	120,7 %	105,9 %	192,9 %	168,1 %	107,8 %
Indeks PU over 16 år (14%)	240,9 %	151,6 %	244,7 %	125,0 %	116,8 %	95,2 %	119,7 %	116,9 %	134,4 %	149,4 %	104,7 %
Indeks ikke-gifte 67 år og over (13%)	167,2 %	176,4 %	115,5 %	100,6 %	129,0 %	150,9 %	141,5 %	104,6 %	134,0 %	176,0 %	102,6 %
Indeks dødelighetskriteriet (13%)	118,4 %	127,2 %	120,3 %	104,9 %	105,5 %	116,9 %	117,7 %	93,0 %	99,1 %	126,9 %	100,2 %
Utgiftsbehov - Pleie og omsorg (sum)	153,3 %	142,5 %	153,3 %	109,4 %	121,3 %	124,5 %	142,4 %	107,2 %	126,2 %	164,5 %	103,0 %

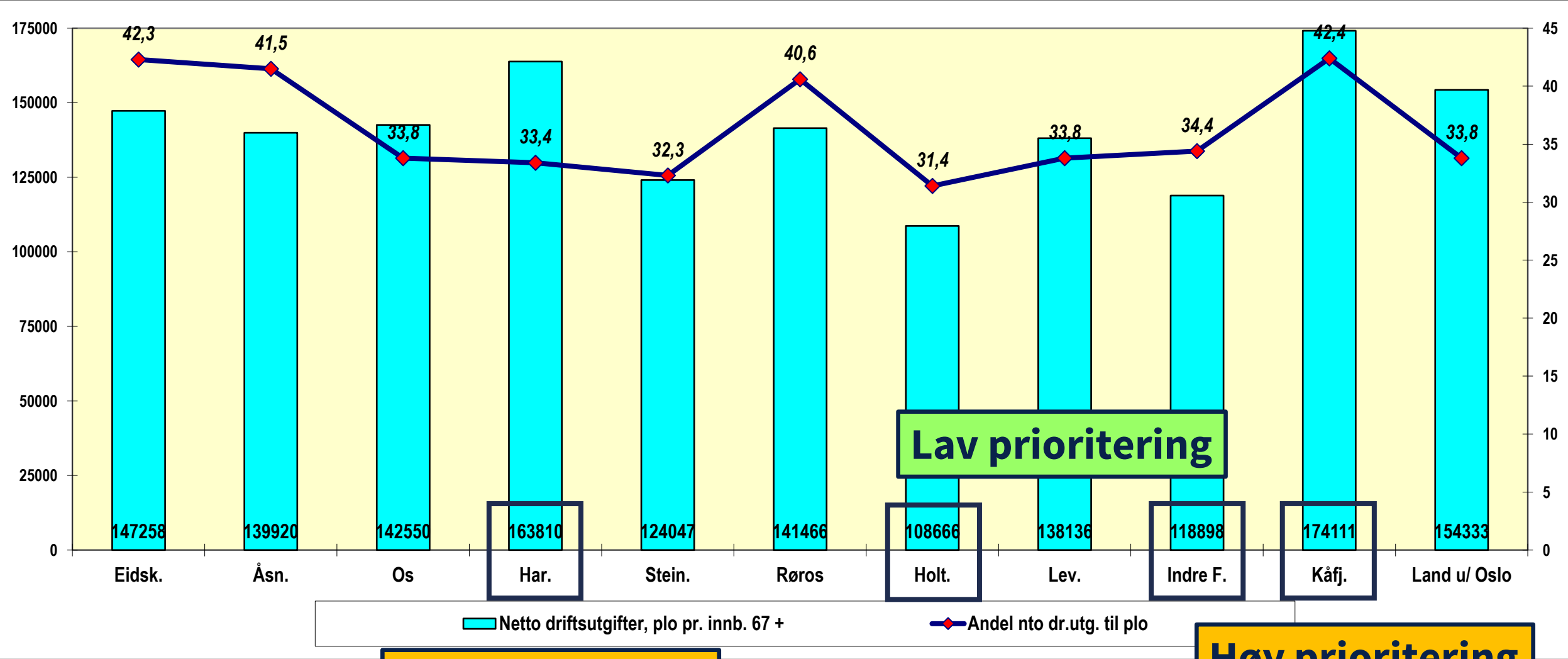
Utgiftsdrivere i prioritert rekkefølge:

1. Profil på tjenesten; hjemmebasert omsorg vs institusjonstung kommune
2. Omfanget av tjenester til psykisk utviklingshemmede/funksjonshemmede
3. Tilgjengelighet til tjenestene; mange institusjonsplasser og/eller en ”snill hjemmetjeneste” som gir litt til mange
4. Hjemmetjenesten; lav direkte brukerrettet tid
5. Bemanningsfaktor og lønnsansiennitet

Hva av dette gir KOSTRA oss informasjon om?

SSB - samlet prioritering:

Høy prioritering

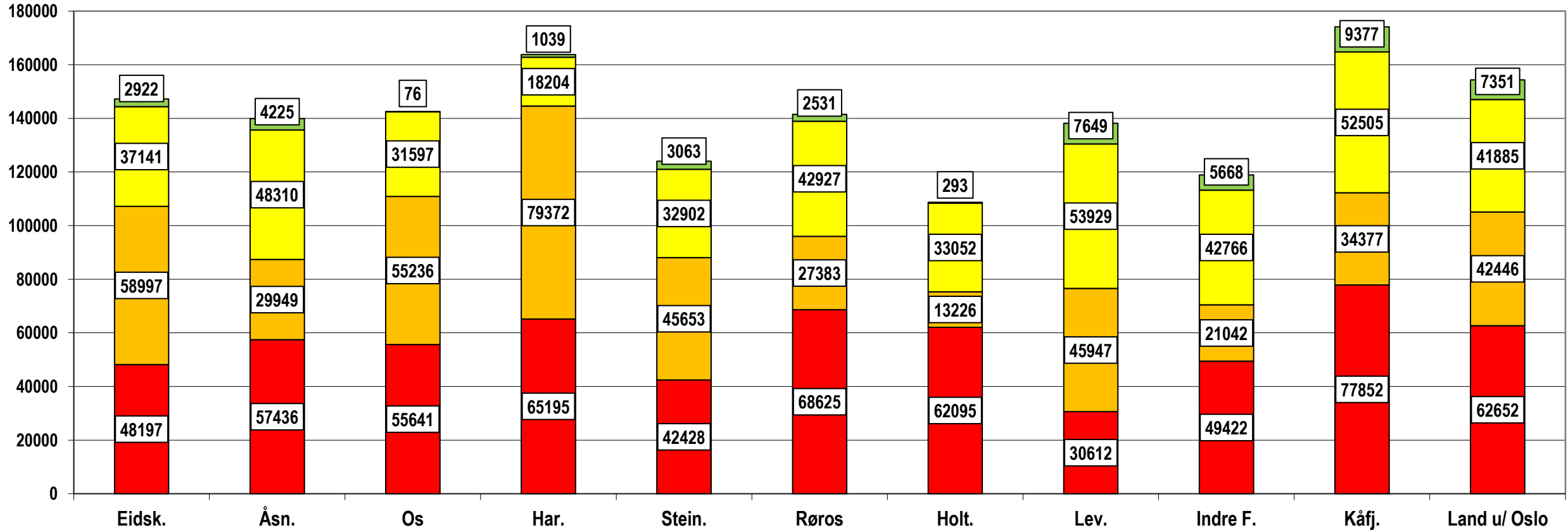
Høy prioritering

Netto driftsutgifter på f. 234, (f. 254), f. 257, f. 258 og f. 253/261

Prioritering mellom de ulike deltjenestene:

Nettoutgifter pr. innbygger 67 år+ PLO pr deltjeneste

■ Aktivisering og støttetjenester (f. 234)

■ Hj.tjenester - personellbase knyttet til bofellesskap/samløkaliserte omsorgsb. (f. 257)

■ Institusjoner (f. 253/261)

■ Hj.tjenester - ambulerende virksomhet (f. 258)

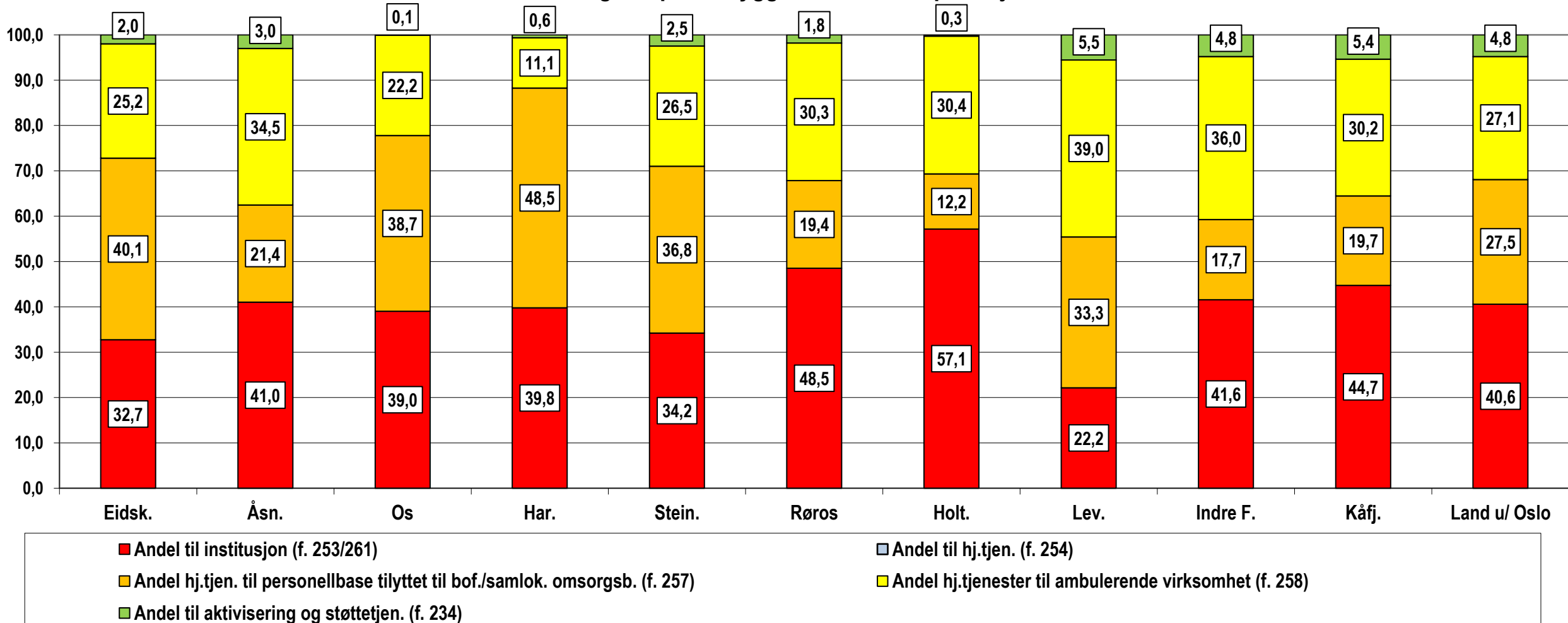
■ Hjemmetjenester (f. 254)

Vi begynner å se forskjeller i tjenesteprofilen...

Prioritering mellom de ulike deltjenestene i %:

Andel nettoutgifter pr. innbygger 67 år + PLO pr deltjeneste

Alle, med unntak av Holtålen har en %-vis høyere andel til hjemmetjenester => dere har en «hjemmebasert omsorgsprofil»

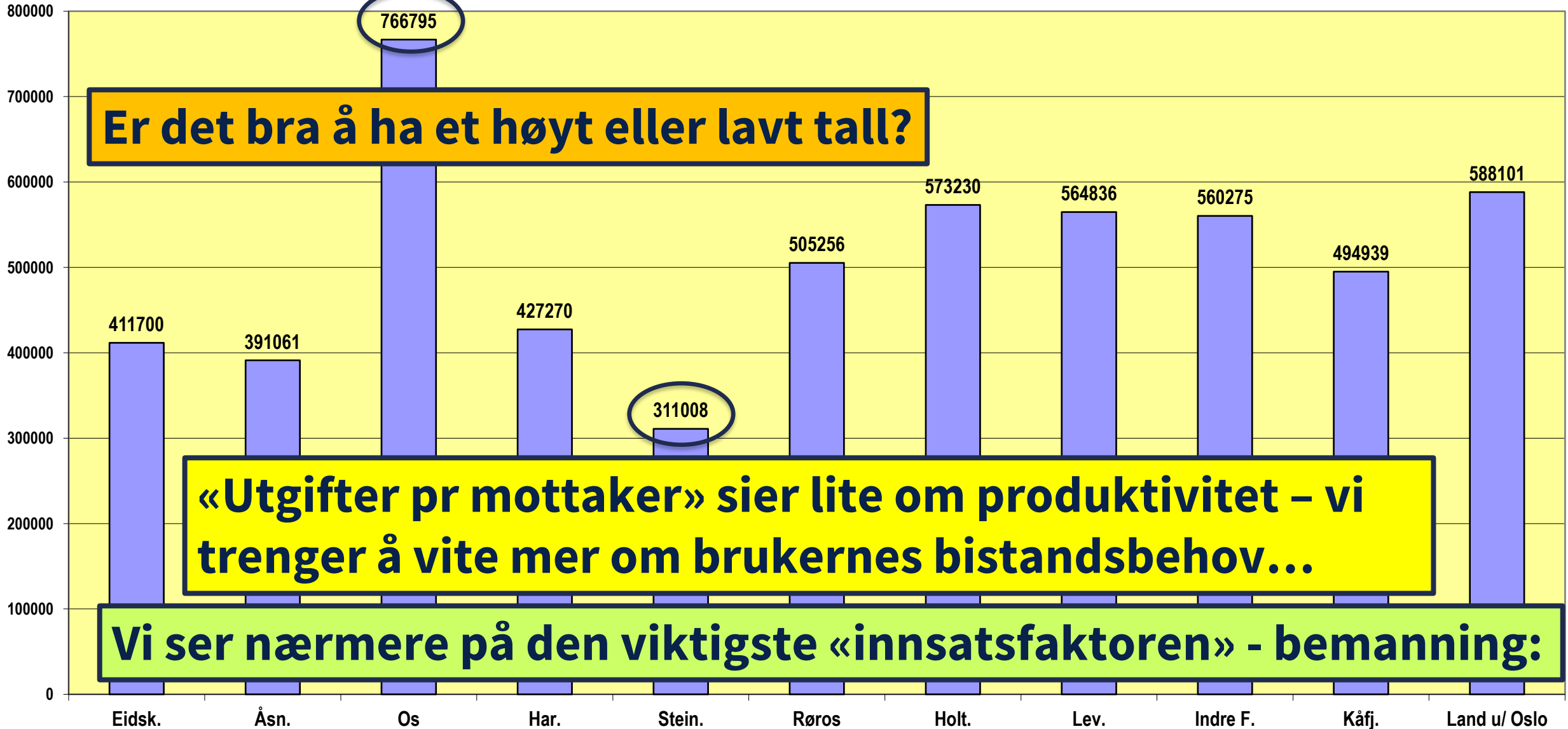

Kort refleksjon:

1. Hvordan vurderes samlet prioritering (ressursbruk)
Høy – Middels - Lav?
2. Er deres «tjenesteprofil» (fordeling av ressurser mellom hjemmebasert omsorg og institusjonsbasert omsorg) i tråd med bevisste valg og prioriteringer?

«Produktivitet» - utgift pr plo-mottaker:

Korrigerte brutto driftsutgifter pr. mottaker (hele plo)

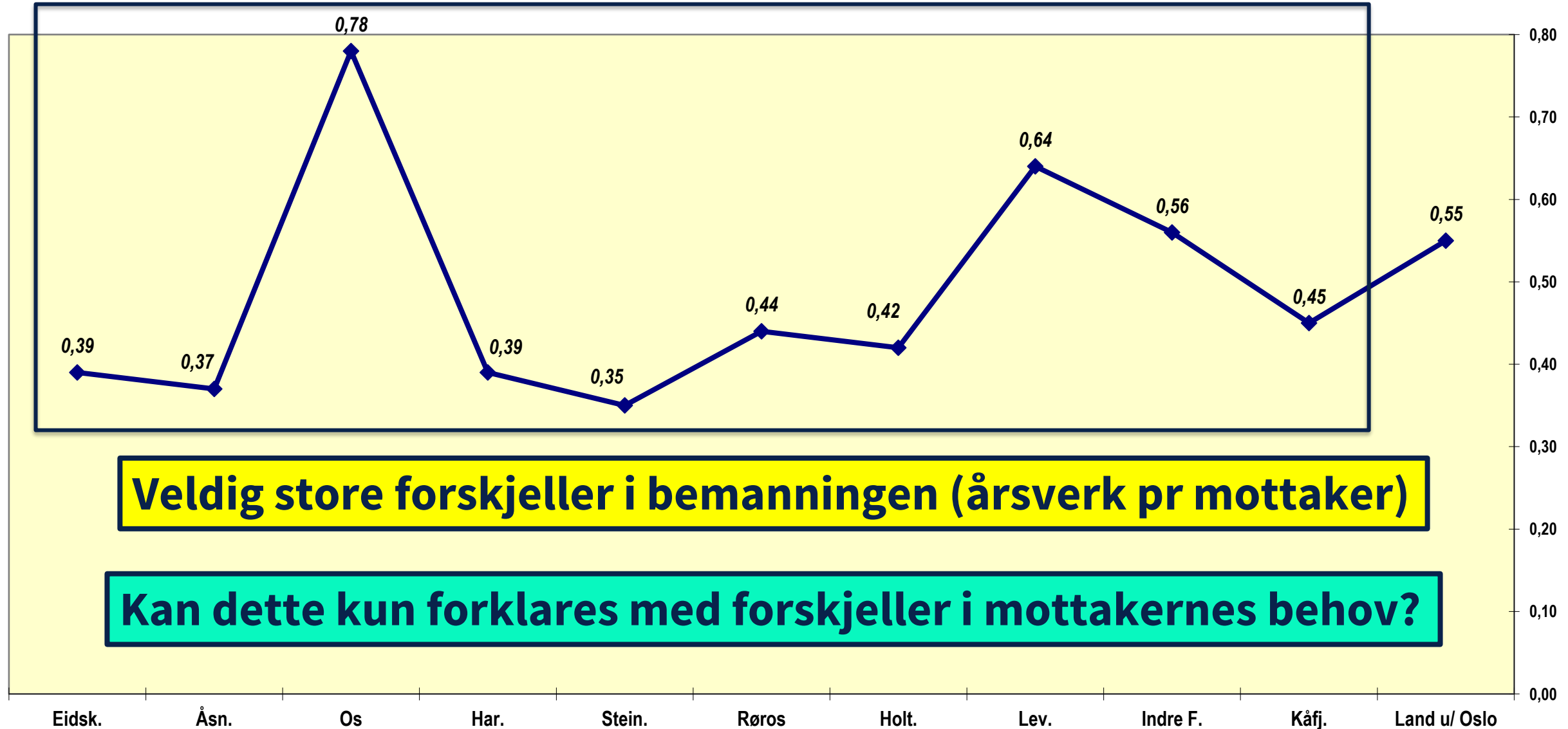
Er det bra å ha et høyt eller lavt tall?

«Utgifter pr mottaker» sier lite om produktivitet – vi trenger å vite mer om brukernes bistandsbehov...

Vi ser nærmere på den viktigste «innsatsfaktoren» - bemanning:

Årsverk i hele pleie og omsorg pr mottaker:

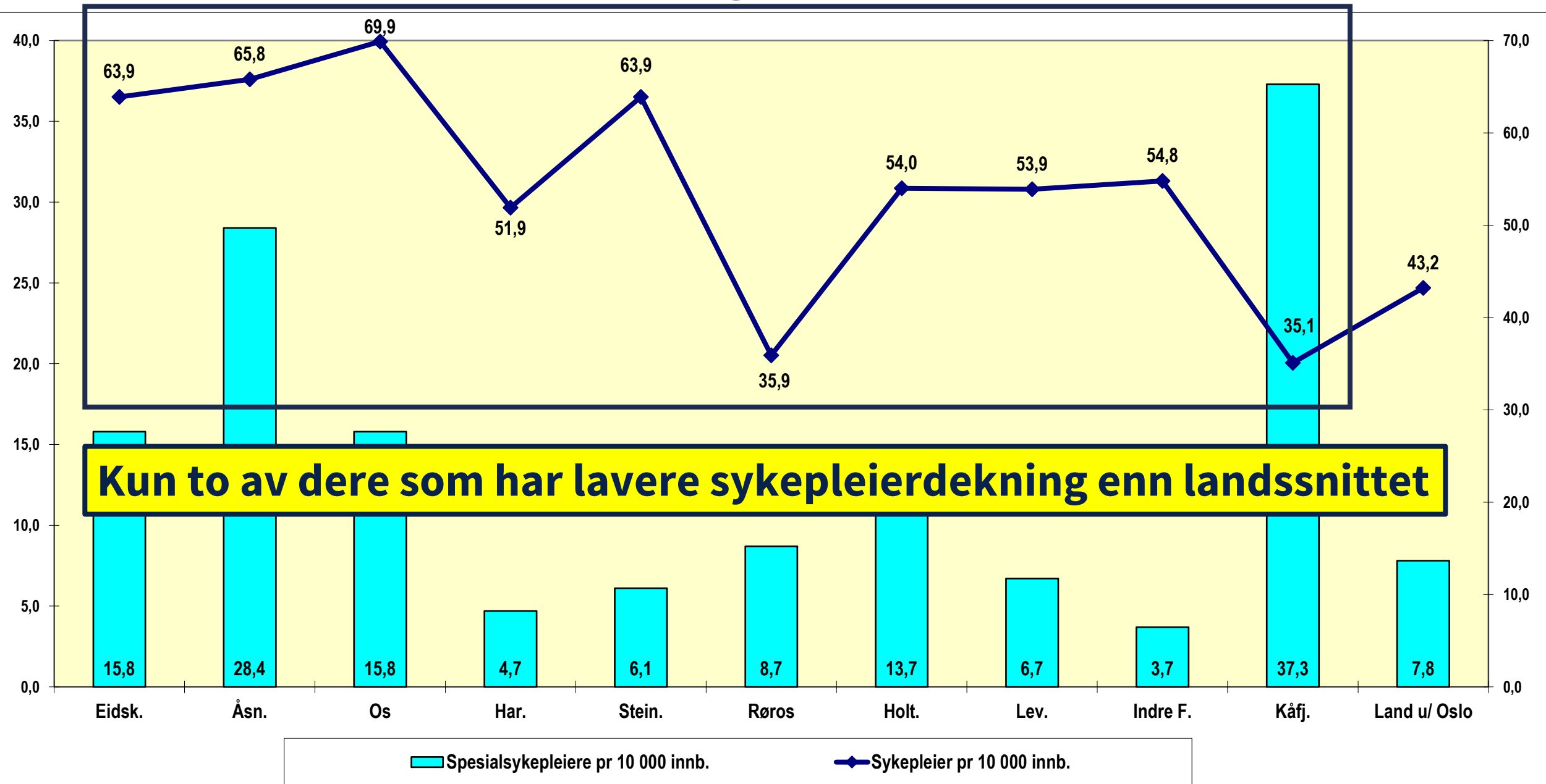
Avtalte årsverk i brukerrettede tjenester pr. mottaker

Veldig store forskjeller i bemanningen (årsverk pr mottaker)

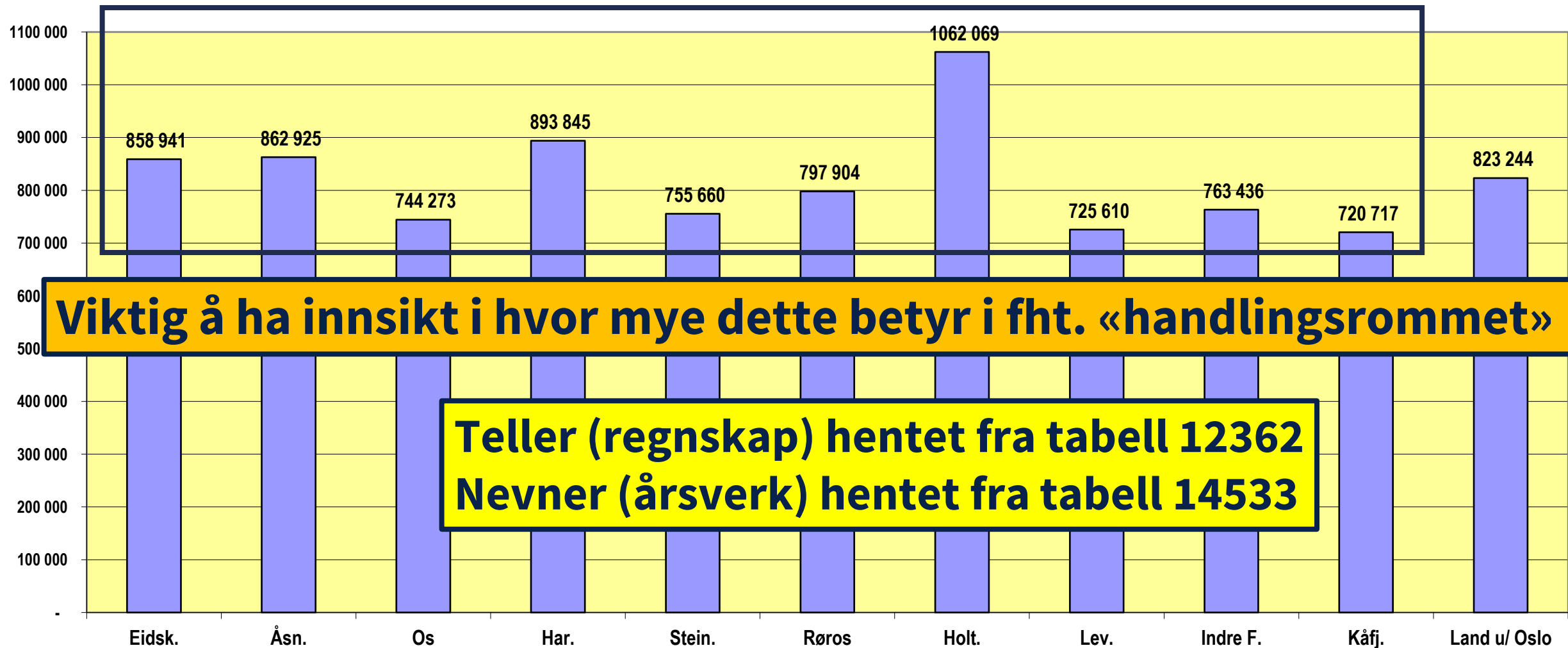
Kan dette kun forklares med forskjeller i mottakernes behov?

14533 - Sykepleierdekning (etter yrke):

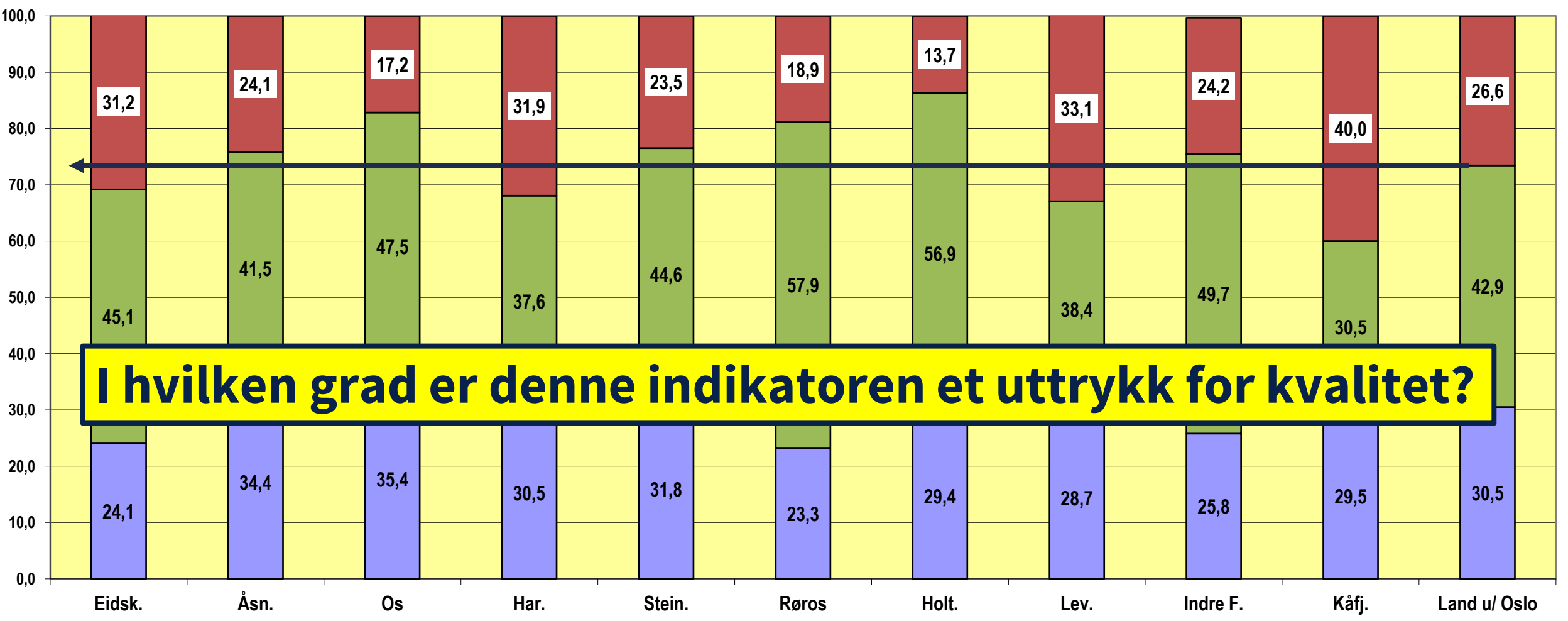
«Indikasjon» på lønnsutg. fratrukket sykep.refusjon pr årsverk:

Lønnsutg. fratrukket sykep.ref. pr årsverk (f. 234, 253, 254, 257 og 258)

Andel årsverk fordelt etter utdanningsnivå:

Årsverk i brukerrettede tjenester (f. 234, 253, 254, 257 og 258) fordelt etter utdanningsnivå

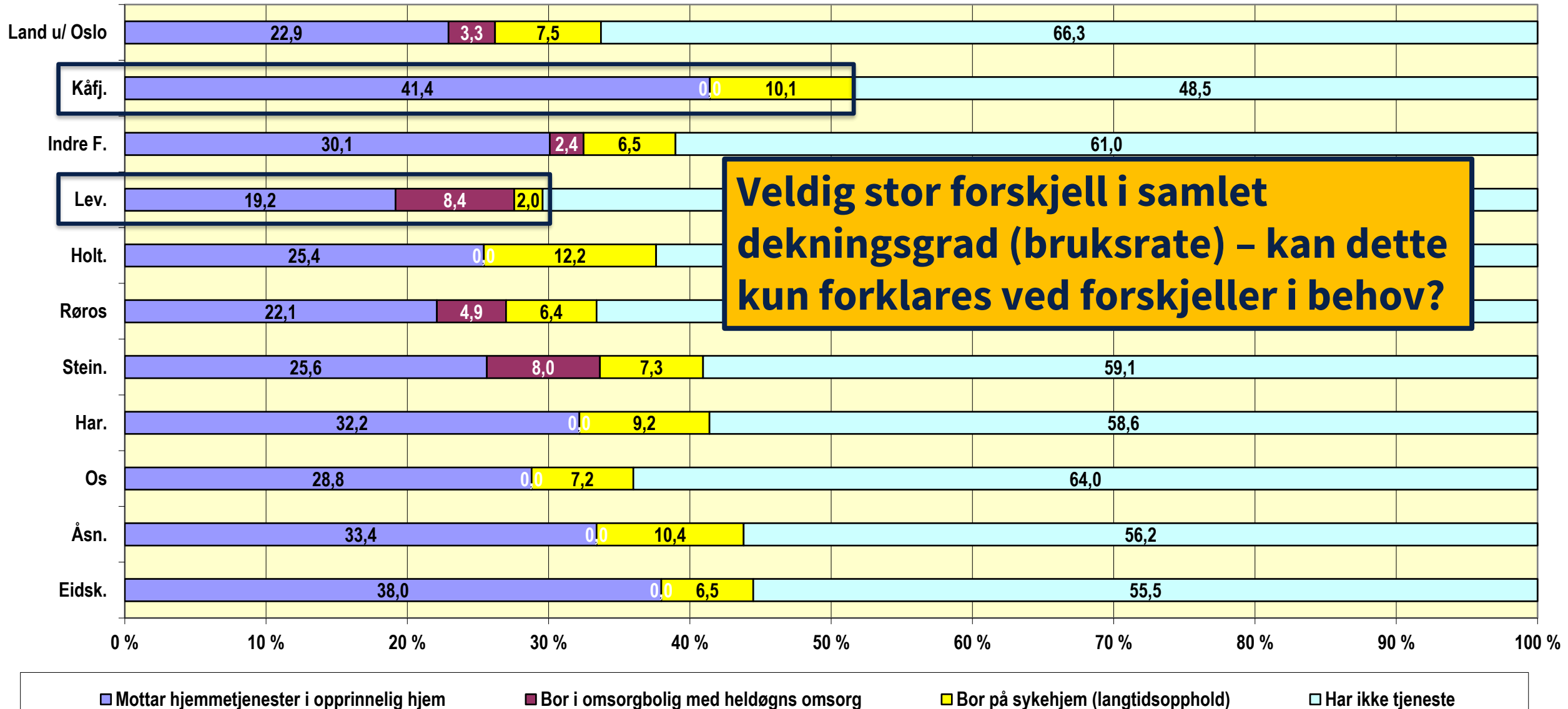

I hvilken grad er denne indikatoren et uttrykk for kvalitet?

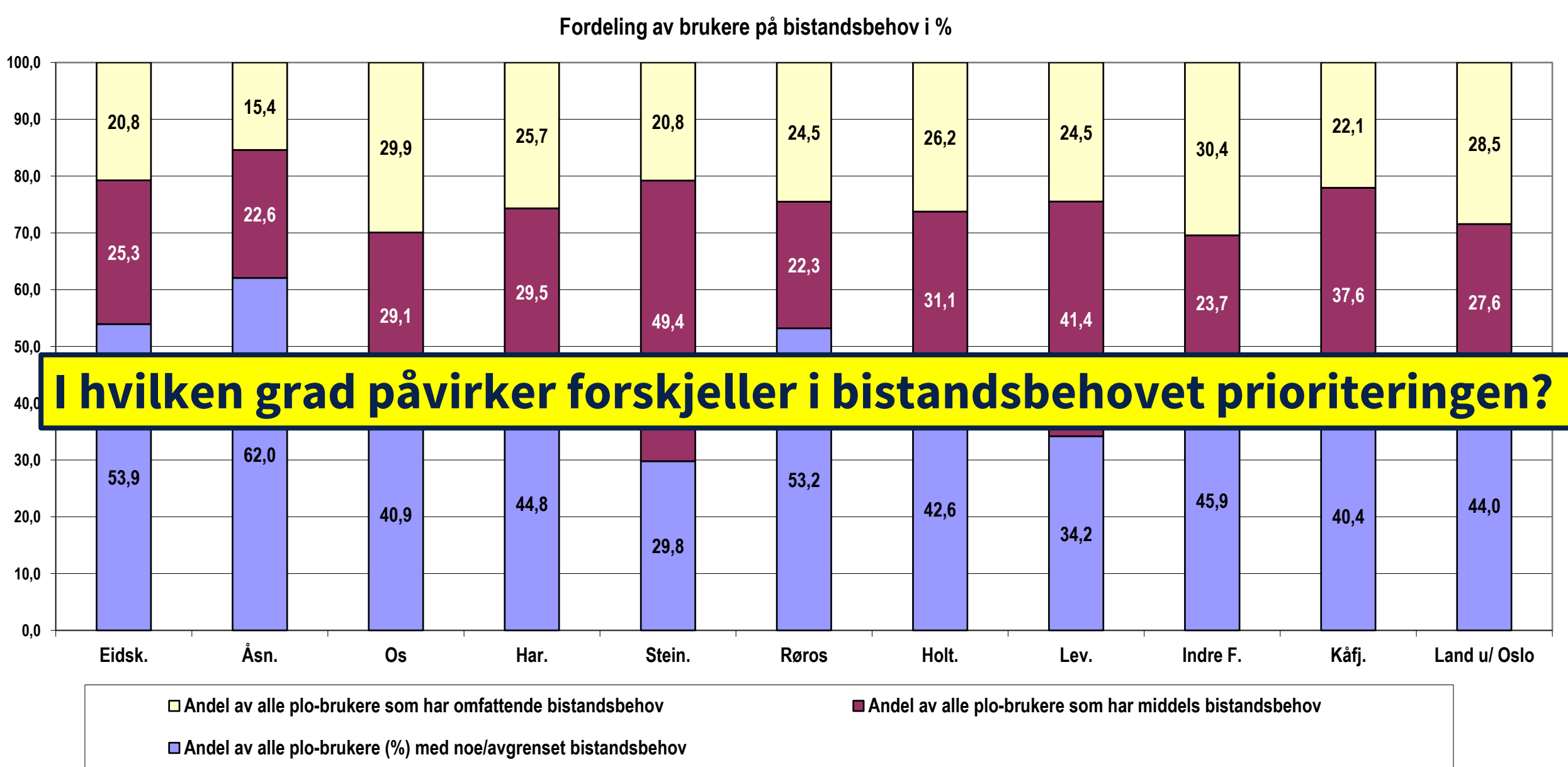
- Andel årsverk i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning fra høyskole/universitet
- Andel årsverk i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning fra videregående skole
- Andel årsverk i brukerrettede tjenester uten fagutdanning

Tjenesteprofil – innbyggere 80 år+:

Fordeling av eldre 80 år+ i %

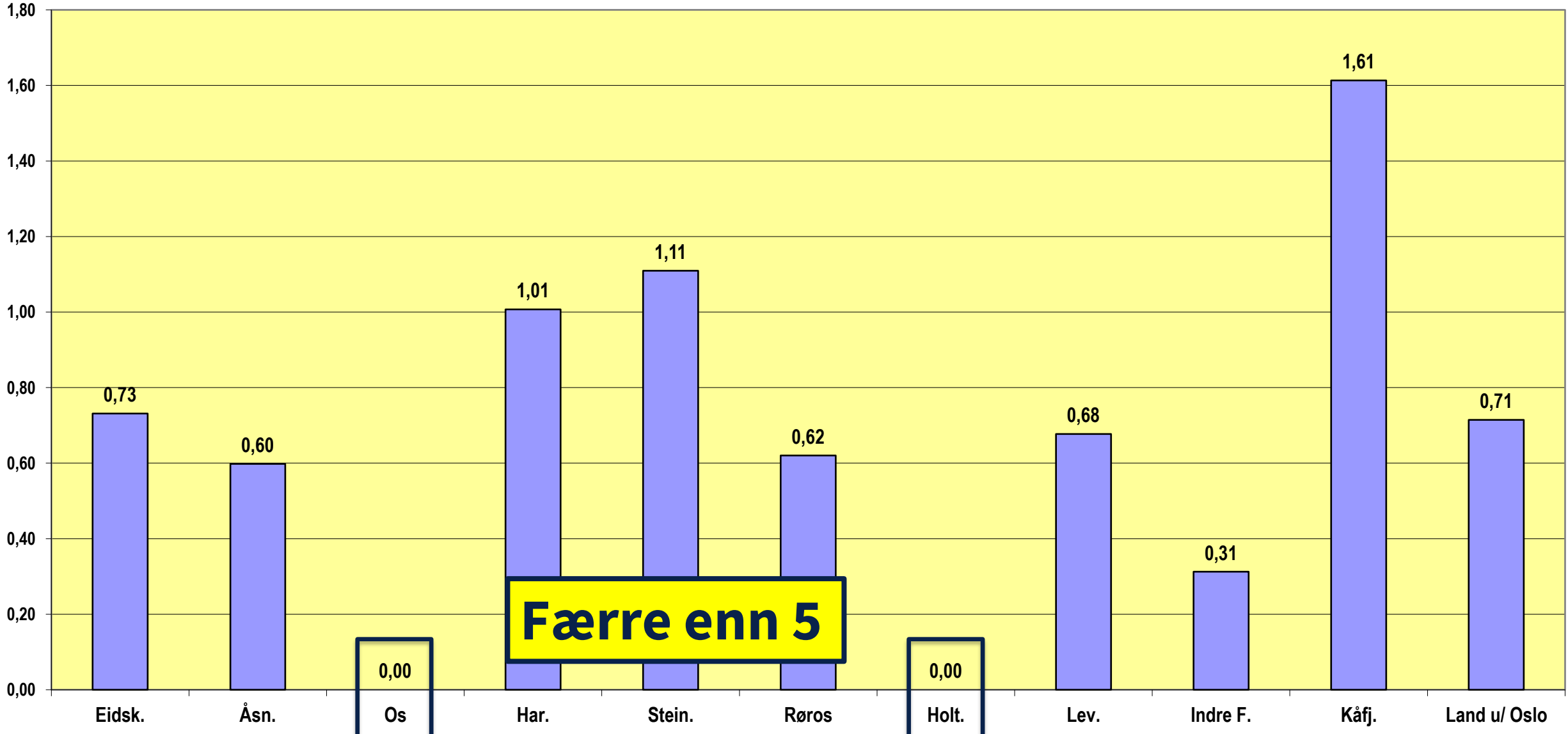

Fordeling av brukere etter bistandsbehov:

Innbyggere 67-79 år med dagaktivitetstilbud:

Andel innb. 67-79 år som er brukere av dagaktivitetstilbud i % av innb. 67-79 år

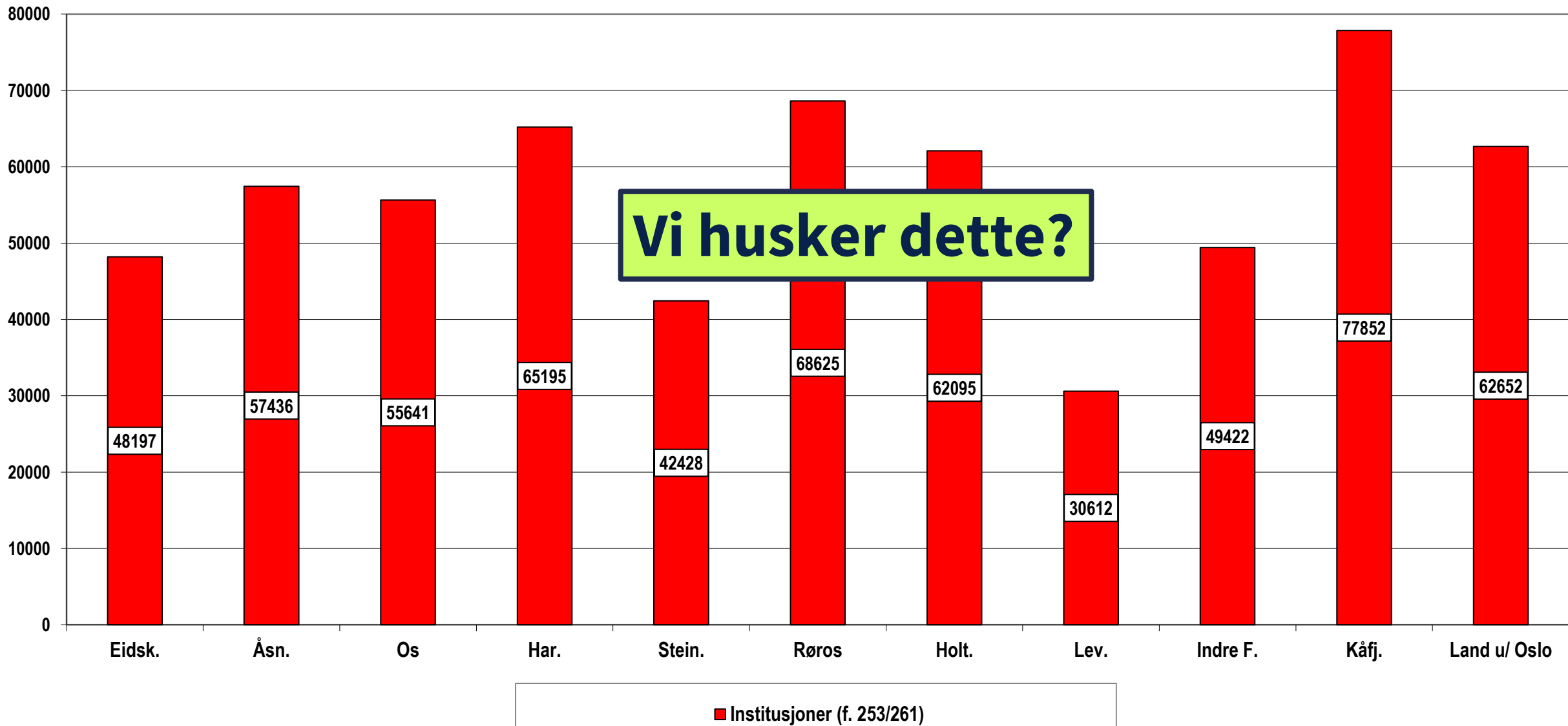

KOSTRA-tall for institusjonstjenesten

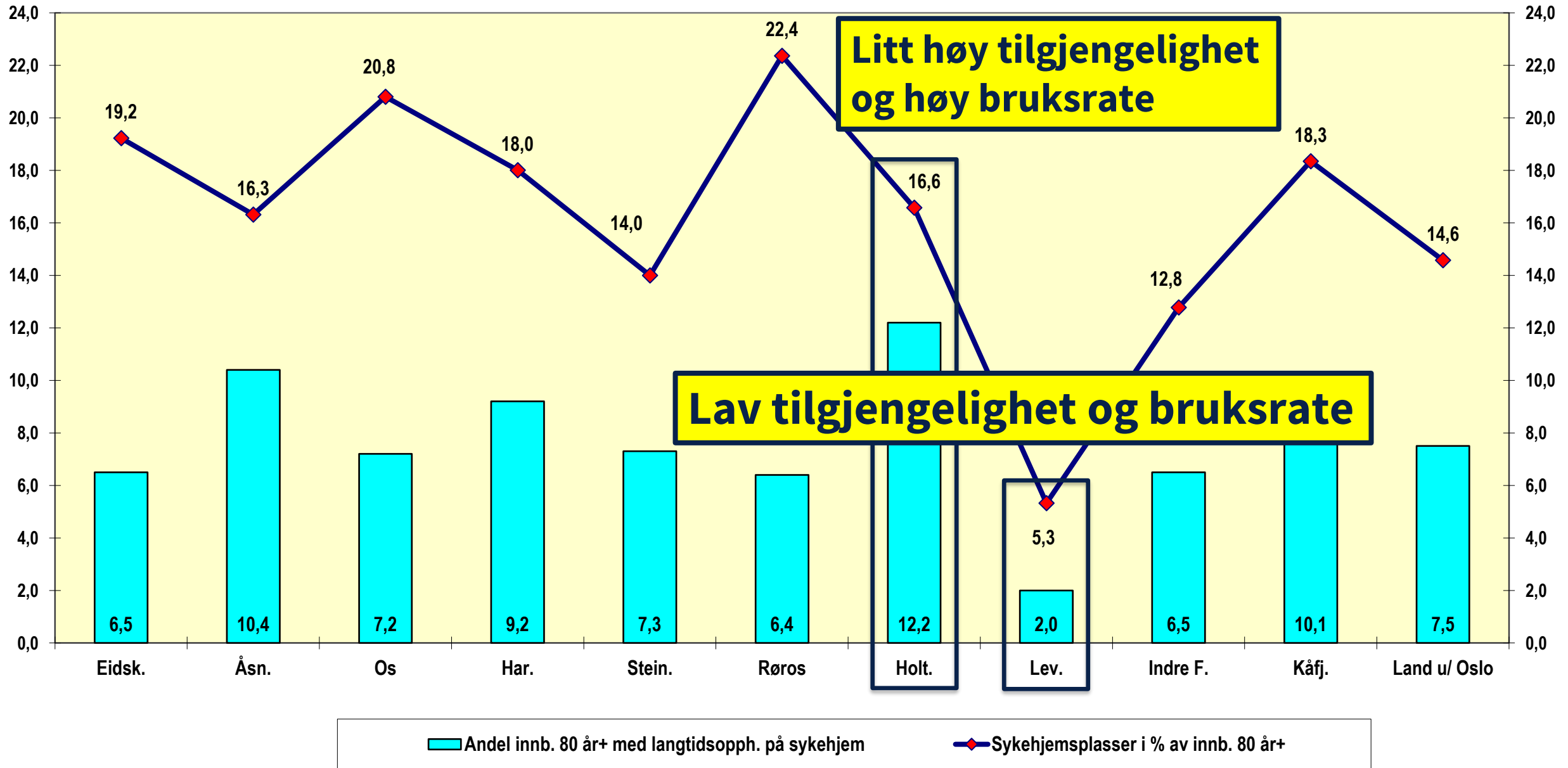

Prioritering av institusjonstjenesten:

Nettoutgifter pr. innbygger 67 år+ PLO pr deltjeneste

Forholdet mellom tilgjengelighet og bruksrate:

11875 - Oversikt over institusjonsplasser:

Tabell 11875	Eidsk.	Åsn.	Os	Har.	Stein.	Rørros	Holt.	Lev.	Indre F.	Kåfj.
Institusjon - alle disponible plasser (antall)	80,0	94,0	31,0	47,0	230,0	91,0	30,0	71,0	89,0	31,0
Institusjoner - private disponible plasser (antall)	0	0	0	0	42	0	0	0	0	0
Institusjon - kommunale plasser (antall)	80	94	37	47	188	91	30	71	89	31
Sykehjem - disponible plasser (antall)	80,0	86,0	26,0	47,0	221,0	87,0	30,0	61,0	85,0	31,0
Sykehjem - private disponible plasser (antall)	0	0	0	0	42	0	0	0	0	0
Sykehjem - kommunale plasser (antall)	80	86	26	47	179	87	30	61	85	31
Aldershjem - disponible plasser (antall)	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0
Avlastningsboliger - disponible plasser (antall)	0,0	8,0	5,0	0,0	9,0	4,0	0,0	10,0	0,0	0,0
Barneboliger - disponible plasser (antall)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Institusjon - demensplasser (antall)	26	47	17	0	36	31	28	21	14	0
Institusjon - rehabiliteringsplasser (antall)	12	6	2	7	21	4	0	8	0	0
Institusjon - tidsbegrensede plasser (antall)	14,0	39,0	4,0	8,0	29,0	8,0	2,0	40,0	18,0	0,0

Fra KOSTRA-skjema 5:

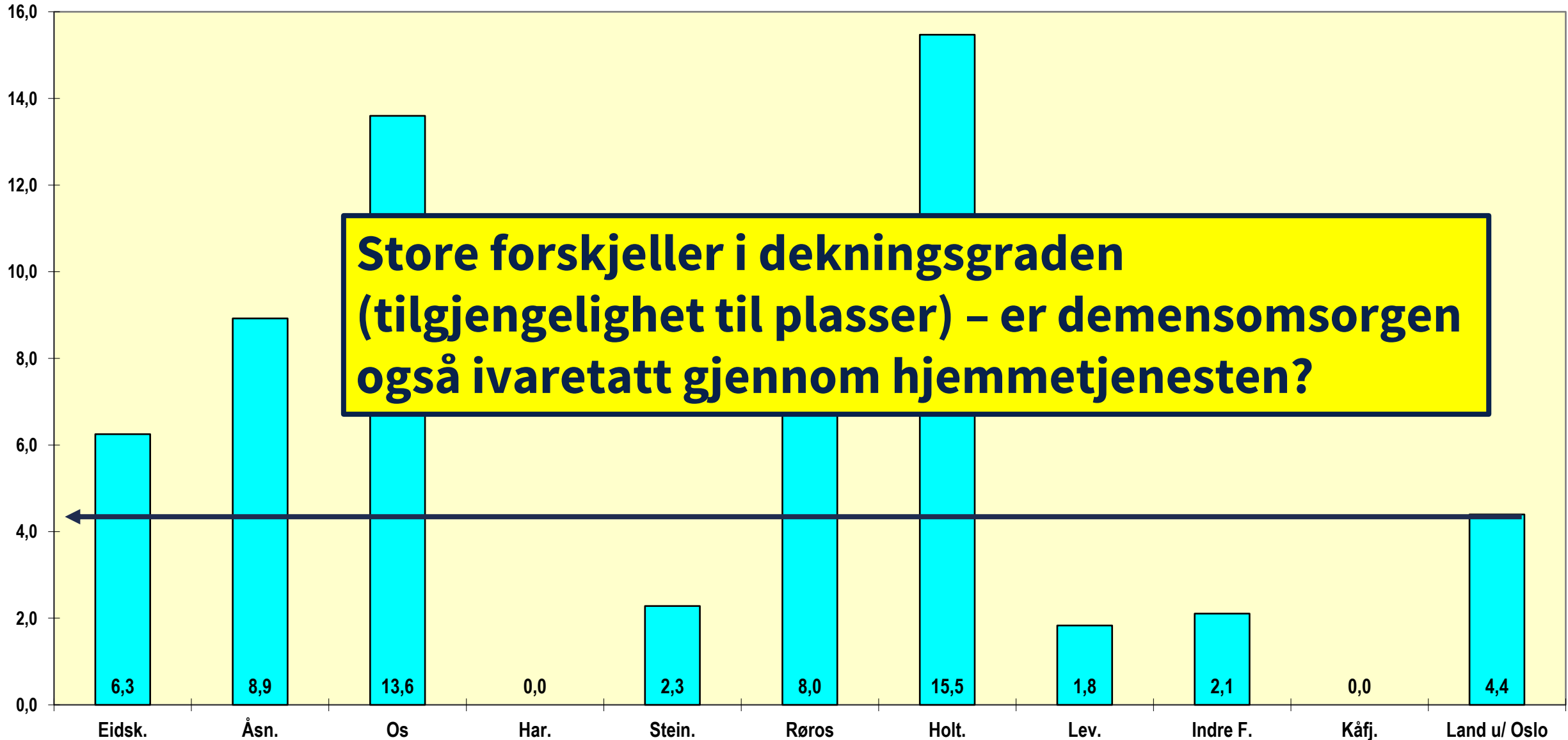
3.2 Sykehjem						
	Rom (i drift)	Plasser (i drift)	Rom (ikke i drift)	Plasser (ikke i drift)	Rom totalt (bygningens kapasitet)	Plasser totalt (bygningens kapasitet)
Dimensjonert for:						
én beboer (brukertilpasset rom <u>med</u> eget WC og bad)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
én beboer (øvrige enerom)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
ektepar/samboere (brukertilpasset rom <u>med</u> eget WC og bad)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
to beboere	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
tre eller flere beboere	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Sum, sykehjem	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
3.3 Aldershjem						
	Rom (i drift)	Plasser (i drift)	Rom (ikke i drift)	Plasser (ikke i drift)	Rom totalt (bygningens kapasitet)	Plasser totalt (bygningens kapasitet)
Dimensjonert for:						
én beboer (brukertilpasset rom <u>med</u> eget WC og bad)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
én beboer (øvrige enerom)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
ektepar/samboere (brukertilpasset rom <u>med</u> eget WC og bad)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
to beboere	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
tre eller flere beboere	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Sum, aldershjem	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Fra KOSTRA-skjema 5:

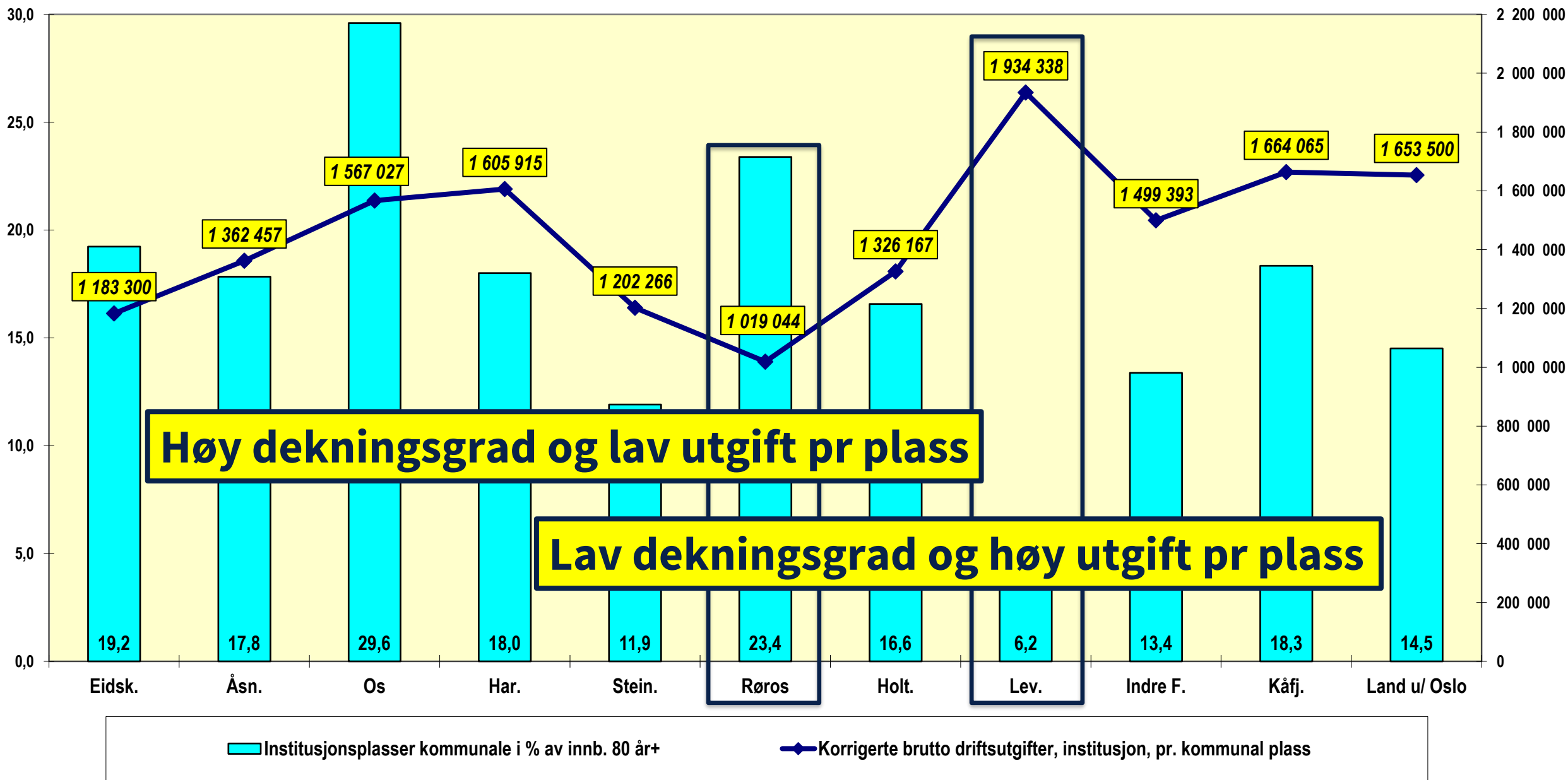
3.5 Barnebolig			
		Rom totalt (bygningens kapasitet)	Plasser totalt (bygningens kapasitet)
Dimensjonert for:			
én beboer		<input type="text"/>	<input type="text"/>
to beboere		<input type="text"/>	<input type="text"/>
tre eller flere beboere		<input type="text"/>	<input type="text"/>
Sum, barnebolig		<input type="text"/>	<input type="text"/>
3.6 Avlastningsbolig			
		Rom totalt (bygningens kapasitet)	Plasser totalt (bygningens kapasitet)
Dimensjonert for:			
én beboer		<input type="text"/>	<input type="text"/>
to beboere		<input type="text"/>	<input type="text"/>
tre eller flere beboere		<input type="text"/>	<input type="text"/>
Sum, avlastning		<input type="text"/>	<input type="text"/>

Dekningsgrad - plasser til personer med demens:

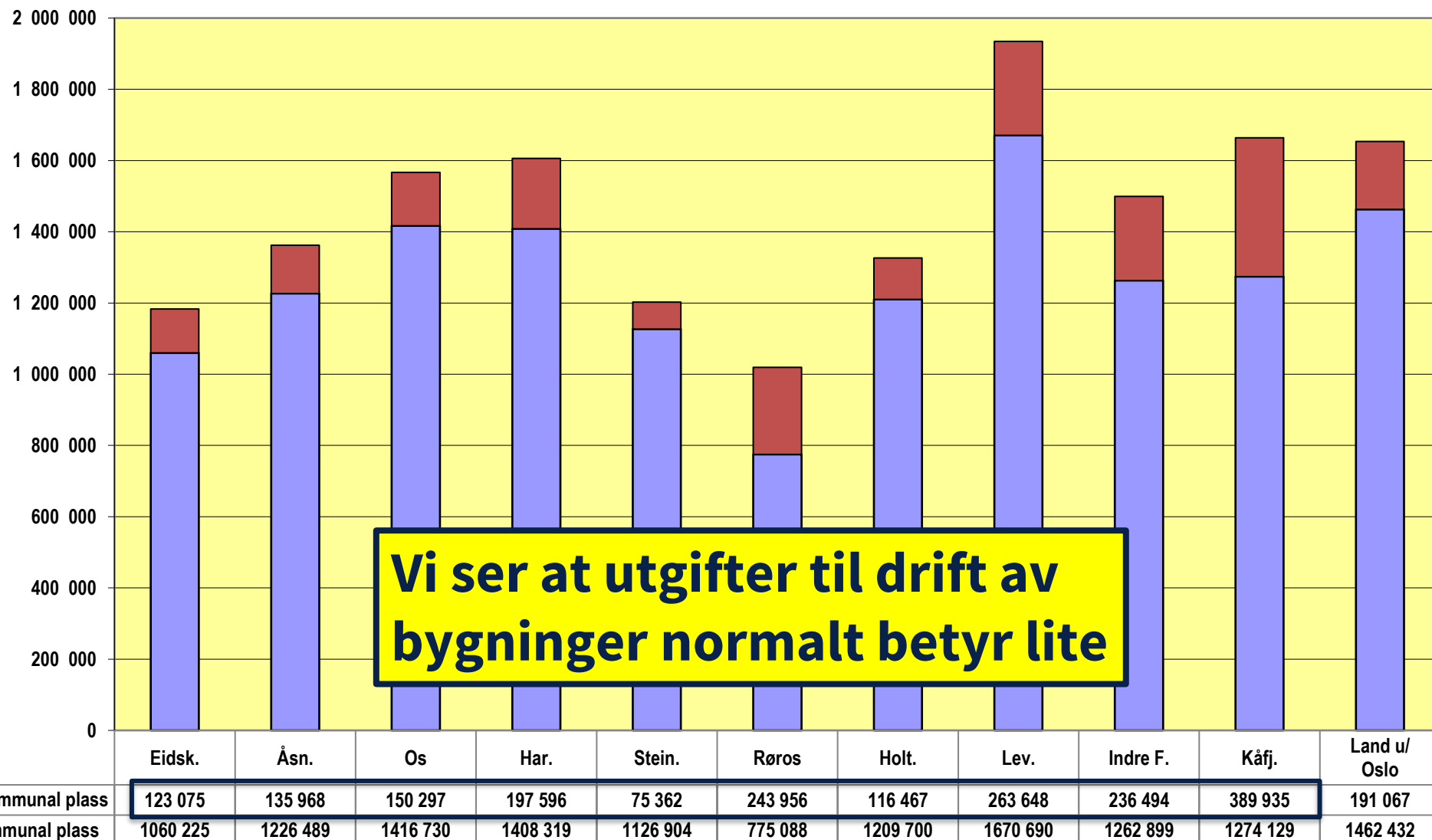
Demensplasser i % av innb. 80 år+

Dekningsgrad og utgift pr institusjonsplass:

Utgifter pr plass til pleie og til drift av bygninger:

Vi ser at utgifter til drift av bygninger normalt betyr lite

Hva forklarer forskjeller i utgift pr institusjonsplass?

Hovedårsakene til utgiftsforskjeller pr plass:

- **Forskjeller i dekningsgrad 80 år +**
 - Lav dekningsgrad i institusjon gir høyere gjennomsnittlig bistanndsbehov som igjen påvirker
- **Bemanningsbehovet**
 - Høyt bistanndsbehov = høyt bemanningsbehov
 - Hva slags «type» plasser man har og generell pleiefaktor
- **Gjennomsnittlig størrelse på institusjonene**
 - Store institusjoner gir stordriftsfordeler og små gir smådriftsulemper + fysisk utforming....
- *I hvilken grad tilgjengelige plasser er i bruk (over-/underbelegg)*
- **Utdanningsnivå/lønnsansiennitet pr årsverk**
- **Avskrivninger av bygningsmassen**

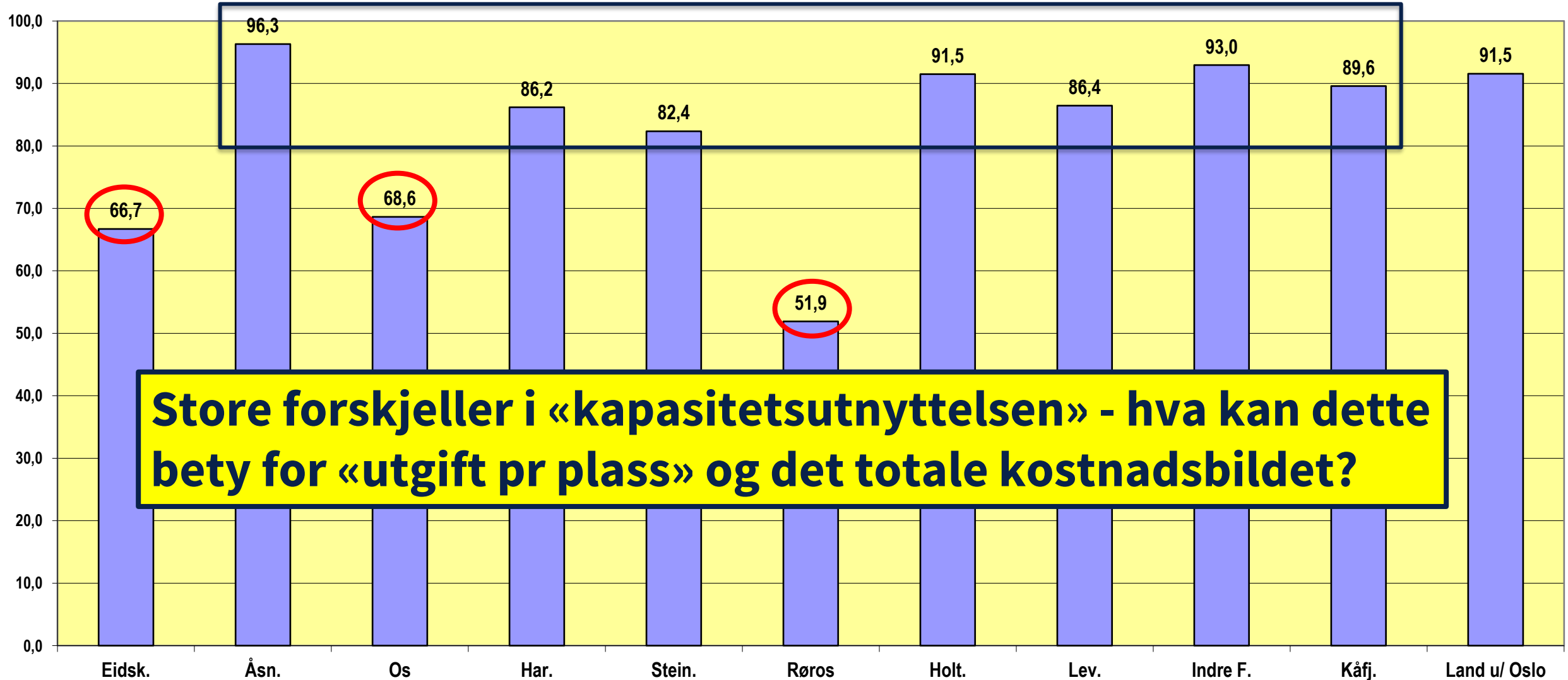
Skal man sammenlikne med andre må man vite:

1. Fordeling mellom ulike type plasser
2. Endringer i plassantallet i løpet av året

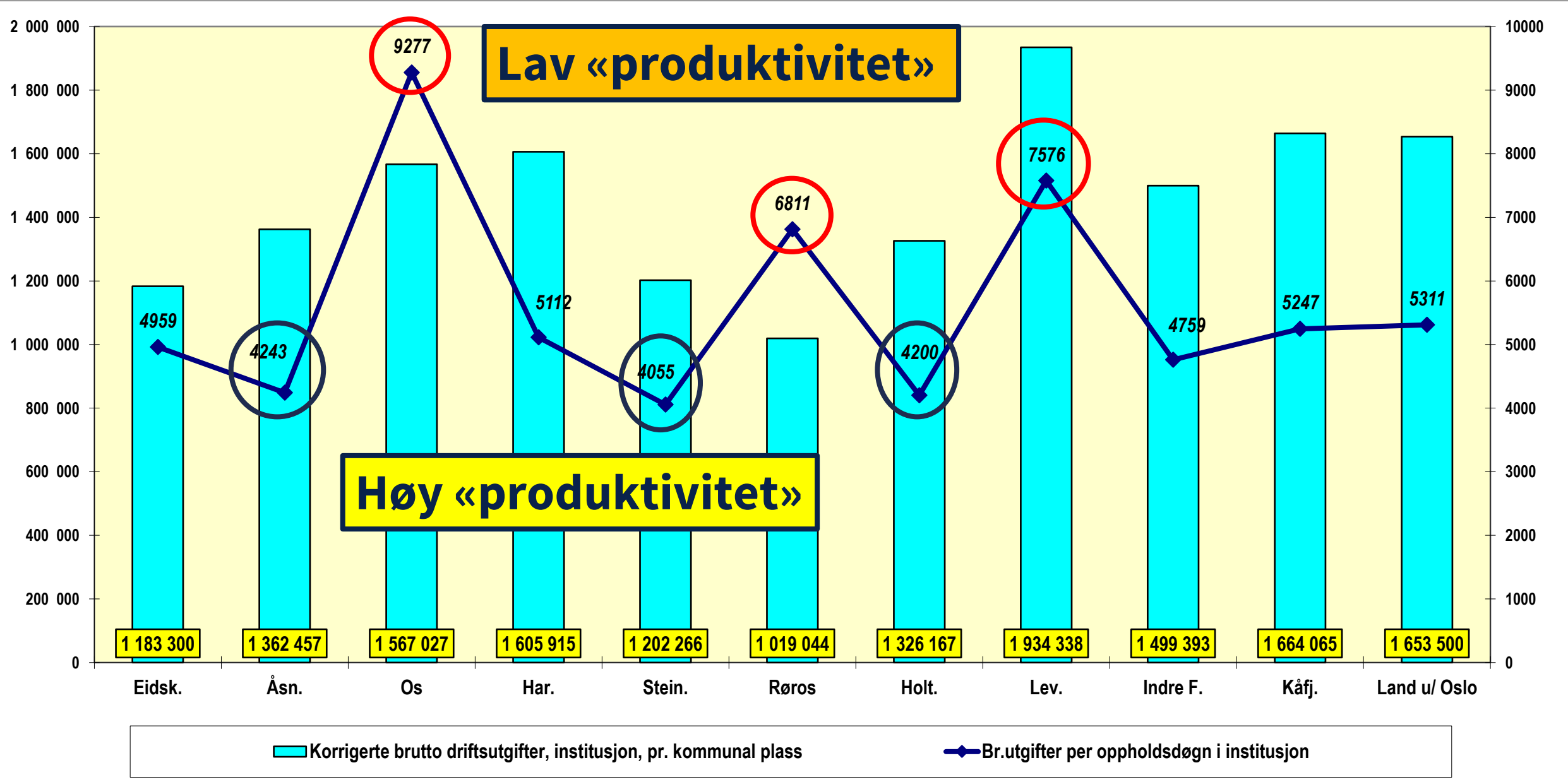
«Kapasitetsutnyttelse» sykehjemsplasser (ekskl. avlastningsboliger):

Faktiske oppholdsdøgn i % av mulige institusjonsdøgn totalt

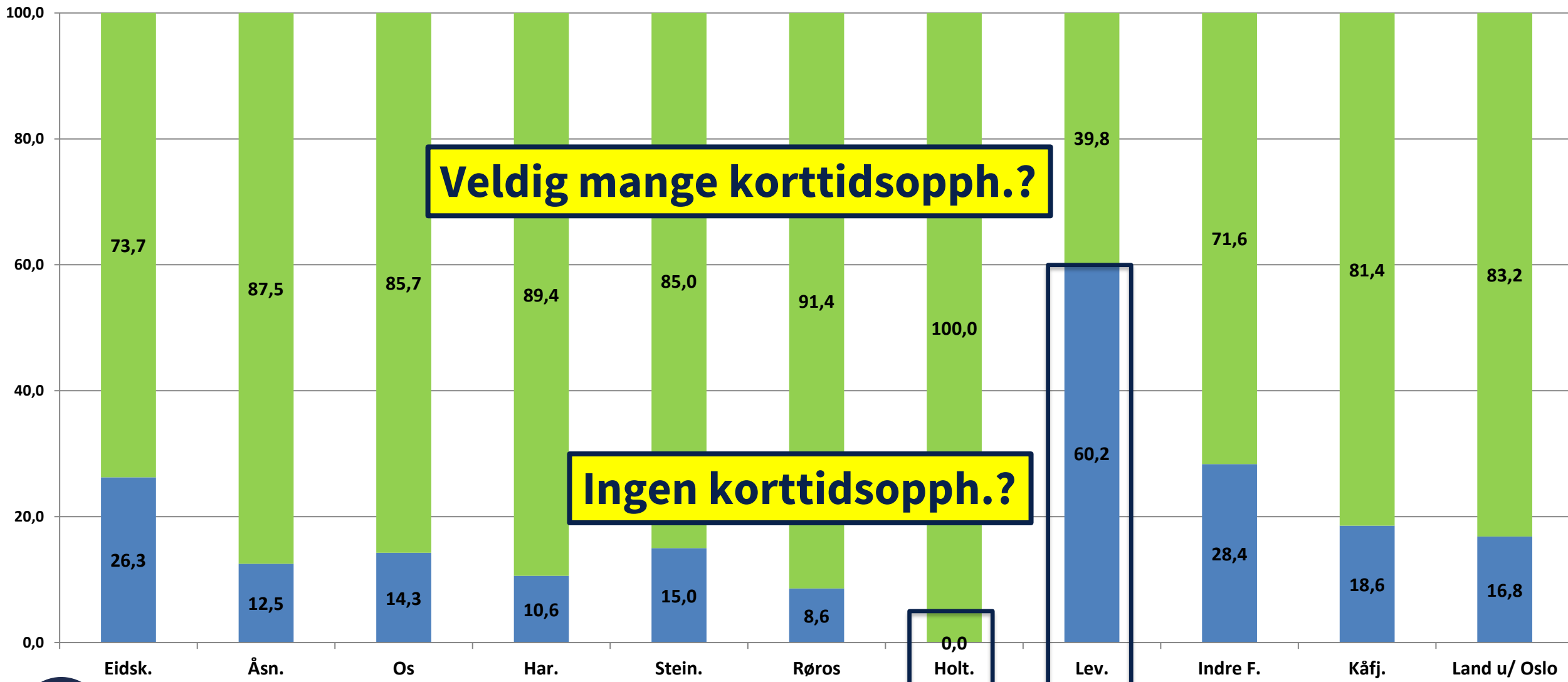

Store forskjeller i «kapasitetsutnyttelsen» - hva kan dette bety for «utgift pr plass» og det totale kostnadsbildet?

Utgift pr plass og utgift pr oppholdsdøgn:

Faktiske oppholds-døgn – korttid og langtid:

Veldig mange korttidsopph.?

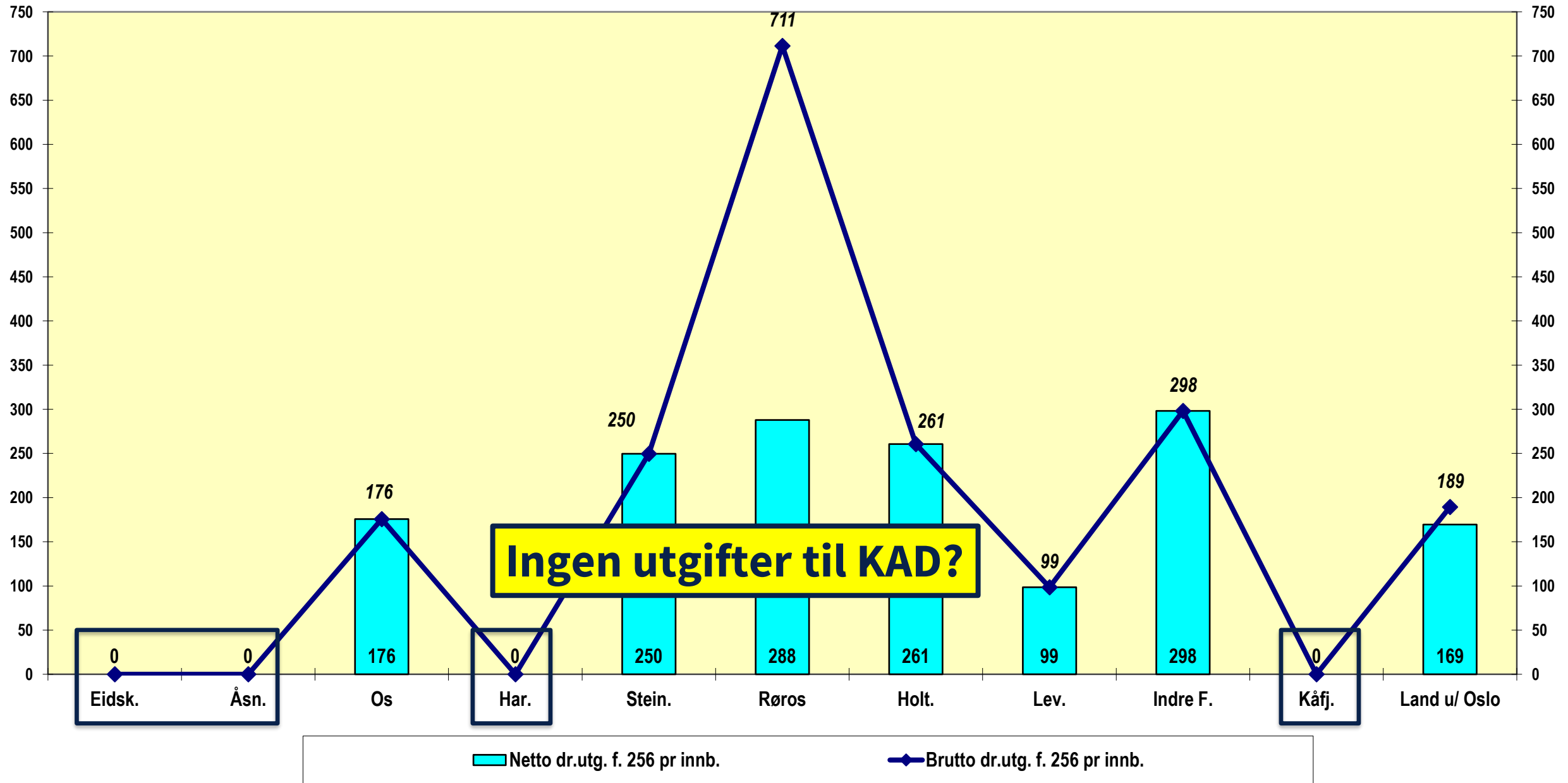
Ingen korttidsopph.?

■ Andel oppholds-døgn langtid i % av oppholds-døgn totalt

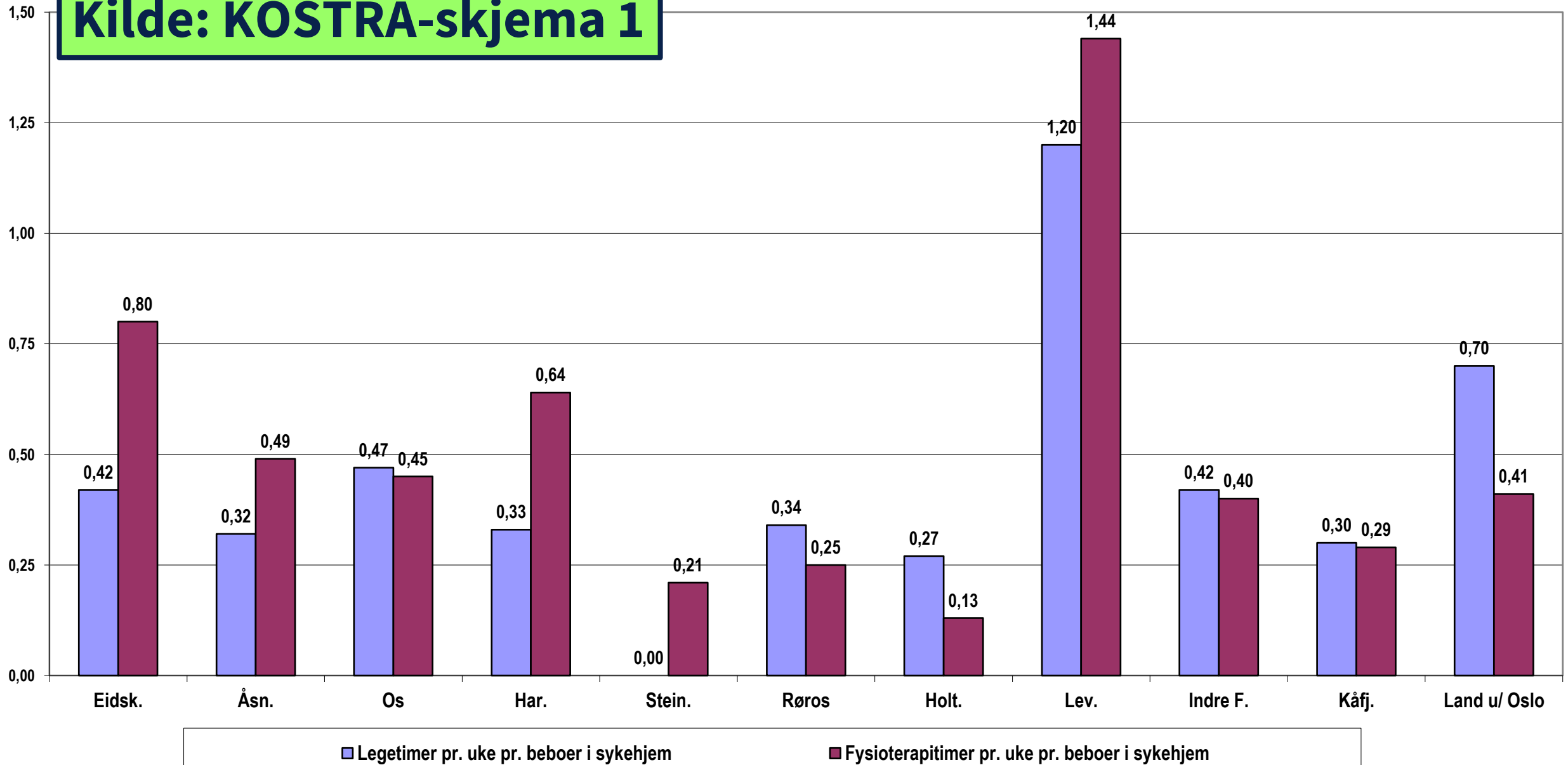
■ Andel oppholds-døgn korttid i % av oppholds-døgn totalt

F.256 Øyeblikkelig hjelp døgntilbud (KAD):

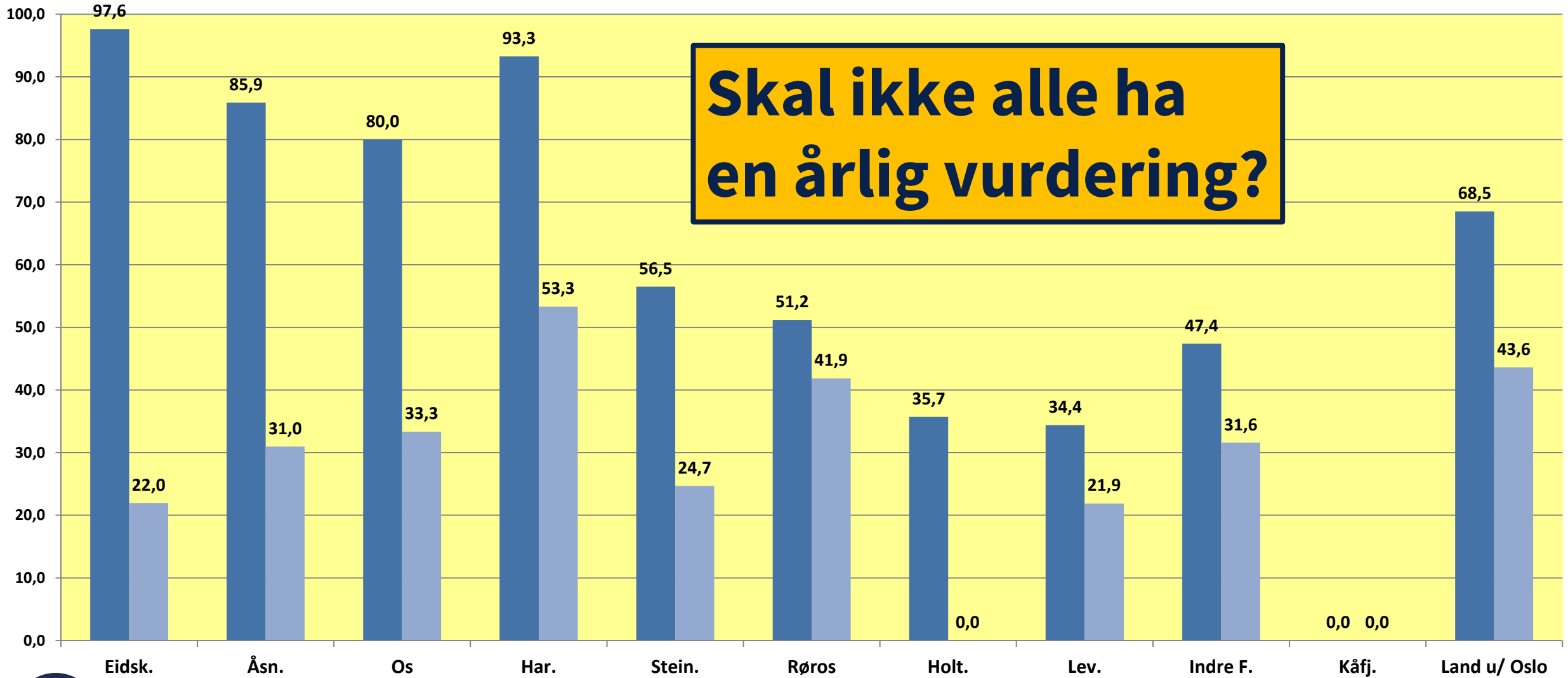

«Kvalitet»: Lege- og fysioterapi på institusjon:

Kilde: KOSTRA-skjema 1

Årlig vurdering av lege og tannhelsepersonell:

Skal ikke alle ha en årlig vurdering?

■ Andel langtidsbeboere 31.12 vurdert av lege siste år ■ Andel langtidsbeboere 31.12 vurdert av tannhelsepersonell siste år

Deloppsummering:

Hva slags «tjenesteprofil» har dere for institusjonstjenesten?

- 1. Hvordan «prioriteres» institusjonstjenesten?**
- 2. Tilgjengelighet og bruksrate (høy – middels –lav)?**
- 3. Andelen/bruk av korttidsdøgn (høy – middels –lav)?**
- 4. Enhetskostnader (utgift pr døgn og utgift pr plass)?**
- 5. «Kvalitet» (lege, fysioterapi, tannhelse....)**

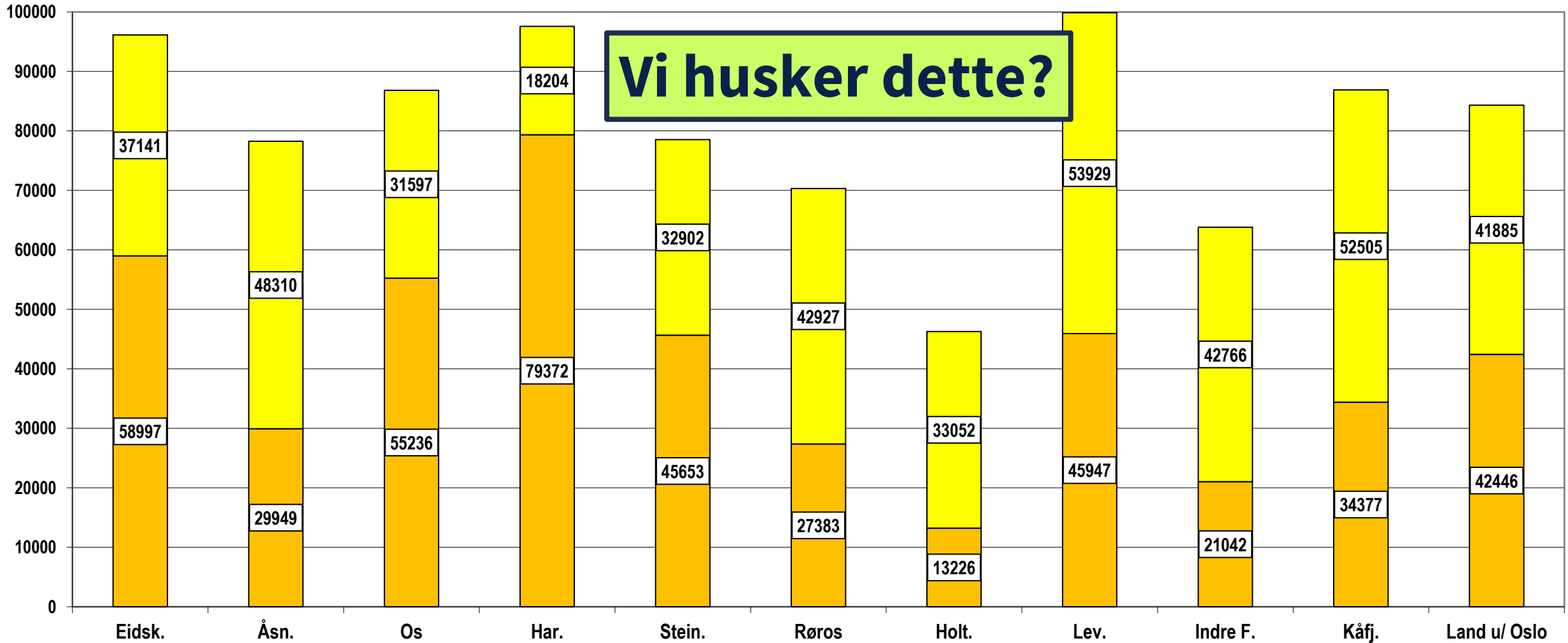

KOSTRA-tall for hjemmebasert omsorg

Prioritering av hjemmetjenesten:

Nettoutgifter pr. innbygger 67 år+ PLO pr deltjeneste

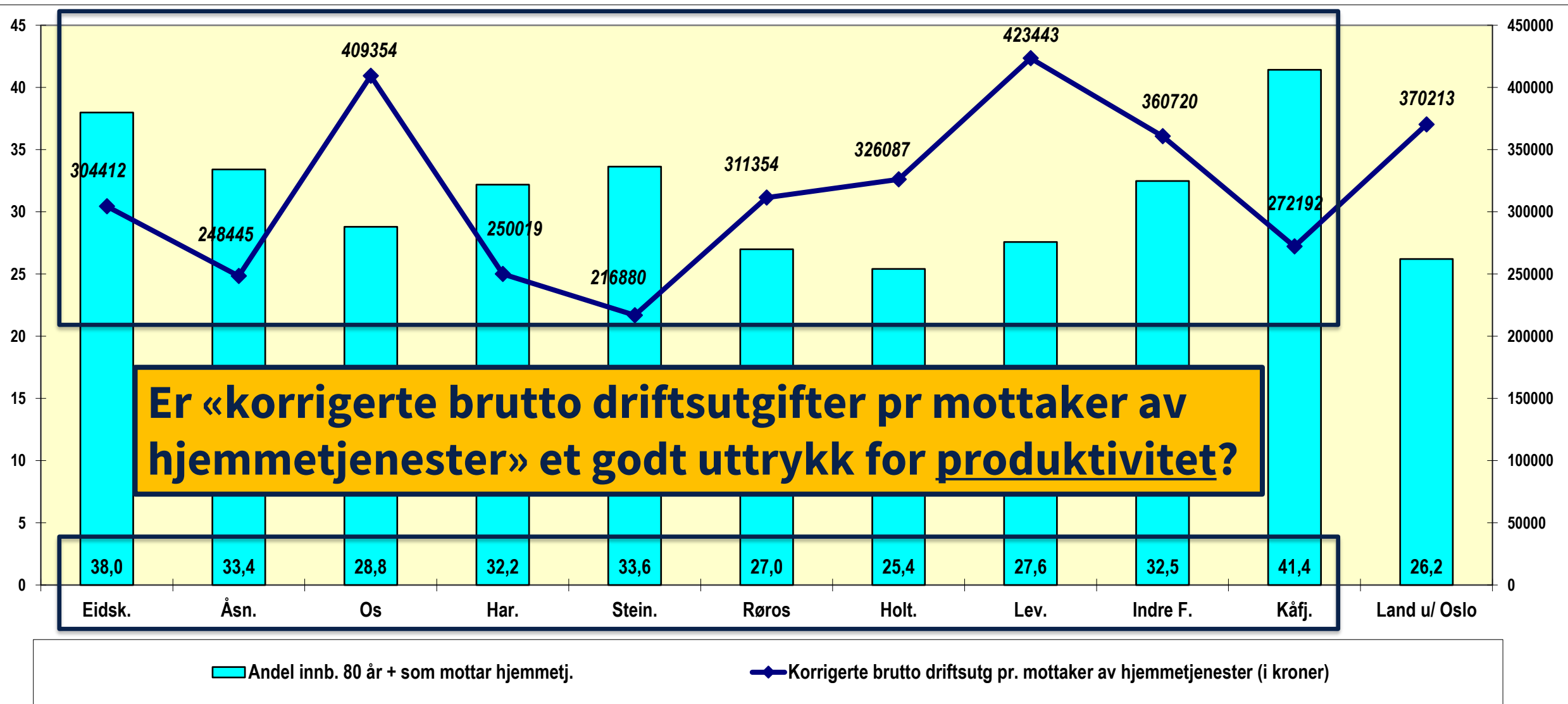
■ Hj.tjenester - ambulerende virksomhet (f. 258)

■ Hj.tjenester - personellbase knyttet til bofellesskap/samløkaliserte omsorgsb. (f. 257)

■ Hjemmetjenester (f. 254)

Hjemmetjenester:

...og «utgifter pr mottaker»

K

Store forskjeller i «andel innb. 80 år+» med hjemmetjenester

«Korrigert brutto driftsutgifter pr mottaker» er IKKE et godt uttrykk for produktivitet fordi:

Utgiftsnivået er i betydelig grad påvirket av behovet for/utgiftene til utviklingshemmede. Vi har ikke indikator for dette i KOSTRA

Videre vil korrigerede brutto driftsutgifter pr mottaker til hjemmeboende også variere med:

- Andel netto direkte brukerrettet tid
- Andelen ressurskrevende brukere
- Tilgjengelighet/aldersfordeling/pleietyngde
- Årsverk pr bruker
- Utdanningsnivå/lønnsansiennitet

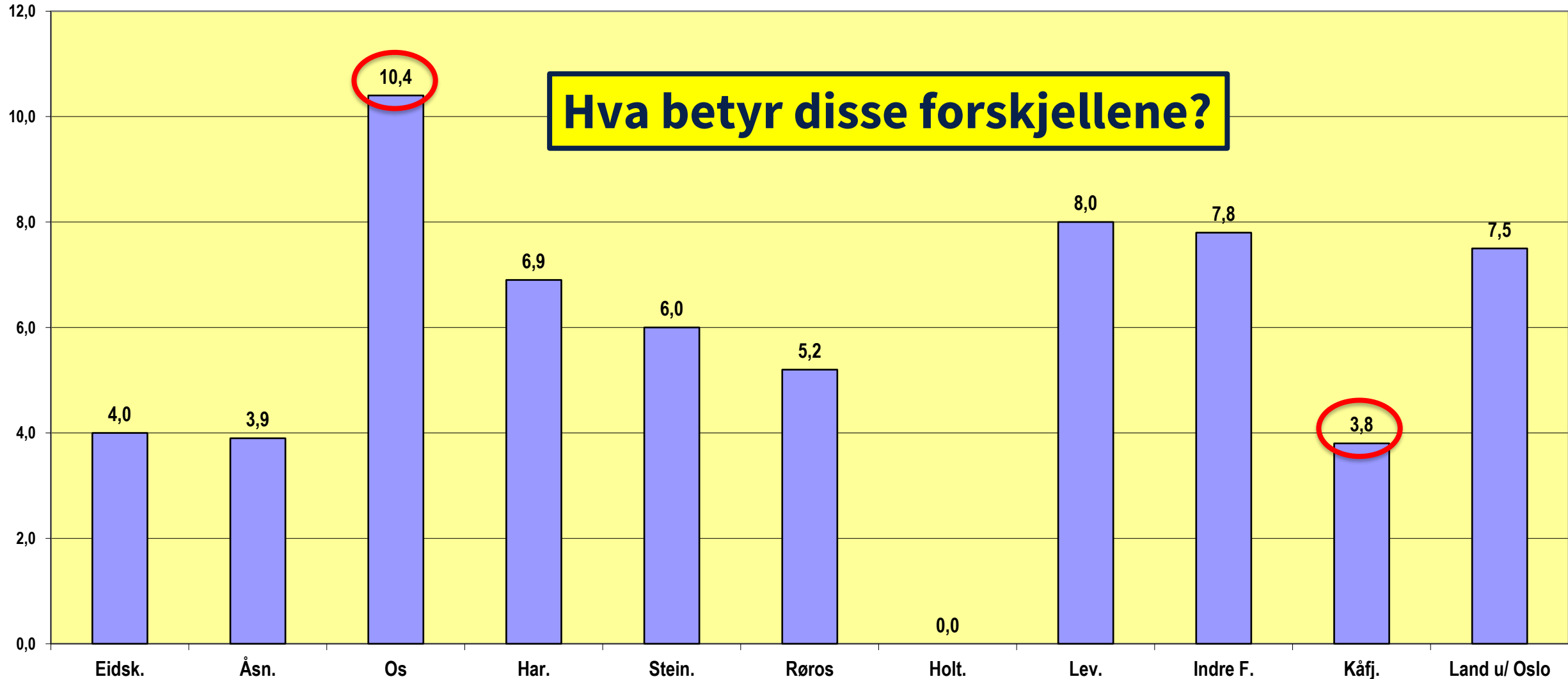
Mottakere av hjemmetjenester fordelt etter alder:

	Eidsk.	Åsn.	Os	Har.	Stein.	Rørros	Holt.	Lev.	Indre F.	Kåfj.	Land u/ Oslo
■ Andel innb. under 67 år som mottar hjemmetj.	7,4	6,8	2,9	4,2	4,9	2,7	1,5	3,3	1,8	5,4	2,4
■ Andel innb. 67-79 år som mottar hjemmetj.	10,2	11,7	5,6	7,2	10,0	5,0	6,5	5,8	6,4	9,7	6,5
■ Andel innb. 80 år + som mottar hjemmetj.	38,0	33,4	28,8	32,2	33,6	27,0	25,4	27,6	32,5	41,4	26,2

Hvor mange har høy timeinnsats (mer enn 35 timer pr uke)?

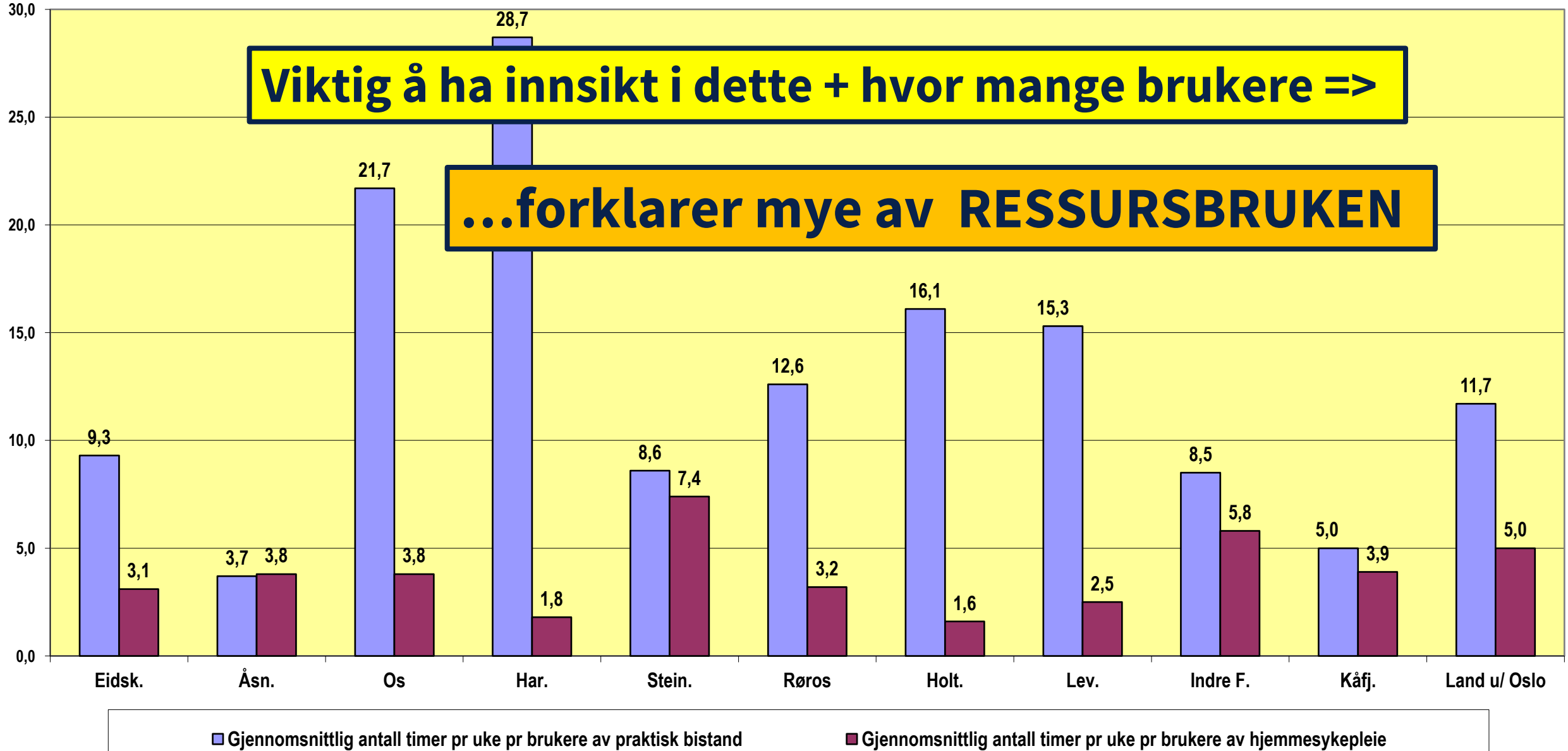
Andel hjemmeboere med høy timeinnsats (35,5 timer pr uke)

Hvor mange timer gis pr uke pr bruker?

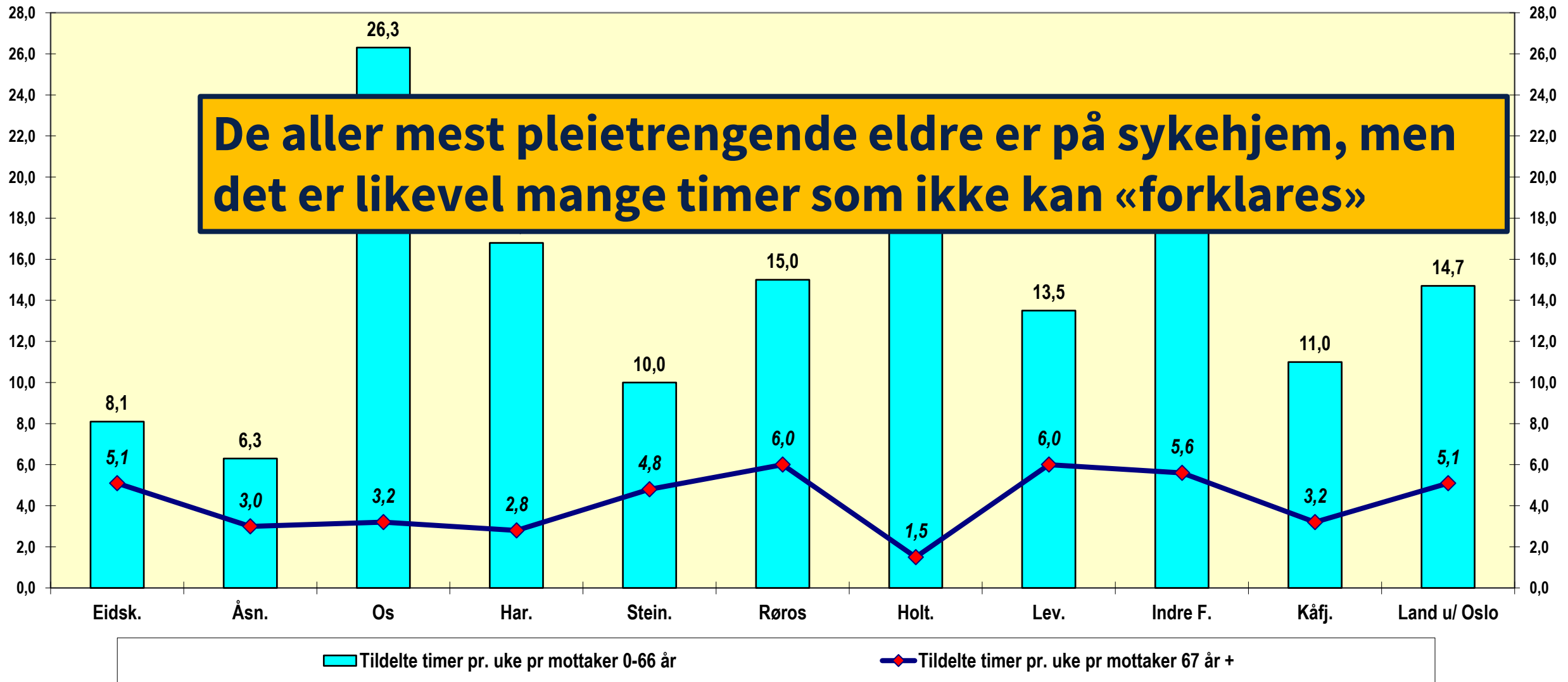
Viktig å ha innsikt i dette + hvor mange brukere =>

...forklarer mye av RESSURSBUKEN

Timer pr uke pr bruker fordelt etter alder:

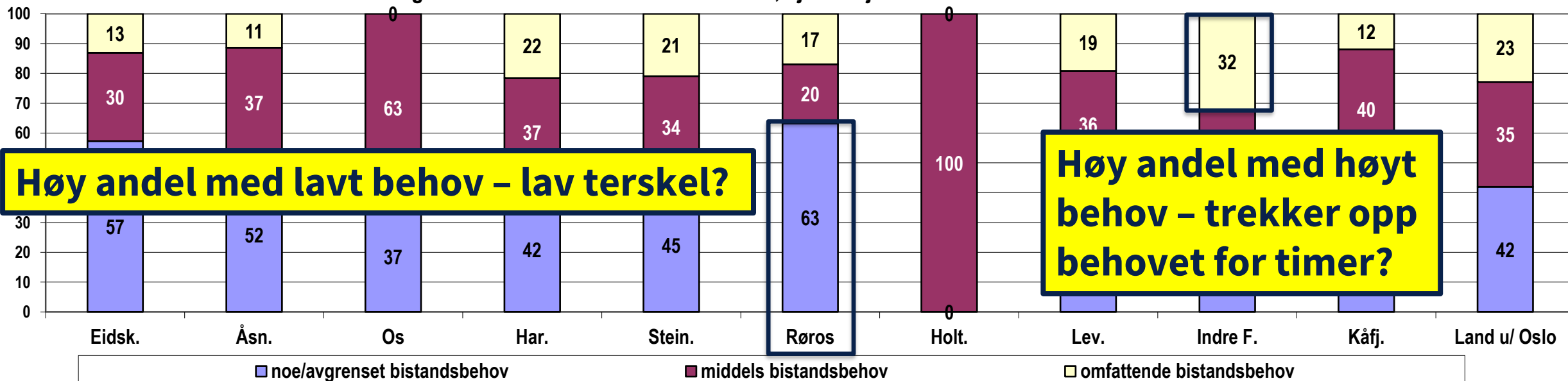
De aller mest pleietrengende eldre er på sykehjem, men det er likevel mange timer som ikke kan «forklares»

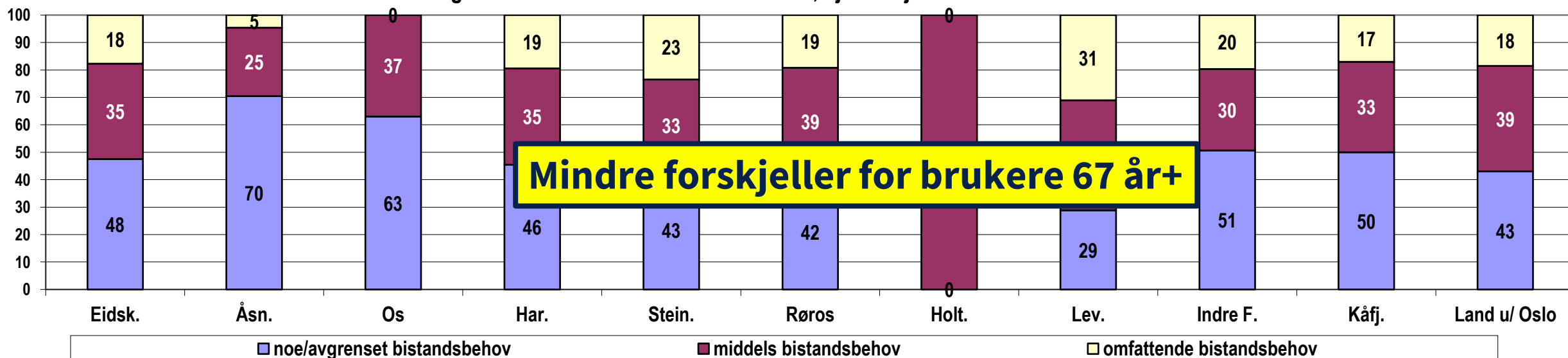
Vi ser at yngre brukere normalt får flere timer; har de yngre større behov?

Bistandsbehov i % fordelt etter alder:

Fordeling av brukere 0-66 år bistandsbehov i %, hjemmetjenesten

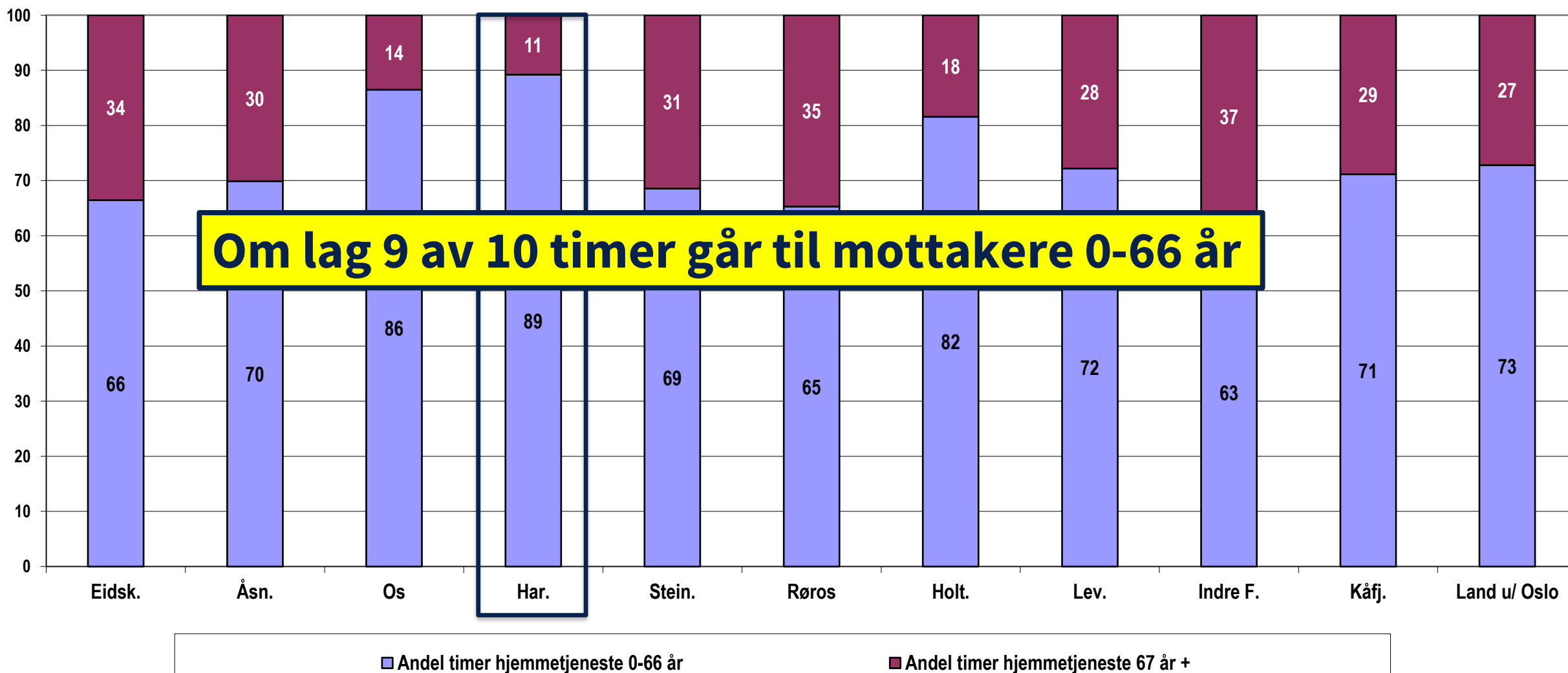

Fordeling av brukere 67 år + bistandsbehov i %, hjemmetjenesten

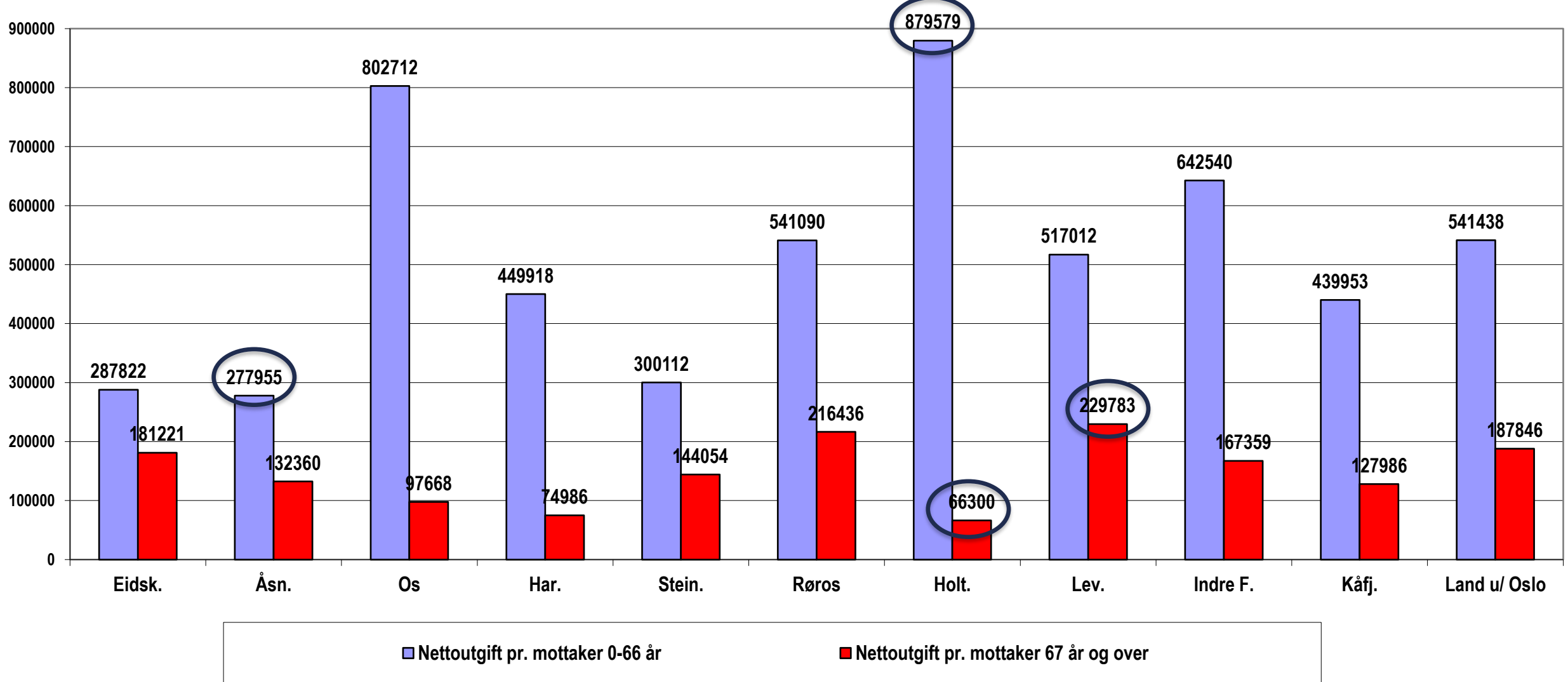
Hvor stor andel av timene går til «yngre» mottakere (0-66 år)?

Fordeling av tildelte timer i hjemmetjensten på aldersgrupper

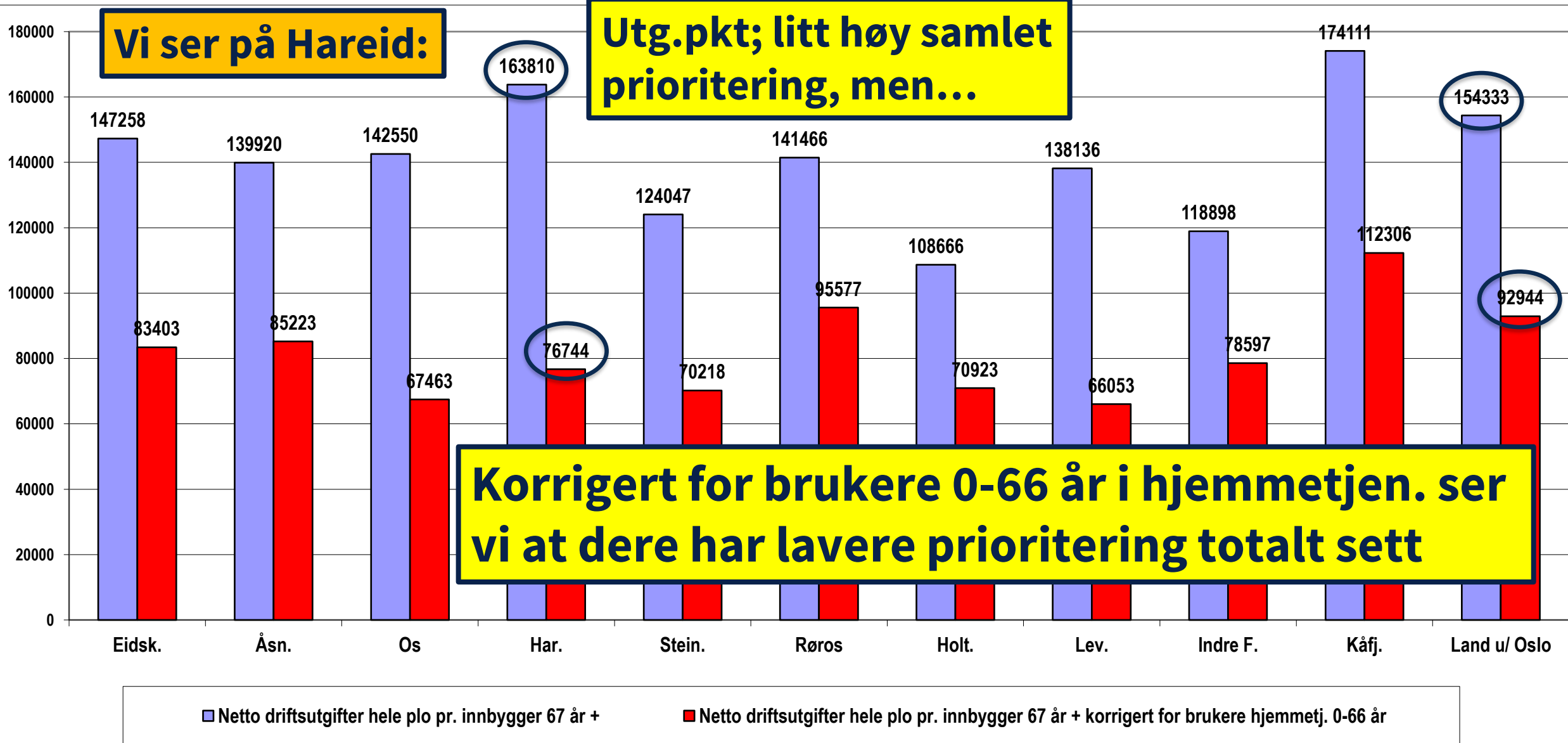
Netto utgift pr mottaker yngre og eldre:

Nettoutgift pr. mottaker hjemmetjeneste fordelt på aldersgrupper

Veldig store forskjeller i utgift pr mottaker både for aldersgr. 0-66 år og for 67 år+

Prioritering «totalt sett» - korrigert for yngre brukere av hjemmetjenester:

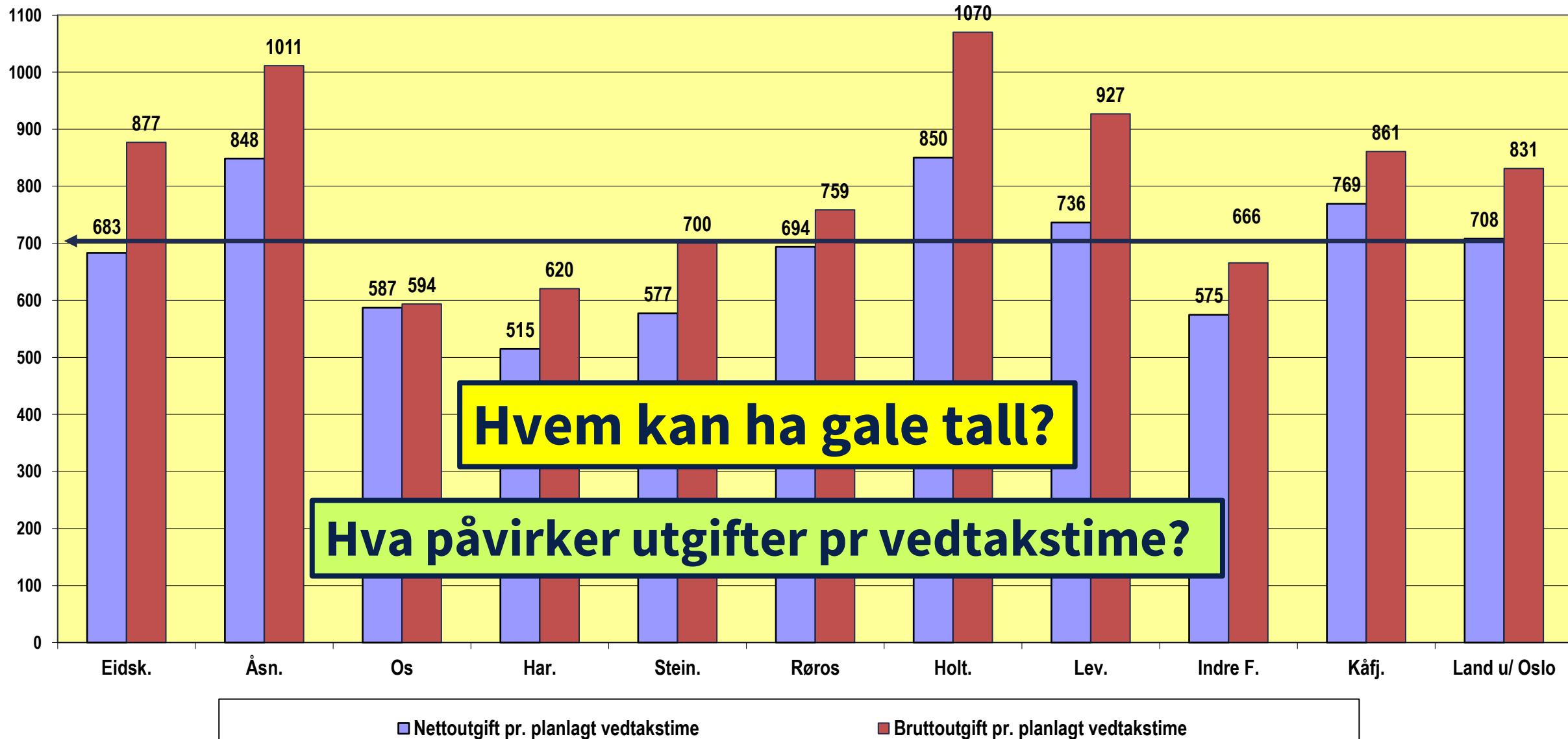

Til refleksjon:

1. Hva kan være de viktigste forklaringene i de store kommunevise forskjellene i antall mottakere og timer som gis pr mottaker i hjemmetjenesten?
2. Har min kommune har tilstrekkelig med timer/kroner til eldreomsorg i hjemmetjenesten?

Hva «koster» en vedtakstime?

Utgift pr. vedtakstime hjemmetjeneste. Kroner

List opp de 3 viktigste «funnene» i fht. hva som kan være et mulig handlingsrom:

A.

B.

C.

Hva er handlingsrommet?

Handlingsrommet avhenger av hva vi prioriterer og hvor effektivt vi produserer tjenestene

- Omfang (volum) av tjenesten
- Produktivitet / effektivitet

Kostnaden av å produsere lovpålagte oppgaver på den mest effektive måten

Ekstrautgifter når tjenesten produseres på en ineffektiv måte.

- Kan effektiviteten økes uten at det går utover kvaliteten i tjenesten?

Kommunens prioritering på et tjeneområde utover «minstestandarder»

- Kan vi redusere omfanget av tjenesten og likevel gi en god tjeneste?

Takk for
oppmerksomheten!

KS KONSULENT

chriss.madsen@ks.no